

AART GRIMME IN HET LAND VAN DE PIRANHAS

**IN HET LAND
VAN DE PIRANHAS**

IN HET LAND
VAN DE PIRANHAS

DOOR

AART GRIMME

Met illustraties van Corrie van der Baan

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

1. HIJ LIJKT ME NIET ERG!

September 1948.

Freek de Harde heeft het warm. Hij heeft zijn breedgerande sombrero al aan de zadellknop van zijn zwarte merrie gehangen, zijn grauwegeel kakihemd losgeknoopt om wat koelte op te vangen, maar het helpt niet veel. Het zweet loopt hem tappelings langs zijn borst.

„Pff . . . ,” blaast hij. „Wat een warmte. Komt er nooit een eind aan deze rit? Hoelang rijden we nu al, vader?”

De Harde schijnt minder last van de hitte te hebben dan zijn zeventienjarige zoon. Hij houdt de teugels van zijn bruin rustig in zijn linkerhand en neemt Freek eens op.

„We hebben Sete Quedas drie uur achter ons, dus het duurt nog wel een uur of vier voor we bij moeder de keuken instappen,” zegt hij dan.

„Vier uur!” bedenkt Freek. „Dan zijn we nog niet eens op de helft. De fazenda van Juarez ligt nog een aardig eind weg. Vader zal onderweg toch zeker nog wel een keer rusten?”

Ze passeren een houten brug, die over een riviertje geslagen is en De Harde houdt middenop zijn paard even in. Hij wijst met zijn vrije rechterhand naar de gapende diepte beneden hen.

Goudgele, paarsgerande vlindervleugels dwarrelen hun kleurenpracht over het water, dat met donderend geraas van de rotsen bruist en het zonlicht als in miljoenen diamanten doet opflonkeren.

„Freek,” zegt De Harde, „wat een land, wat een prachtige streek!” Maar Freek kan het op het ogenblik niet zo bijzonder waarderen. Hij heeft vandaag veel meer last van de hitte dan anders en denkt:

„Vader schijnt nergens hinder van te hebben. Die zit maar rustig op de brede rug van bruin, alsof hij de hele tocht een plezierritje vindt.”

Nou, voor hem is het plezier er voor vandaag wel af, hoe dol hij anders ook op paardrijden is. Boeh, wat een hitte. Het was vroeger in Holland toch nog zo kwaad niet. Hij zou er op het ogenblik een

lief ding voor overhebben om even de frisse Hollandse wind langs zijn wangen te voelen strijken.

Maar hij rijdt nu hier in Brazilië en niet in Holland.

Zou vader nu nog lang doorrijden?

De Harde raadt blijkbaar wat er in zijn zoon omgaat. Hij zet zijn paard weer aan en zegt: „Warm, Freek? Ja, jong, het is hier geen Drenthe, hè?”

„Nee, dat is het nèt niet,” geeft Freek grif toe.

Drenthe... Sleen. Dat was hun dorp. Toen vader met het grote nieuws thuiskwam, had hij een gat in de lucht gesprongen. Emigreren naar Brazilië! Werken op een fazenda van vijftienduizend stuks vee en nog een kleine suikerplantage. Dat was nog eens iets anders dan hun keuterboerderijtje daar in Sleen.

En in dit onmetelijke land was de fazenda van Juarez nog niet eens een groot bedrijf.

Alles was zo heel anders dan in het oude Drentse dorp.

Juarez heeft hen vriendelijk ontvangen en in de anderhalf jaar die zij nu hier zijn, heeft hij goed begrepen, dat ze er bij de Braziliaan best opstaan. Dat is wel in orde, maar die warmte zie je, daar heeft hij nog al eens last van. Speciaal vandaag. Nee, hij heeft nu niet veel oog voor al dat mooie om hem heen. Een glas koel bier, dat zou hem beter lijken.

„Heb je dorst?” gaat vader verder.

„Nou en òf!” zegt Freek hartgrondig. „Ik voel me net een uitgeknepen citroen. En ik rammel van de honger ook.”

„Daar is wel wat aan te doen. Nog een halfuurtje, dan komen we bij de churascarias ¹⁾ van José Eénoog en die zal wel iets aan het spit hebben.”

„Aan het spit?”

Freek haalt een beetje ongelovig zijn werkbrouwen op.

Vroeger, ja, toen staken ze een heel schaap een stuk ijzer dwars door zijn ribbenkast en dan kon dat in zijn eigen vet gaar smoren, maar die tijd is voorbij. Dat doen ze nu toch niet meer? Hij ziet moeder al in de keuken bezig. Nee, Freek gelooft het niet.

1) Braadhuisje.

„Je zult het zien,” zegt vader, „kom maar mee.”

De weg slingert nu omlaag tussen de rotsen, passeert opnieuw een waterval en loopt dan met een scherpe bocht dicht langs een stenen gebouwtje.

„We zijn er,” roept De Harde, terwijl hij bruin het erf van het braadhuisje opstuurt.

Ze springen uit het zadél en maken hun paarden vast. In de gelagkamer vinden ze een plaatsje bij het open raam, maar ze zitten nauwelijks op hun kruk of Freek wil eigenlijk wel weer rechtsomkeert maken. Er komt een grote kerel naar hen toesloffen en Freek begrijpt meteen: Dat is de waard, José Eénoog. Hij neemt de man eens goed op en onwillekeurig loopt er een huivering langs zijn rug. Wat een griezels van een vent! Op de plaats van zijn rechteroog is de huid samengetrokken tot een verschrikkelijk litteken, het lijkt wel of zijn andere oog vuur schiet, zo fonkelt het en Freek heeft zo het idee, dat hem niets in de herberg ontgaat. „Zo moet een kaperkapitein van vroeger er hebben uitgezien. Hij kijkt dwars door me heen,” huivert Freek, als de waard op hun tafeltje toestapt.

„Wat zal het zijn, senhores 1),” vraagt José.

Vader brabbelt wat Portugees, waarvan Freek nog niet veel verstaat. Er trekt een brede grijns over het mismaakte gezicht van de waard. Hij loopt langs de tapkast en schreeuwt iets naar de keukendeur.

„Een ogenblik, senhores,” zegt hij dan, „er wordt aan gewerkt. Wat wilt u onderhand drinken?”

„Drinken . . . ja drinken!” denkt Freek. Zijn tong lijkt wel een stuk leer.

„Cachaca? U heeft nog nooit zo iets lekkers geproefd!” beweert Eénoog tegen vader. Maar De Harde schudt nee. Hij houdt niet van die uit suikerriet gemaakte sterke drank.

„Geef ons maar bier,” zegt hij.

„Een fles of choppe 2) ?”

„Choppe, maar lekker koel als het kan.”

„Nergens lekkerder dan bij José!” scheidt de waard op.

Even later zitten ze achter een groot glas. Freek begint er meteen

1) Heren.

2) Glas.

aan. Hij duwt zijn neus er haast in, ziet met een half oog, dat het glas lang niet schoon is, maar dat beetje vuil neemt hij op de koop toe. Het bier smaakt er niet minder om.

„Hè . . . ,” smakt hij, „dat smaakt!”

Met een harde tik zet hij zijn glas weer neer, schuift zijn houten kruk wat achteruit en kijkt nu de gelagkamer eens rond.

„Een smerige boell” vindt Freek. „Als moeder het hier voor het zeggen had, zou ze gauw met een boender en een emmer zeepsop van leer trekken. Moet je dat tafelblad eens zien. Zo vet als spekl Je kunt er met je nagel je naam wel inkrassen. En de zware zolderbalken zitten vol webben. Het is gewoon een spinnenparadijs. De vrouw van de waard is vast geen heldere tante; dat zie je zo wel.”

„José!” galmt ineens een hoge vrouwenstem dwars door Freeks overpeinzingen en even later staat de waardin in de deur.

Zodra Freek haar ziet, is alles hem duidelijk. Hij heeft nog nooit zo'n kogelrond mens gezien. Een paar slordige haarpieken hangen over haar bezwete voorhoofd. Ze glimt net als het blad van hun tafeltje. In haar smoezelige vingers houdt ze twee puntige ijzers en aan die ijzers zit een stuk dampend vlees.

„Goeie!” denkt Freek. „Vader heeft toch gelijk.”

„José!” roept de vrouw opnieuw. „De bout is klaar. Pak eens aan.” Haastig schuift de waard langs een paar tafeltjes en neemt de dampende ijzers over.

„Asjeblijft, senhores,” zegt hij en zet met een stevige tik de ijzeren pennen rechtop in het tafelblad. „Eet smakelijk.”

Freek weet niet wat hem overkomt. Daar zit hij met zijn neus voor een dampend stuk vlees. Eet smakelijk, zegt die griezelige kerel, maar hoe moet hij dat naar binnen werken? Het ruikt wel lekker, maar zo iets heeft moeder Jantien thuis nog nooit op tafel getoverd. Hij vindt het maar een rare boel. Eerst maar eens kijken hoe vader het aanpakt. Die is wel meer op pad geweest en vindt het blijkbaar niet zo vreemd. De Harde laat het vlees rustig afkoelen en pakt dan zijn zakmes uit zijn broekzak.

„O,” denkt Freek, „gaat dat zo?”

Hij haalt het zijne ook te voorschijn en probeert een stuk af te snijden, maar het gaat hem erg onhandig af. Hij zit een poosje te stunte-

len, maar krijgt er dan genoeg van, want zijn maag knort: „Begin je nou nog of niet?” Freek trekt het spit dan maar uit de tafel en begint te kluiven of hij het vlees met ijzer en al naar binnen werken wil. Hij is er zo druk mee, dat hij niet merkt, dat de deur van de gelagkamer weer opengaat.

Er komen twee mannen binnen. De een is een gaicho en de ander lijkt wel Indiaans bloed in zijn aderen te hebben. De gaicho laat zich op een kruk achter Freek neerbonken en stoot hem daarbij met zijn elleboog zo hard tegen zijn arm, dat Freek de rest van zijn maaltijd met spit en al uit zijn hand voelt glippen. Het vlees zeilt met een boog over de tafel en komt op de stoffige grond terecht.

Woedend vliegt Freek van zijn kruk en draait zich om om die nieuwe

gast eens flink uit te foeteren. Wat is dat voor een vent. Kan die kerel niet een beetje uitkijken?

„Kaffer!” scheldt hij in rond Nederlands en vergeet, dat de Braziliaan geen woord Hollands verstaat.

De gaucho heeft niet veel nodig om in vuur en vlam te raken en hij ziet aan Freeks gezicht genoeg, al verstaat hij geen woord Nederlands.

„Garimpeiro!” zegt hij minachtend en zijn ogen beginnen kwaadaardig te fonkelen. Wat wil die knaap? Een robbertje vechten soms? Laat hij maar opkomen, dan zal hij hem net zo over de tafel keilen als het vlees daarstraks. Zijn hand zoekt de greep van zijn mes en hij gromt een paar onverstaanbare woorden.

De halfbloed zit met een ondoorgrondelijk gezicht toe te kijken.

José, die de gaucho schijnt te kennen, geeft hem stil een seintje en komt haastig aanschuifelen om een botsing te bezweren. In rad Portugees begint hij tegen de koeherder te ratelen, maar het schijnt weinig indruk op zijn nieuwe gast te maken, want die staat Freek nog steeds met een van woede vertrokken gezicht aan te kijken. Wil die aap van een jongen wat?

Maar die aap van een jongen heeft een vader aan wie hij ogenblikkelijk gehoorzaamt.

„Zitten!” commandeert De Harde, die het driftige gemoed van de Brazilianen wel kent en moeilijkheden vreest.

Freek zakt weer op zijn kruk en er trekt een minachtende trek om de lippen van de gaucho. Hij houdt zijn hand nog steeds om zijn mes geklemd, maar De Harde kijkt hem met een paar staalharde ogen aan en laat de blik van de Braziliaan geen ogenblik los. Maakt de vierkante gestalte van de boer indruk op hem? Even geeft hij De Harde zijn blik terug, maar dan glijdt zijn hand weer van zijn mes af. Hij draait zich naar de waard en schreeuwt:

„José, twee cachacas! Een voor mij en een voor mijn vriend Majo. Wat zullen we ons druk maken om dat ventje!”

Hij begint een fluisterend gesprek met de halfbloed en kijkt van tijd tot tijd nog eens grimmig naar het tafeltje van de Hollanders.

De waard grijpt een fles achter de tapkast vandaan én haast zich naar zijn nieuwe klanten.

„Hij schijnt die lui te kennen,” zegt De Harde tegen Freek. „Die vechtjas bestelt twee cachacas en hij poot een hele fles bij hen op tafel. Ze schijnen er heel geen bezwaar tegen te maken ook. Moet je eens zien.”

De gaucho heeft er inderdaad niets op tegen. Hij giet de sterke drank meteen in de glazen en voor Freek zich weer omgedraaid heeft, zijn de twee vrienden al aan hun volgende glas bezig.

Intussen is José dichterbij gekomen. Hij raapt het besmeurde stukje vlees op, veegt het even langs zijn broekspijp en poot het spit dan weer in het tafelblad met een gezicht van: „Eet nu maar weer verder.” „Jammer, jammer. Duizendmaal verontschuldiging, senhores!” grijnst hij en kijkt Freek daarbij aan, alsof hij zeggen wil: „Heb je nu al genoeg?”

Maar Freek heeft geen trek meer. Hij kan de morsige grond en de broekspijp van de waard niet wat je noemt helder vinden.

Daar kan José met zijn Braziliaanse pet niet bij. Hij haalt zijn schouders eens op. Enfin, die knaap moet zelf maar weten wat hij wil.

„Geef ons nog maar twee bier,” zegt vader, „en dan moeten we weer eens opstappen, want we zijn nog niet bij Juarez.”

Even stokt het gesprek aan het volgende tafeltje. De gaucho spitst zijn oren. Juarez...? Hoort hij dat goed? Hij geeft José een stille wenk en roept: „José, de fles is nog niet leeg. Haal een glas en kom bij ons zitten.”

Daar is de waard wel voor te vinden en even later zit hij zich aan zijn eigen cachaca te goed te doen.

„Wat is dat voor een vent?” fluistert de gaucho. „Ken jij hem? Werkt hij soms bij Juarez?”

„Ik weet het niet,” is het antwoord. „Hij is hier wel eens meer afgestapt. Aan zijn spraak te horen is het een buitenlander.”

Ze spreken zo rad Portugees, dat Freek en zijn vader er geen woord van volgen kunnen.

„Kom,” zegt De Harde, „we moeten gaan. José, afrekenen!”

Ze springen weer in het zadel en nauwelijks zijn ze van het erf af of De Harde zegt: „Denk erom, Freek, dat je je in dit land nog veel meer beheerst dan thuis. Die kerels zijn net vaatjes buskruit. Ze staan zo op hun achterste benen en voor je het weet, heb je de poppen aan

het dansen. Die vent had een paar onbetrouwbare ogen in zijn hoofd en ik geloof dat hij al meer sterke drank ophad dan goed voor hem was. Kijk asjebliet een beetje uit met zulke kerels."

„Ja, vader, maar die knul . . . ,” protesteert Freek.

De Harde snijdt met een gebaar van zijn rechterhand Freeks verdere woorden af.

„Ik weet wel wat je zeggen wilt, maar die vent had al heel wat cachaca op voor hij bij José binnenviel. Het is heus niet zo leuk om een mes tussen je ribben te krijgen, begrijp dat goed, m'n jongen. En vergeet die kerel nu maar. Misschien zie je hem van je leven nooit weer."

Zwijgend rijden ze verder. De rust heeft hun wel goedgegaan, maar het zonnetje brandt nog ongenadig en Freek is blij, als ze eindelijk de fazenda van Juarez bereiken.

Moeder Jantien komt meteen in actie, zodra ze haar ruiters de keuken ziet binnenstappen.

„Ga je eerst maar lekker opfrissen,” zegt ze, „dan zal ik onderhand eens in de kelder kijken of ik nog iets voor jullie vinden kan."

Vader geeft Freek eens een knipoogje. Als moeder zo iets zegt, tovert ze wel iets lekkers te voorschijn, weten ze uit ondervinding. Het is een half uur lang een gepoedel en gespat en dan komen ze zo fris als een hoentje weer te voorschijn.

Moeder heeft intussen twee schaaltes op tafel gezet.

„Ha, ananás!” roept Freek en begint meteen te lepelen.

„De bodem hoeft niet uit het schaalte, hoor,” lacht moeder, als ze ziet hoe haar zoon tot de aanval overgaat.

„Het smaakt prima, moeder!” vindt Freek. „Hè, daar komt een mens weer van bij."

„Het was zeker een hele rit, hè? De middag is om; ik zou hier nu maar op m'n gemak eens uitblazen. Het wordt een prachtige avond en dan gaan we gezellig op de bank onder de waaierpalm zitten. Jullie hebben me lang genoeg alleen gelaten."

„Ja, we zijn de hele dag op stap geweest, Jantien,” geeft vader toe, „maar ik zal vanavond toch nog even naar de baas moeten om verslag uit te brengen."

„Als je dan maar niet de hele avond blijft plakken,” zegt moeder, die haar man wel kent.

„Wel nee,” is het antwoord, „ik ben zo weer terug.”

Maar als De Harde met Freek tegen achten bij Juarez binnenstapt, is hij er nog niet zo een, twee, drie vandaan. Hij heeft in Sete Quedas verschillende zaken voor Juarez moeten regelen en de Braziliaan is blij, dat hij een knecht gekregen heeft aan wie hij het een en ander kan overlaten.

„Blijf nog een poosje praten, De Harde,” zegt de baas, terwijl hij een paar gemakkelijke stoelen op de veranda bijschuift. „Het is prachtig weer en we zitten hier uitstekend. Kom, we steken er een goede sigaar bij op en er zal ook nog wel wat te drinken zijn.”

„Ja, maar niet te lang, baas, anders krijg ik het aan de stok met moeder Jantien. Die wil me ook wel weer eens zien.”

„Ach, kom,” dringt Juarez aan, „je bent niet naar het andere eind van de wereld geweest, al is het wel een hele rit. Ik vind het nu eens echt fijn om wat met je te babbelen.”

En geen vijf minuten later zitten vader en Freek achter een groot glas koel bier en het duurt niet lang of het gesprek is in volle gang.

„Als jij soms landgenoten van je kent die willen emigreren,” zegt Juarez, „stuur ze dan mijn adres, want ik kan nog best wat werkvolk gebruiken. Flinke kerels moet ik hebben. Verleden week heb ik nog een nieuwe knecht aangenomen, die me eerlijk gezegd niet zo heel erg leek. Hij geeft zich uit voor koeherder en mijn gaucho's zitten te springen om hulp, dus ik heb hem maar aangenomen. Ik zal eerst wel eens kijken wat erin zit, maar zo veel verwachtingen heb ik niet van hem. Hij zou vanavond hier zijn. Ik had hem eigenlijk al verwacht.” Freek zit het stil aan te horen. Zijn hand streelt langs de ruige kop van een grote hond, de lieveling van de baas.

„Columbus, jochie, waar ben je dan?”

Columbus kwispelt eens met zijn staart en knort behaaglijk. Hij mag de jongste knecht van de baas wel en moeder Jantien nog veel liever, want hij bedelt bij haar nooit tevergeefs om wat lekkers. Hij raspt eens met zijn kin over Freeks knie en laat zijn kop dan weer op zijn gestrekte voorpoten rusten. Columbus vindt de wereld nog zo kwaad niet.

Het is intussen donker geworden.

Het gesprek stokt even en Freek zou zo wel uren willen zitten mijmeren in de serene stilte van de pinkelende sterrenavond. Nu niet meer praten, niets meer horen over koeien, suikeropbrengsten, alleen maar luisteren naar de stilte en genieten . . . genieten . . .

Maar lang duurt Freeks gemijmer niet, want ineens is daar het geluid van naderende paardehoeven. Er rijdt een ruiter het erf op. Hij komt een beetje onzeker uit het zadel en groet half mompelend: „'n Avond.” „Daar zul je hem hebben,” zegt Juarez en veert meteen overeind. Zodra Freek de ruiter ziet, schokt hij recht en stoot vader met zijn voet aan.

Het is de kerel uit de churascarias van José.

„Hij lijkt me niet erg,” had de baas gezegd.

„Mij ook niet!” denken Freek en zijn vader tegelijk.

Ze groeten Juarez en zijn vrouw en laten de baas met zijn nieuwe knecht alleen.

2. DE TOEKAN ¹⁾ KRIJST

„Dus je rijdt naar de gaucho's en zegt tegen Paulo, dat ik hem vanavond hier verwacht. Kom meteen weer terug, want ik heb je vandaag bij huis nodig. Heb je nu begrepen hoe je rijden moet?”

Benito, de nieuwe knecht van de baas, knikt. Of hij het begrepen heeft. Hoe hij rijden moet en . . . nog iets anders ook. Hahahaha . . . hij is nu een paar maanden op de fazenda van Juarez en de baas denkt, dat hij hier van de omgeving nog weinig af weet. Hij is in de veronderstelling, dat hij ver uit het zuiden, dicht bij de Argentijnse grens vandaan komt. Dat heeft hij hem wijsgemaakt en hij heeft er inderdaad ook wel gewerkt, maar hier is hij ook geen vreemde, al weet Juarez daar niets van. Begrepen . . . ? Haha, de baas moest eens

¹⁾ Pepervreter; naam van een vogelfamilie met zeer grote snavel.

weten. Hij met zijn: dan rijd je zo en dan zo en dan kom je dicht bij de rivier . . . Die rivier! Ha, dat komt prachtig uit!

„In orde!” zegt Benito, geeft zijn paard de sporen en rijdt het hek uit. Juarez kijkt zijn nieuwe knecht nog even na.

„Ik weet eigenlijk nog niet goed wat ik aan je heb,” denkt hij, „maar het valt geloof ik wel mee. Je moest alleen niet zoveel cachaca drinken. Ik heb rondom huis nog karweitjes genoeg, dus voorlopig blijf je maar een beetje onder mijn ogen. Ik stuur je nog maar niet dagenlang van huis.”

Benito verdwijnt achter een groep bomen en zet zijn bles aan.

„Vooruit, jong! Zet er de gang maar in. We moeten naar Paulo, een boodschap doen voor de baas en dan meteen terugkomen. Ja, het boodschappenjongetje moet netjes op tijd terug zijn. Het lijkt wel of ik een blaag van een jaar of zestien ben, maar als Juarez denkt, dat hij me in de gaten houden kan, zal hij toch deksels goed zijn ogen open moeten hebben. Vooruit, bles, naar Paulo, maar eerst ergens anders heen. Vooruit, jong, het zal best lukken.”

Bles heeft er goed zin in vanmorgen. Het is nog vroeg en de zon brandt nog niet. Heeft de baas haast? Bles vindt het best en met een flink gangetje gaat hij er vandoor.

Benito geniet. Hij heeft toch maar een best paard. Als hij zo doorrijdt, heeft hij tijd genoeg om eventjes een ommetje te maken.

Na een half uur rijden verschijnt aan de linkerkant van de weg een groot rotsblok.

„Ahl!” weet Benito, „nu moet ik dus rechts afslaan volgens de baas.” Het volgend ogenblik trekt hij aan de teugel en volgt een pad, dat juist linksaf, naar de rivier voert. Zo, bles, laat de baas maar praten met zijn rechtsaf. Hij is een knappe kerel, als hij mij hier vindt. Geen vijf minuten later stuurt hij door het groen, bindt zijn paard aan een boom en gaat onder de manshoge varens bij de oever zitten. „En nou maar wachten, ouwe jongen,” praat hij tegen bles. „Als het nu maar niet te lang duurt.”

Er gaan tien minuten voorbij . . . een kwartier . . . Onafgebroken tuurt de gaucho de rivier af zover hij kijken kan. Heel ver is dat niet, want de rivier verdwijnt al gauw met een bocht in een gordijn van groen.

„Hij laat lelijk op zich wachten,” mompelt Benito. „Hij weet toch goed wat we afgesproken hebben!”

Maar dan zakt alle ongerustheid in hem weg, want er verschijnt een kano om de bocht. Met stevige slagen komt een halfbloed dichterbij pagaaien. Met een laatste slag zwenkt hij naar de oever en even later schuurt de kano vlak voor de voeten van Benito tegen de kant.

„Ik was al bang, dat er iets tussen gekomen was, Majo,” zegt Benito. „Luister goed. Er is een mooie kans, want er is niemand in de schuur. Achterin moet je zijn. Het is gloednieuw spul wat erin zit, dus de „baas” zal wel goed betalen.”

De halfbloed knikt. Ja, hij heeft het begrepen. Het zal aan hem niet liggen. Het komt dik in orde, hoor. Laat Benito maar rustig aan zijn werk gaan.

„Hoe krijg ik bericht, dat alles gelukt is?”

Even zit de halfbloed met z'n ondoorgroendelijke gezicht voor zich te kijken. Dan wijst hij omhoog. Boven hun hoofd zit een zwarte vogel met een grote gele snavel, een toekan.

Benito begrijpt meteen wat Majo bedoelt. Hij weet hoe zijn vriend allerlei dierengeluiden meesterlijk kan nadoen.

„In orde,” knikt de gaucho en geen twee minuten later zit hij weer in het zadel. Het gaat goed, het gaat heel best. Hij hoeft alleen maar een tip te geven en hij krijgt zijn portie wel binnen. Toch maar een handige kerel, die Majo. Handig en met een beetje tevreden. Voor een kruik cachaca doet hij een heleboel en daar zorgt de derde compagnon wel voor.

„Vooruit, bles! Nu naar de gaucho's.”

Hij geeft het dier een stevige tik op zijn brede bil en vrolijk fluitend rijdt Benito de zon tegemoet.

Moeder Jantien trekt een diepe rimpel in haar voorhoofd. Haar hele gezicht staat trouwens op onweer, want ze is nijdig. Spinnijdig! Ze heeft geen spijt, dat ze met haar gezin hier bij Juarez terechtgekomen is, maar ze wil haar spullen goed voor elkaar hebben en dat lukt vanmorgen niet.

„Bah!” foetert ze. „Nu wil ik het fornuis flink opstoken en nu grijp ik

mis. Geen stuk hout ligt er klaar. Die dekselse kerels. Nu heb ik het gisteren nog zó gezegd. Eerst tegen vader en toen tegen Freek. Het eten moet toch zeker klaar! Je zult ze eens horen mopperen, als ik ze achter een leeg bord zet. Maar hout hakken, ho maar! Vergeten natuurlijk. Vader is vanmorgen vroeg al vertrokken en Freek staat op het punt om naar de baas te gaan. Maar baas of geen baas, éérs zal hij wat hout klein maken. Dan komt hij maar wat te laat. Als Juarez hem de wind van voren geeft, weet hij meteen, dat hij dat aan zich zelf te wijten heeft. Wat moet die jongen de hele avond aan die ouwe jeep van de baas prutsen! Hij is toch zeker geen monteur. Is me dàt wat!"

„Freek!" roept ze door de open keukendeur, „pak de bijl en zorg, dat ik stoken kan."

„Ja, moeder, maar ik moet naar de baas. Ik ben toch al aan de late kant en u weet net hoe Juarez is. We moeten nodig aan de afrastering beginnen."

„Afrastering of niet, ik móet hout hebben! Gisteren heb ik het je al gezegd. Dan had je het toen maar moeten doen. De baas moet maar even wachten, hoor. Vooruit, opschieten en gauw een beetje!"

„Nou, moeder heeft aardig de bokkepruik op," denkt Freek. „Eerst dan maar hout hakken. Als de baas nou nog maar niet aan de gang is, want die is ook niet zo gemakkelijk. Zit ik er even tussen! Stom ook, dat ik het gisteravond vergeten heb, maar het is nu eenmaal zo. Vooruit, eerst moeder maar even helpen."

Achter het huis ligt een grote stapel aan blokken gezaagde boomstammen.

„Daar maar wat van klein maken," vindt Freek. De grote bijl staat altijd bij het hakblok, dus hij kan meteen beginnen. Ja, dat denkt Freek, maar . . . de bijl is er niet.

„Dat ook nog!" foetert hij. „Vader heeft hem zeker meegenomen. Nu kan ik eerst nog naar de loods om een andere te halen. Een mooie boel, hoor."

De loods staat een flink eindje van hun huis. Er liggen allerlei tonnen en vaten, er staan kisten en kratten en er hangt allerlei gereedschap aan de kant. Juarez bergt er zijn grote machines en hij slaat er zijn

suikerbroden tijdelijk op. Je kunt er alles vinden wat er zoal op het bedrijf gebruikt moet worden.

Freek loopt er op een holletje heen. Hij weet precies waar hij wezen moet. Achterin natuurlijk. Zie je wel, dicht bij een tractor staat een kist en daar vlakbij staan drie gloednieuwe bijlen. In de half schemerige loods grijpt hij de eerste de beste en wil meteen weer verdwijnen.

Hij heeft haast en denkt alleen maar aan het nijldige gezicht van moeder en de bui die misschien losbarsten zal, als hij straks bij Juarez verschijnt.

Achter in de loods klinkt een zwak geschuifel, dat plotseling ophoudt, maar Freek hoort het niet. Er duikt een donkere gestalte bliksemsnel in elkaar, maar Freek ziet het niet. Van achter een tractor loeren twee ogen hem na tot hij uit de loods is, maar hij merkt het niet.

Hij beent met grote stappen naar de stapel houtblokken en even later hoort moeder Jantien aan de stevige bijlslagen, dat ze het eten toch wel op tijd klaar zal kunnen krijgen.

Columbus loopt tussen de rotsblokken bij de rivier te schuifelen. Hij hapt eens naar een kakkerlak, schrikt door het gekrijs van een wegvliegende papagaai, staat bij een ananasstruik even op drie poten en gaat dan weer verder tot hij ineens, iedere spier gespannen, doodstil blijft staan.

De rivier stroomt met een flauwe bocht vlak achter de gereedschaploods en . . . achter de loods beweegt iets. Er komt een man uit de loods. Hij draagt een groot ding, een kist, en die kist schijnt nogal zwaar te zijn, want hij wankelt naar de oever toe. Hij zet de kist in een klaarliggende kano en begint de boot af te duwen.

Even staat Columbus het aan te zien. Er komt een dof gegrom diep uit zijn keel, dan stoot hij een kort geblaf uit en rent er met grote sprongen op af.

„Grr! Wat moet dat? Jij hoort hier niet! Blijf met je handen van de spullen van mijn baas af! Ik zal je wel krijgen. Je bevalt me niet, zomin als die nieuwe knecht van de baas. Grrrr!”

Maar juist als hij zal laten voelen hoe scherp zijn tanden zijn, schiet de kano van de oever. Een donkere gestalte wipt lenig binnen boord

en graait onderhand een grote kei mee. Even draait hij zijn lenige lichaam half om, een gespierde arm zwaait en meteen vliegt er een donker, puntig ding door de lucht. Op hetzelfde moment voelt Columbus een vlijmende pijn in zijn rechterschoonbeen. Hij jankt het uit en neemt haastig de wijk tussen de ervastruiken ¹⁾).

De kei is goed raak geweest.

Grijnzend kijkt de man in de kano nog eens om en pagaait dan snel de rivier af.

„Zie je wel, dat je opschieten kunt?” zegt moeder Jantien, als er na een goed kwartier een aardig stapeltje gehakt hout bij de keukendeur ligt. Haar stem klinkt weer heel wat vriendelijker. „Zo red ik me wel weer. Ga nu maar gauw naar de baas. De rest komt vanavond wel.” Dat behoeft ze geen twee keer te zeggen. Maar Freek zal eerst de bijl terug moeten brengen, want Juarez is altijd woedend, als er gereedschap van hem rondslingert. Hij holt naar de loods. Gauw dat ding op zijn plaats, achterin. Hé, stond daar net geen kist? Freek heeft er zo'n vaag idee van, maar let er verder niet op. Hij heeft veel te veel haast en wil op een ren naar de baas toe.

Op een ren, maar hij is nog geen twintig meter van de loods af of hij blijft met een ruk staan.

Er klinkt een kort, fel gejank, even later geritsel en geen minuut daarna breekt er een hond tussen de struiken door. Zijn rechterschoonbeen houdt hij krampachtig van de grond en hinkend komt hij dichterbij. Freek denkt aan geen werk en geen baas meer.

„Columbus, jochie, wat heb je dan? Wat is er gebeurd?” lukt hij.

Rillend staat Columbus zijn pijn zacht uit te janken en kijkt Freek aan alsof hij zeggen wil: „Help me asjeblijft.”

Dan gaat hij in de schaduw liggen en begint voorzichtig te likken.

„Laat eens kijken,” zegt Freek en hurkt bij het gewonde dier neer. Hij wil de gekwetste poot in zijn hand nemen, maar hij raakt hem amper aan of Columbus gromt: „Blijf eraf! Ik heb zo al pijn genoeg!” Freek heeft het gauw bekeken.

„Het ziet er bloederig uit. Dat kan zo niet blijven zitten. Daar moeten

1) Van de bladeren zet men een soort thee.

we wat aan doen, jochie," zegt hij en troostend gaat zijn hand over de kop van het arme dier.

Dan tilt hij de hond voorzichtig in zijn armen en even later staat hij weer bij de keukendeur van moeder Jantien.

„Wat heb je daar nu?" roept ze verschrikt, als ze de bloedende stomp ziet, en dan ontdekt ze, dat het Columbus is. Columbus, die iedere morgen bij de keukendeur staat te kwispelen en niet voor niets. Moeder Jantien heeft een ruim hart en daar is ook een plaatsje voor Columbus ingeruimd.

„Ach, dat arme dier! Verschrikkelijk, wat ziet zijn poot eruit."

Vlug haalt ze de verbanddoos en wil hem direct onder handen nemen, maar Freek waarschuwt: „Pas op, moeder. Hij heeft pijn en kon u wel eens bijten. We zullen hem voor alle zekerheid zijn bek maar dichtbinden."

Hij legt een lus in een riempje en laat dit handig over Columbus' snuit zakken. De hond vindt het maar matig en gromt en draait wat hij kan, als zijn zere poot behandeld wordt, maar als alles achter de rug is, voelt hij zich toch lekkerder.

„Lik," zegt Columbus en moeder Jantien krijgt een natte tong over haar wang.

„Bedankt!" betekent dat. „Ik ben blij, dat die riem weer van mijn bek is."

Hij hinkt een eindje weg en kruipt dan achter de stapel houtblokken in de schaduw.

„Hoe komt dat stomme dier daar nu aan? Snap jij het?" vraagt moeder Jantien.

„Ik niet," zegt Freek, „maar ik moet nu als de wind naar de baas." Als Juarez nu ook maar om de een of andere reden wat later gekomen is!

Als, ja . . . maar op een afstand ziet Freek hem al staan wachten. Met een gezicht als een donderwolk barst hij los:

„Wat is dat voor een manier van doen! We hebben hier al luie rekels genoeg. Vooruit, opschieten! Meteen aan de slag!"

„Ja baas . . . maar de hond . . . zijn poot . . ." probeert Freek zich nog te verdedigen . . . „Ik . . ."

Maar Juarez luistert niet, wil ook niet luisteren. Hij laat zijn jongste knecht niet eens uitspreken.

„Poot . . . hond? Wat hond! Aanpakken, zeg ik je! Grijp die schop en graaf kuilen voor de afrastering. En geen geleuter verder!”

Punt. Afl Juarez staat op zijn kookpunt, begrijpt Freek en hij laat de rest van de woorden van zijn driftige baas maar over zich heen gaan. Straks trekt hij wel weer bij, als het werk maar eerst lekker opschiet. Met een uurtje zal hij alles van Columbus vertellen en dan zal de baas blij zijn, dat moeder voor eerste hulp gespeeld heeft. Hard aanpakken maar, dan is de boze bui zo over.

Maar na vijf minuten breekt er een beitel, waarmee Juarez bezig is, middendoor.

„Ook dat nog!” foetert hij. „Freek, haal als de drommel een nieuwe uit de loods. Achterin staat een kist nieuw gereedschap, je weet wel.” Freek wipt weg. Hij zal even laten zien, dat hij extra vlug kan zijn. Vlug naar de loods, vlug de kist open, vlug de beitel . . . Hij rent de loods in, regelrecht naar achteren, maar . . . wat is dat nou? De hele kist is niet te vinden. Stond hij er eigenlijk wel, toen hij de bijl weg-zette?

„Ik weet het niet goed meer,” denkt Freek, „maar toen ik de bijl haalde, was hij er in elk geval wel, want hij lag er vlak achter. Ik snap er geen steek van. Een ander zal hem toch niet weggezet hebben?” Freek zoekt en zoekt, maar al wat hij vindt, geen kist. Hoe kan dat nu? Er kan ook niemand geweest zijn die gereedschap nodig had. De gaucho's zijn er niet. Benito? Die is vanmorgen vroeg al weggereden voor een ander karweitje, dus die heeft ook geen gereedschap gehaald. Hij kijkt nog eens goed, snuffelt de hele schuur na en komt tot de ontdekking, dat niet alleen de kist, maar ook de twee andere bijlen verdwenen zijn. Er lagen er drie. Hij weet het zeker. De bijl, die hij voor moeder gebruikt heeft, ligt er nog, dus ze moeten nog maar kort geleden verdwenen zijn.

Intussen naderen driftige voetstappen. De baas, weet Freek. Nu is de boot natuurlijk helemaal aan.

„Waar blijf je?” vuurt Juarez meteen af. „Wat scheelt jou toch vanmorgen! Komt die beitel nog een keer of moet hij nog gemaakt wor-

den? Jij denkt zeker, dat het werk vandaag vanzelf klaarkomt. Wat sta je daar nou onnozel te kijken. Kom op met dat ding!”

„Ik kan geen beitel vinden,” begint Freek. „De kist is nergens te zien.”

„Wel, nou nog mooier!” foetert Juarez. „Je hebt toch ogen in je hoofd! Gebruik ze dan. Je kunt toch zeker wel een kist zien staan! Het is geen kakkerlak, waar je overheen kijkt!”

Als een speurhond snuffelt hij op zijn beurt de hele schuur na, maar zonder resultaat. Hij kan mopperen wat hij wil, maar hij kan de kist ook niet vinden.

„Als het nou maar uit is!” raast hij verder. „Het spookt hier toch niet! Ik weet zeker, dat dat ding er gisteren nog stond.”

„Vanmorgen was hij er ook nog. Daar, in die hoek,” verklaart Freek.

„En helemaal gloednieuw gereedschap. Ik had pas de stelen nog gemerkt. Ik snap niet . . .”

Ineens houdt hij op en kijkt zijn jongste knecht strak aan.

„Heb jij hem vanmorgen nog zien staan? Vanmorgen?”

Het lijkt of Freeks woorden nu pas goed tot hem doordringen.

„Wat moest jij dan in de loods vanmorgen? Kom, vooruit, zeg op!”

Even staat Freek beduusd te kijken. Wat bedoelt de baas? Denkt hij soms, dat hij . . .? Hij is geen dief! Hij wordt vuurrood en krampt zijn handen tot vuisten. Even welt er een wilde drift in hem omhoog, maar dan hoort hij weer vaders woorden: „Denk erom, dat je je beheerst, Freek.”

Hij haalt eens diep adem om zich zelf weer de baas te worden en hakkelt dan:

„Ik . . . ik moest voor moeder hout hakken en vader had onze bijl meegenomen en toen heb ik even een van de drie bijlen gepakt, die hier stonden. Kijk, daar staat hij.”

„Ja, dat zie ik,” bromt Juarez, „maar dat is er maar een.”

„De andere twee zijn ook verdwenen, net als de kist.”

„Je gebruikt in het vervolg jullie eigen gereedschap maar en hout-hakken doe je in je eigen tijd, snap je dat?” gaat Juarez verder, die Freeks kleur wel gezien heeft en een ogenblik iets minder moois van de jongen denkt. Maar hoe driftig hij ook is, toch onderdrukt hij die gedachte weer.

„Nee,” zegt hij tegen zich zelf. „Nee, daar zijn ze bij De Harde toch te eerlijk voor. Nee, dat kan toch eigenlijk niet.”

Intussen blijft het maar een vervelende geschiedenis.

Nog eens zoeken ze samen de schuur tot in alle hoeken na. Niets!

Weer klinken er voetstappen en De Harde komt binnen.

„Zo,” zegt hij. „Dat is weer gebeurd. Nu maar aan de afrastering verder, baas?”

Op hetzelfde moment rijdt Benito ook het erf op en stapt bij de loods af.

Ze zien direct aan het gezicht van de baas, dat er storm op til is.

„Wat is er gebeurd?” seint vader met opgetrokken wenkbrauwen naar Freek.

„Er schijnt iemand onder ons te zijn, die niet te vertrouwen is,” begint Juarez en met een paar woorden vertelt hij wat hij ontdekt heeft.

„Het is maar raadselachtig,” vindt vader.

Benito kijkt Freek eens minachtend aan en zegt dan:

„Wie is er het laatst in de loods geweest?”

„Ik,” antwoordt Freek. „Ik heb een bijl gebruikt en hem ook weer teruggebracht. Daar staat ie.”

„Heb je er maar een teruggebracht? Nou, ik zou zo zeggen . . .”

„Wat zou jij!” staat Freek meteen in vuur en vlam. Moet je die veelbetekenende blik van die vent zien! „Wou jij soms beweren, dat ik het gedaan heb?”

Benito trekt een grijns van zijn ene oor tot het andere.

„Ik?” zegt hij onnozel. „Ik beweer niets. Ik denk alleen maar wat.”

Vader kijkt de gaucho strak aan. Even flikkert er iets in de donkere ogen van Benito en hij probeert De Harde zijn blik terug te geven, maar dat houdt hij niet lang vol en hij kijkt maar weer gauw voor zich.

„Geloof u, dat mijn jongen hier iets mee te maken heeft?” vraagt vader dan aan de baas. In zijn stem is een vreemde, harde klank.

Juarez kijkt hem recht in de ogen en zegt dan zonder aarzelen:

„Nee, De Harde. Dat geloof ik niet. Ik vertrouw jou, en je zoon ook.”

„Stop in je zak, Benito!” denkt Freek. „De baas zegt niet: Ik vertrouw jullie alle drie. Heb je het gehoord?”

„Wat moest jij in de loods?” vraagt De Harde verder.

„Moeder moest hout hebben en u had onze bijl mee.”

„Ja, dat is waar, hier heb ik hem,” zegt vader.

„Nou, en toen heb ik er hier een gehaald en weer weggezet ook. En toen kwam Columbus naar me toe. Hij had een wond aan zijn poot en liep te janken. Moeder en ik hebben hem eerst verbonden voor ik aan het werk kon.”

Het bewijs van Freeks woorden komt op drie poten aanhinken. De hond gromt even, als hij Benito ontdekt, en gaat dan kwispelstaartend op Juarez af.

Even wordt het stil in de loods en door die stilte klinkt de krijsende kreet van een toekan.

Benito spitst zijn oren. De anderen letten er niet op. Ze hebben alleen oog voor de hond en zien niet hoe de ogen van de gaucho even oplichten. Het is maar even en direct kijkt hij weer strak voor zich.

Juarez is bij zijn hond neergeknield. Hij raakt de goed verbonden poot even aan en grommend trekt Columbus angstig terug.

„Het schijnt je nog al zeer te doen,” zegt de baas, terwijl hij het dier over de kop aait. Het dringt nu pas goed tot hem door, dat Freek het over een zere poot van de hond had.

„Wat scheelt eraan?” vraagt hij.

„Het zag er lelijk uit,” vertelt Freek. „Wat er gebeurd is, weet ik niet. Ik hoorde ineens een heftig gejack en toen kwam Columbus door de struiken zetten. Het leek wel of hij een grote kei of zo iets op zijn poot had gekregen. Het bloed spoot eruit en ik kon het stomme dier zo toch niet laten lopen, baas?”

„Nee, dat kon je net niet,” geeft Juarez toe. „Moeder Jantien heeft hem netjes ingepakt. Ik ben je vrouw erg dankbaar, De Harde. Intussen is dit het tweede raadsel. Duurde het verbinden lang, Freek?”

„Een minuut of tien, denk ik.”

„Een minuut of tien, en laten we zeggen: tien minuten houthakken, dat is twintig. In twintig minuten kan er heel wat gebeuren.”

Juarez kijkt even peinzend voor zich.

Wat bedoelt de baas? Waar denkt hij aan?

„Dat kan er nèt!” vindt Benito ook. „Zo haal je een bijl uit de loods

en zo is er een kist gereedschap verdwenen. Ik vind het maar vreemd . . . erg vreemd.”

Weer kijkt hij Freek veelbetekenend aan.

Freesk ogen spuwen opnieuw vuur, maar hij weet zich te beheersen. Bovendien krijgt hij hulp, die hij helemaal niet verwacht. Komt het doordat hij Columbus geholpen heeft? Freek weet het niet, maar Juarez blaft ineens tegen zijn nieuwe knecht:

„Hou jij je snater nou maar dicht. Zorg maar, dat jouw zaakjes in orde zijn en bemoei je niet met een ander. Ga meteen aan je werk. Dit zal wel een raadsel blijven. Als Columbus vertellen kon, wisten we wel wat meer, denk ik.”

Benito druipt af. Hij schuifelt dicht achter Freek langs en mompelt:

„Jij bent in de loods geweest, hè? Ik weet het zo net nog niet.”

Freek verstaat het woord voor woord, maar voor hij iets zeggen kan, is de gaucho de deur al uit.

„Die vent denkt, geloof ik, dat ik het gedaan heb!” lucht hij even later zijn hart tegen vader, als ze weer aan het werk zijn. „Hij heeft zelf een tronie of hij zo uit de Sing-Sing komt. Hij was vanmorgen niet op het erf, maar anders . . .”

„Wat anders?” vraagt De Harde. „Wou jij soms op jouw beurt beweren, dat Benito er meer vanaf weet? Dan ben je geen haar beter. Je mag zo maar niet iemand verdenken! Ik heb eigenlijk een beetje medelijden met die man. Ik geloof, dat hij te veel drinkt en daarom weet hij niet goed meer wat hij zeggen of zwijgen moet.”

„Ik vertrouw hem anders voor geen cent,” moppert Freek nog wat na. Verder houdt hij zijn mond dicht, maar hij denkt des te meer. Wat moet die kerel met zijn gesar? Vanaf hun eerste ontmoeting bij José heeft er al iets niet goed gezeten. Had je hem naar Columbus moeten zien kijken. Het leek wel of hij het arme dier die pijn graag gunde.

Ja, dat denkt Freek allemaal en hij weet niet hoe hij de spijker op de kop slaat.

Zodra Benito een eindje uit de buurt is, mompelt hij:

„Hahaha . . . die baas met z'n: als Columbus vertellen kon. Maar hij kan niet vertellen en dat is maar goed ook. Alleen had die hond de

kei op zijn kop moeten hebben, dat was nog beter geweest. Hoe komt de hond aan zo'n wond . . . Ze snappen er niks van. Nou, ik begrijp het best. Ze hoorden de toekan niet eens roepen. Hahaha, die kist . . . hahaha."

Op de rivier schiet een kano voort. Achterin zit een halfbloed. Zijn sluwe ogen houden de snel voorbijglijdende oever voortdurend in het oog en glijden van tijd tot tijd naar een ding in zijn boot, een kist, die heel wat cachaca waard is. Waar de rivier in de enorme bossen verdwijnt, legt hij zijn pagaai even neer. Hij brengt zijn handen aan de mond en stoot een rauw geluid uit.

Ver weg staat Benito even op zijn schop geleund.

„Hoor,” denkt hij, „de toekan krijst weer. Het is prachtig gelukt. Nu weet ik het wel zeker,” en grijnzend graaft hij verder.

3. CARLOS ZIET EEN BEEST.

Maria, de vrouw van Juarez, heeft het erg druk vandaag en daarom komt het haar heel slecht uit, dat Carlos, haar bijna tweejarige zoon, steeds achter haar rokken aandribbelt, maar ze weet er wel wat op. Ze zet zijn speelgoed in de keuken op de grond, poot hem er zelf tussenin en zegt:

„Zo, kleine dreumes, ga jij nu maar zoet spelen, moeder moet aan het werk, hoor.”

Carlos krijgt nog een stevige zoen en dan trekt Maria de keukendeur achter zich dicht. De kleine jongen kan daar geen kwaad en nu heeft ze tenminste kans, dat haar emmers en schalen niet omgekieperd worden en de geplukte ananassen niet als voetbal gebruikt worden. Hij is nog te klein om bij de kruk van de deur te kunnen en hij zal zich wel vermaken.

Ja, dat denkt Maria, maar Carlos heeft de vrijheid lief. Hij staat even beteuterd te kijken, als de deur achter zijn moeder dichtslaat, maar

dat duurt niet lang. De wereld is mooi en die moet je gaan verkennen, vindt de kleine baas. Hij laat zijn speelgoed rustig liggen en begint bij de deur. Zijn dikke worstarpjes zijn net iets te kort om bij de kruk te kunnen, maar daar weet Carlos wel wat op. Hij heeft in zijn tweejarig bestaan al heel wat ontdekt en weet, dat je met een stoel een stuk groter worden kan. Hij schommelt naar het raam en vindt daar een stoel zonder leuning.

„Ikke... deur,” brabbelt de dreumes. Bom... schuif... pff... Met veel gestommel en gesteun komt hij, waar hij wezen wil en hij klautert meteen een verdieping hoger.

„Ik... ik kan...,” kraait zijn hoge stemmetje, maar juist als hij aan de kruk zal gaan morrelen, kruipt er een klein, bruin diertje over zijn vingertjes. Een kakkerlak.

Carlos schrikt er zo van, dat hij pardoes van zijn kruk tuimelt. Boem! met zijn dikke bibs tegen de deur aan.

„Krak!” zegt die deur en zwaait meteen open.

Daar ligt de vrijheid en die is zo mooi, dat Carlos vergeet te huilen en direct op onderzoek uitgaat. Hij trippelt naar buiten en de ontdekkingsreis begint. Hij komt langs de nieuwe afrastering en ligt even later op zijn buik naar twee vechtende torren te kijken.

„Beest!” kraait de dreumes en vindt het toch wel een beetje griezelig, als er zo maar wat kriebelpootjes over zijn handje krabbelen. Hij komt weer overeind en zet zijn wereldreis voort. Hij staat een poosje stil bij een tamme nandoe¹⁾, die met zijn stevige snavel een ananas uit elkaar pikt.

„Vies... beest vies!” vindt Carlos en gaat weer verder tot hij achter de matéstruiken²⁾ langs bij de loods komt. Hij loopt regelrecht naar binnen.

„Mooi!” kraait de kleine dikzak en zijn donkere oogjes glinsteren van verwachting, als hij eens om zich heen kijkt. „Mooi... dingel!” Hij vindt een grote spijker en peutert ermee in een zak feiyao.

„Rrrt!” zegt het na een poosje en de zwarte bonen roetsen in een straaltje over de grond. Carlos stopt er meteen een paar in zijn mond, maar spuwt ze net zo hard weer uit.

1) Loopvogel; familie van de struisvogel.

2) Van het blad van de matéstruik wordt een soort drank gemaakt.

„Bah, vies,” verklaart hij hartgrondig. „Dinge stout!”

Hij moet niets meer van dat goedje hebben en snuffelt weer verder. Hij keert een bak met spijkers om, vindt een pot met menie en loopt een poosje later met oranje haren de loods weer uit.

„Mooi . . . mooi,” vindt de kleine baas, als hij ziet, dat de wereld achter de loods nog niet ophoudt. Hij scharrelt door een bosje hoge varens heen en . . . plofl dan struikelt hij over Columbus, die daar in de schaduw heerlijk een dutje doet.

De hond komt overeind, zet zijn voorpoten schrap, trekt een holle rug en gaapt, alsof hij wil laten zien wat hij die morgen gegeten heeft. Dan likt hij zijn kleine baas en duwt zijn ruige kop tegen diens buik, alsof hij zeggen wil: „Wat doe jij hier? Je mag hier niet. Ga terug naar je moeder. Toel!”

Weer duwt hij met zijn kop, maar Carlos denkt er niet over.

Hij vindt de wereld veel te mooi en scharrelt nu tussen de rotsblokken de richting van de rivier uit.

Columbus volgt hem op de voet en verliest zijn kleine baas geen moment uit het oog. Wat wil hij? Het is hier tussen de stenen veel te gevaarlijk en bij de rivier helemaal.

„Toe, ga naar huis!” gromt Columbus.

„Wat doe je hier?” ritselen de matéstruiken.

„Maak, dat je wegkomt!” wuift een zware waaierpalm.

„Kom maar. Hier is het fijn!” ruiselt het lokkende water.

En Carlos gaat verder.

Paci, de klapperrat, glipt als een schaduw langs de slanke stam van een kokospalm naar omlaag. Hij rent onder de overhangende takken van een struik door en zal straks als de wind in de volgende palm klauteren en zich heerlijk te goed doen aan de sappige groene bloemtop.

Maar ineens slingert er een twee meter lang lint op hem toe, fel rood en geel gekleurd, met zwarte ruiten. Een platte kop splijt open en het volgend moment voelt Paci twee vlijmscherpe tanden in zijn lichaam boren. Even worstelt hij wanhopig om los te komen, even maar, dan doet het als vuur door zijn stuiptrekkende lichaam vloeien-

de gif zijn dodelijke werk. Nooit zal Paci het heerlijke sap van de verse klapperbloemtop meer proeven.

Even wacht Sucu, de slang; dan zet hij de linkerhelft van zijn bovenkaak en de rechter van zijn onderkaak gelijk in werking. Daarna schuift de rechterbovenhelft en de linkeronderhelft van zijn wijd opengesperde muil over zijn prooi heen en langzaam werkt hij de rat naar binnen. Hij heeft er geen uitgebreid diner aan, maar zijn honger is toch wel voor een paar dagen gestild. Hij vindt een prachtige schuilplaats in de schaduw van drie over elkaar liggende veldkeien en valt in slaap. Als hij weer honger krijgt, zullen zijn vreselijke giftanden hun werk opnieuw doen, maar de eerste dagen is er geen kwaad van hem te vrezen. Drie dagen ligt Sucu daar verborgen, drie dagen van ongestoorde rust, maar dan...

Er komt een kleine wereldreiziger aan. Hij heeft een takje gevonden en met die toverstaf trekt hij mooie figuurtjes in de grond. Hij plukt een bloem en punnikt hem uit elkaar. Fft, laat hij de blaadjes vallen en verder gaat hij weer.

„Mooi... dinge...” zegt Carlos en zet zijn ontdekkingsstocht voort. Bij een groot rotsblok hurkt hij even neer. Er liggen drie kleinere stenen schuin over elkaar en Carlos begint er met zijn takje tussen te peuteren. Hij trekt het terug en prikt er opnieuw mee. Leuk spelletje is dat, vindt de kleine baas. En dan... dan ziet hij wat. Er komt een kleine, platte kop te voorschijn en uit die kop priemt onophoudelijk een gespleten tongetje. Twee kleine, koelstarre ogen staren hem bewegingloos aan.

„Beest!” kraait de dreumes en prikt er met zijn stokje naar.

Sucu is wakker geworden. Hij glijdt naar voren, opgeschrikt, en meteen klaar voor de aanval. Hij richt zich op, wiegelt heen en weer en sist venijnig.

„Beest,” kraait Carlos opnieuw en hij weet zelf niet in welk dodelijk gevaar hij verkeert.

Opnieuw sist het dier en doet dan een felle uitval naar de prikkende stok, gereed om zijn giftanden hun vreselijk werk te laten doen.

Maar zijn kleine plaaggeest heeft een goede beschermer bij zich.

Columbus heeft een afkeer van slangen. Zijn instinct zegt hem:

„Pas op! Blijf bij hen uit de buurt.”

Maar nu, nu is de kleine baas in gevaar en grommend vliegt Columbus langs hem heen. Carlos wordt door die duw op zij gesmakt en de bek vol venijn grijpt mis.

Meteen trekt Sucu zich weer in een nieuwe aanvalshouding terug. Wiegend deint zijn bovenlichaam heen en weer en sissend keert de slang zich naar zijn nieuwe vijand.

Columbus zet al zijn nekharen steil overeind. Er welt een dreigend gegrom diep uit zijn keel en dan barst hij uit in een woedend geblaf. „Oewoef! Waf! waf! Kom toch gauw, de kleine baas is in gevaar!”

„Freek, jij helpt de vrouw vandaag een handje. Ze zal wel brandhout nodig hebben en meer van die karweitjes, dus je weet wat je te doen staat.”

Freek vindt het best. Hij staat de baas even na te kijken, die in de jeep stapt en het erf afsnort.

„Nou, dat zal wel houthakken worden,” weet Freek al en hij is nauwelijks bij de keuken of Maria galmt al:

„Freek, de bak is leeg. Zorg je, dat hij weer vol komt?”

„Joehoe,” galmt Freek terug. Hij grijpt een bijl en kijkt eens wat hij het best klein kan maken. Bij een van de bijgebouwtjes ligt een dode boom, die ze verleden week omgehaald hebben.

„Ik kon eerst de takken er wel afhalen,” vindt Freek en daar is hij voorlopig wel een poosje mee bezig. Hij heeft juist een stuk van een dikke tak afgehakt en houdt het gevorkte bovineind nog in zijn hand, als hij Maria met een verschrikt gezicht op zich af ziet komen.

„Freek,” zegt ze met trillende lippen, „is Carlos bij jou? Ik had hem in de keuken laten spelen en nu staat de deur open. Ik dacht, dat jij er soms geweest was en de kleine jongen meegenomen had.”

„Nee, ik niet. Ik heb in de keuken niets te maken en ik heb hem ook niet gezien, maar ik zal u direct helpen zoeken.”

Hij gooit de bijl neer en staat meteen overeind. De tak houdt hij nog in zijn hand, maar hij merkt het niet. Hij ziet wel, dat Maria flink ongerust is en probeert haar wat op haar gemak te stellen.

„Misschien is hij wel in huis,” zegt hij, maar hij gelooft er zelf niet

veel van, want hij kent zijn kleine vriend door en door en die is nergens liever dan buiten.

Ze zoeken het hele huis af, in de kamers, de keuken, op het terras . . . geen Carlos te vinden. Ten slotte komen ze weer in de keuken terecht. Maria valt schreiend op een stoel, maar veert meteen weer overeind en rent naar buiten.

„De rivier!” roept ze angstig, „o, als hij maar niet . . .”

Ze maakt haar zin niet af, maar Freek begrijpt haar zo ook wel. Hij is zelf ook dol op de kleine jongen en de onrust heeft hem nu ook te pakken. Hij is heel wat vlugger dan de vrouw van de baas en rent in één ruk regelrecht naar de gereedschaploods. Zodra hij die bereikt, weet hij meteen, dat hij op het goede spoor is. In zijn haast struikelt hij half over een omgekeerde spijkerbak. Er ligt een grote plak menie bij de achterdeur en Freek begrijpt, dat de kleine vluchteling bij de struiken achter de loods verdwenen moet zijn. De struiken . . . dat wil zeggen de rivier!

Freek vliegt vooruit.

Hoor! Een hees uitgestoten grauw van een hond klinkt tot hem door. Columbus, weet Freek en hij rent verder, de gevorkte tak nog steeds in zijn hand. Hij breekt dwars door de struiken heen. Ha, daar zit de kleine baas. Er rollen grote tranen over zijn dikke wangen en hij wrijft over zijn knie. Hij heeft zich zeker bezeerd aan een van die stenen. Columbus staat met steil opstaande nekharen geen meter van hem af, schuin voor hem. Onafgebroken welt er een dof gegrom diep uit zijn keel.

En dan . . . dan ziet Freek pas wat er aan de hand is.

Die slang . . . die vreselijke slang! Hij weet nog niet zo heel veel van Brazilië af, maar wel, dat dit dier tot de gevaarlijkste slangen behoort. Wat moet hij doen? Carlos grijpen en de kans lopen, dat het dier intussen toebijt?

Even staat hij als verlamd.

„Car . . . Carlos, loop weg!” stoot hij uit.

Fel schiet de slangekop uit naar Columbus, maar de hond wijkt op zij en Freek springt naar voren. Bliksemsnel stoot hij toe en plant de gevorkte tak achter de kop van het ondie. Fel kronkelt het slangelijf

even om los te komen, maar Freek verslapt geen ogenblik en drukt het monster uit alle macht tegen de steen.

Carlos is overeind gekrabbeld. Hij heeft zijn knie gestoten, maar vergeet zijn verdriet, als hij ziet wat Freek doet. Hij steekt zijn vingertje uit en zegt:

„Beest . . . stout!” en heel nieuwsgierig wil hij dichterbij komen.

„Achteruit!”

Freek snauwt zijn angst tegen het kereltje uit en beteuterd gaat de dreumes wat op zij. Waarom doet Freek zo boos en waarom staat hij zo raar met die stok? Anders is hij toch altijd erg aardig tegen hem. De kleine baas begrijpt er niets van en zegt nog eens: „Beest stout, hè Freek?”

Freek staat intussen doodsangsten uit, dat hij het dier niet houden zal.

„Een kei grijpen en de slang ermee op zijn kop slaan!” flitst het door zijn gedachten. Ja, maar dan moet hij de stok loslaten en dan heeft het dier weer een kans. Nee, dat kan ook niet. Wat moet hij toch beginnen?

Dan weet hij het opeens. De hond!

„Columbus!” zegt hij en zijn stem is schor van opwinding. „Columbus, zoek de vrouw, vlug!”

Columbus is een schrander dier. Even kijkt hij Freek aan, dan draait hij zich om en verdwijnt tussen de struiken. Hij hoeft niet lang te lopen, want bij de loods komt hij de vrouw al tegen.

„Waf! Waf!” blaft hij en kijkt Maria aan, alsof hij zeggen wil: „Kom direct!”

Meteen keert hij weer terug, blijft bij de struiken even staan, kijkt nog eens om en breekt dan weer door de takken heen.

Maria begrijpt dadelijk, dat er wat aan de hand is. De hond komt haar waarschuwen. Haar hart klopt in haar keel van angst en ze rent achter Columbus aan. Ze haalt haar wang open aan een scherpe tak, maar ze voelt het niet.

„Krak!” zegt haar rok en er scheurt een grote winkelhaak in, maar ze merkt het niet. Ze moet naar haar kleine jongen toe.

Carlos staat met zijn vingertje in zijn mond heel bedremmeld te kijken.

Zodra Maria hem ziet, ebt de angst in haar weg. Gelukkig, hij ligt niet in het water. Gelukkig!

Maar dan ziet ze Columbus, die grommend om iets heen draait en Freek, die krampachtig zijn stok tegen de grond drukt en staat te trillen van spanning. Ze zet haar kleine jongen weer neer en dan heeft ze pas goed in de gaten wát Freek tussen zijn stok gekneld houdt.

„Freek!” roept ze ontzet. „Een surucucul Hou vast. Ik zal je helpen.” Ze weet direct wat ze doen moet. Ze raapt een scherpe kei van de grond en geen minuut later ligt Sucu roerloos met een verpletterde kop.

Freek wankelt op zij. Zijn verkrampte vingers laten met moeite de stok los. Hijgend gaat hij op een steen zitten, niet in staat een woord

te zeggen. Hij trilt maar en staart maar naar de bloederige kop van het ondiër, dat Carlos nu geen kwaad meer doen zal. Het volgend ogenblik weet hij niet wat hem overkomt, want daar geeft de vrouw van de baas hem zo maar een stevige pakkerd op allebei zijn wangen. „Freek,” zegt ze en ze huivert nog van ontzetting, „dit zal ik nooit vergeten. Een surucucu! O, als jij er toch niet geweest was!”

Dan breekt de spanning en moet Maria eerst eens al haar angst weghuilen.

Kijk, dat moest ze nu eigenlijk niet doen, vindt Freek, die het ook warm voelt worden achter zijn ogen en hard op zijn kiezen moet bijten om zich zelf de baas te blijven.

Hij is dolblij, dat het kleine kereltje er goed is afgekomen, want hij begrijpt nu wel, dat Carlos niet gebeten kan zijn, want dan deed hij wel anders.

De kleine baas staat alles met grote ogen aan te zien.

Wat doet moeder toch allemaal? Geeft ze die slang een klap met een steen?

„Beest, stout, hè mama?”

„Freek ook stout. Freek op Carlos gebromd!” verklaart hij en kruipt gauw achter moeders rokken.

„Nee,” zegt Maria, „Freek is lief. Carlos is stout. Mag jij weglopen? Dat beest had jou haast gepakt.”

Freek is intussen over de ergste schrik heen en moet lachen om het grappige snoetje van de dreumes. Hij staat op en wil de dode slang wegschoppen, maar Maria zegt: „Niet doen. Misschien heeft dokter Hoge er nog wat aan.”

„Dokter Hoge? Wie is dat?”

„Nog nooit van gehoord? Dat zal Juarez je dan wel eens vertellen. Kom, we gaan gauw naar huis. We zullen eerst eens wat drinken voor de schrik.”

Ze pakt haar zoontje stevig bij zijn hand, alsof ze bang is, dat hij er weer vandoor zal gaan.

Freek pakt de slang bij zijn staart en Carlos moet er nog eens goed naar kijken.

„Beest . . . stout!” zegt hij nog eens.

„Ja, en jij bent een kleine deugniet,” antwoordt zijn moeder en ze rilt nog, als ze denkt aan wat er had kunnen gebeuren.

4. ER KOMT VISITE

Een half uur later klinkt er motorgeronk en Juarez zet zijn jeep met knarsend gepiep achter zijn huis. Hij veegt zich het zweet van het voorhoofd en wil regelrecht naar de keuken stappen, als hij nog een stapel ongehakt hout zich liggen.

„Dat is ook wat moois,” moppert hij meteen. „Die jongen denkt zeker, dat hij hier te logeren is. Een karweitje voor de vrouw komt er bepaald niet zo op aan. Ik ben benieuwd wat die knaap uitgekuurd heeft, toen ik weg was. Het zal wel niet veel bijzonders zijn. Eigenlijk vreemd, want dat ben ik niet gewend van die Hollanders.”

Met een diepe rimpel in zijn voorhoofd stapt hij binnen en meteen borrelen er boze woorden in hem op, als hij Freek onder werktijd met Carlos bij zijn vrouw in de keuken vindt.

„Zo,” begint hij, „kan mijnheer het zo wel uithouden? Ik dacht . . .” Wat hij dacht, komt Freek niet te weten, want voor de baas uitgesproken is, steekt Maria van wal en wel in zulk rad Portugees, dat Freek het amper volgen kan.

„Geen kwaad woord tegen die jongen!” ratelt ze. „Jouw jongste knecht is goud waard.”

Goud? Dat kan Juarez nog niet zo vinden. Freek werkt, hij doet anders ook wel zijn best, maar een volwassen knecht presteert natuurlijk meer. En op het ogenblik hoort hij hout te hakken in plaats van achter een glas ananas bij zijn vrouw op visite te zitten. Nee, hij kan dat goud nog niet in Freek zien en vragend trekt hij zijn wenkbrauwen op.

Maar Maria helpt hem gauw uit de droom.

„Kijk maar eens wat er in de emmer daar in die hoek ligt,” zegt ze. Juarez hoeft verder niets te vragen, wanneer hij even in de emmer kijkt.

„Is er iemand gebeten?” informeert hij ontzet en meteen begrijpt hij, dat dit niet zo is, want anders zou hij wel andere gezichten zien.

„Gelukkig niet,” vertelt zijn vrouw. „Maar als Freek er niet geweest was, hadden wij nu geen Carlos meer.”

Sprakeloos luistert de boer. Hij beseft het enorme gevaar, waarin zijn kleine jongen verkeerd heeft, maar al te goed. Hij tilt hem op zijn knie en strijkt hem met zijn eeltige hand zachtjes over zijn donkere haar.

„Kereltje . . . mijn kereltje . . .,” fluistert hij, terwijl zijn vrouw verder vertelt.

Dan zet hij hem ineens op de grond en staat met een paar grote stappen naast Freek. Juarez, die anders nooit naar woorden hoeft te zoeken, weet nu niet goed wat hij zeggen moet. Hij steekt zijn hand uit en zegt dan schor:

„Jongen . . . als jij toch even later gekomen was . . . Freek!”

Freek wordt er verlegen van. De baas moet er maar niet verder over praten, vindt hij en hij is blij, als hij weer aan het werk kan.

Tien minuten later staan ze samen in een van de bijgebouwtjes. Juarez pakt een bus en zegt tegen Freek: „Geef dat ondier eens hier. We zullen hem eerst maar in de formol ¹⁾ zetten, want anders is hij al bedorven voor hij bij dokter Hoge is. Ja, die dokter Hoge . . . Jij weet niet wie dat is, hè? Nou, dat zal ik je vertellen. Het moet een geweldig knappe kop zijn. Hij is hier geboren, maar stamt uit een land, dat ergens dicht bij dat landje van jullie moet liggen.”

„België soms?” helpt Freek.

„Ja, dat geloof ik wel. Ligt daar een stad, die Gent heet?”

„Dat klopt,” weet Freek, die de aardrijkskunde van zijn Drentse meester nog niet vergeten is.

„Nou, uit dat land komt die dokter Hoge. Hij is dol op alles wat vergiftig is. Ze hebben me eens verteld, dat hij als jongen al addertjes ving en die bij zijn moeder in de regenton stopte. Dat arme mens voelde de griezels natuurlijk langs haar rug lopen. Maar de hele wereld is maar goed af met die dokter Hoge.”

„Goed af?”

¹⁾ Bederfwerende vloeistof.

Freek vindt het maar een rare liefhebberij en hoe kan de wereld daar nu goed mee af zijn?

„Hij is nu leider van het Instituto Butantan. Dat ligt midden in een prachtige tuin in de buurt van Sao Paulo. Daar heeft hij een serpenarium en flessen vol met opgezette slangen, spinnen, schorpioenen en al dat vergiftige spul meer.”

Freek vindt het hoe langer hoe vreemder. Als die man — net zoals moeder Jantien vroeger in Drente weckflessen vol met worteltjes enz. had — allerlei flessen wil hebben met wilde spinnen en slangen, nou, dan moet hij dat weten. Maar wat hebben de mensen daar nu aan?

„Hij maakt daar een of ander spul, een serum, dat dwars tegen de werking van een slangebeet in gaat. Een soort antigif dus en daardoor zijn er al heel wat mensen gered. Ik geloof . . .”

Dwars door zijn woorden galmt ineens de stem van Maria en Juarez slikt de rest van zijn zin in.

„Juarez, kom eens gauw hier. Er is visite en je raadt nooit wief!” roept Maria nog eens.

„Nou, het schijnt nog al wat te zijn,” zegt de baas tegen Freek. Hij zet de bus met de slang op de grond en stapt naar zijn huis.

Freek weet niet goed wat te doen. Moet hij hier blijven of meelopen? Hij zal dat hout maar verder klein maken.

Maar Juarez wenkt met zijn hand en zegt:

„Kom mee naar binnen, jô. Ik geloof, dat ik al weet, wie er zijn kan. En die kan je wel meer vertellen over die mijnheer Hoge en wat hij doet.”

Er staat een glanzende wagen voor de deur en als ze binnenstappen, springt er een kerel als een boom van zijn stoel. Hij loopt met uitgestoken hand op Juarez af.

„Nee maar, Patrick, ouwe jongen, hoe gaat het ermee?” zegt Juarez. „Dat is een tijd geleden, dat we elkaar gezien hebben.”

„Dat is het net. Mag ik je voorstellen? Mijn vriend Hamilton. Een studiegenoot van mij. Hetzelfde vak en dezelfde liefhebberij.”

Bij de tafel staat een tweede man. Hij schudt Juarez ook hartelijk de hand en al gauw ontstaat er een gesprek, waarvan Freek niet erg veel begrijpt. Hij neemt de twee mannen eens goed op. Sympathieke

kerels, vindt Freek. Ze hebben een huid als getaand leer en al zijn het dan twee geleerden, Freek begrijpt er wel zo veel van, dat zij niet veel achter hun bureau zitten. Die ene schijnt een oude vriend van de baas te zijn. Hij weet blijkbaar enorm veel van allerlei planten af en heeft gestudeerd aan een of andere Amerikaanse universiteit.

„Ja, we gaan er weer op uit, Juarez, mijn vriend en ik. Die orchideeën van jullie land laten me niet los. We hebben een paar Indianen gecharterd en de andere week trekken we voor een poosje de wildernis in.”

„Nou, jullie liever dan ik,” vindt Juarez. „Duizend en een gevaren, razende koorts, misschien nog een onzichtbare Indiaanse vijand, om van de slangen maar niet te spreken. Over slangen gesproken, er zit nog een exemplaar in de formol bij me in de schuur. Hier, Freek, dat is mijn jongste knecht, heeft vanmorgen mijn kleine jongen van de dood gered.”

„Zo,” vindt doctor Patrick, „was er een gevaarlijke sinjeur in de buurt?”

„En of,” verklaart Juarez. „Moet je hem even zien? Freek, haal die bus eens op.”

Geen vijf minuten later fluit de Amerikaan tussen zijn tanden.

„Een surucucul Een van de gevaarlijkste exemplaren die ik ken. Hoe heeft die knaap hem te pakken gekregen?”

Juarez vertelt wat hij van Maria weet.

De Amerikanen nemen Freek eens op en dan zegt Patrick:

„Nou, kleine Hollander, ik neem voor jou mijn pet af. Als jij hem niet te pakken had gekregen, had hij het jou gedaan, wees daar verzekerd van.”

„Ja,” gaat Juarez verder, „en nu was ik hem net aan het vertellen van die geleerde in Sao Paulo, je weet wel, de baas van dat instituut.”

„Doctor Hoge, bedoel je. Ja, die man is zijn gewicht in goud waard. Als we straks het oerwoud weer intrekken, zit er tussen onze bagage een medicijntrommel en daar vind je dan ook serum in van het Instituto Butantan. Mocht zo'n vergiftige sinjeur ons te pakken nemen, dan hebben we tenminste kans het leven er niet bij in te schieten. Heb jij dat instituut wel eens gezien, kleine Hollander?”

„U mag me gerust Freek noemen,” denkt Freek en hij schudt van nee.

„Moet je eens heen gaan,” zegt Patrick. „Dat is de moeite waard, jongl!”

„Ja, dat zal wel,” vindt Freek en hij denkt: „Ik zou ook wel met u mee willen.”

De Amerikaan kan blijkbaar gedachten lezen, want hij zegt:

„Dat zou je niet meevallen, mannetje. Je denkt zeker een beetje kanoën, wat bloemetjes plukken, af en toe een aap schieten en meer van die dingen, maar zo is het niet. Zal ik je eens eventjes uit de doeken doen wat we gaan doen? We zijn op jacht naar verschillende soorten orchideeën, exemplaren die je in geen enkele kwekerij op de hele wereld tegenkomt en die hier in de wildernis van dit onvolprezen land in het wild groeien. We plukken die dingen met zaaddoos en al en stoppen die in ijzeren trommels om ze thuis te verzorgen en op te kweken. Bloemen om nooit meer te vergeten! Kleuren of ze zo uit het paradijs komen. Uit het paradijs . . .”

Even wacht de Amerikaan en Freek denkt al: „Waarom vertel je nu niet verder? Waarom zwijg je nou en kijk je zo peinzend voor je?” Maar hij durft niets te zeggen. Niemand zegt er trouwens iets. Patrick strijkt eens met zijn hand langs zijn voorhoofd, alsof hij iets verjagen wil. Denkt hij aan iets?

„Ja,” gaat hij dan verder, „bloemen alsof ze uit het paradijs komen, maar we moeten ze uit de hel halen voor we ze in onze macht hebben.”

Weer wacht Patrick even.

„Nee, kleine Hollander, het is geen pretje. Weet je wat het zeggen wil te liggen schudden van de koorts? De opeengeklemd kaken van je kameraad met je mes open te moeten breken om hem wat kinine tussen z'n tanden te gieten? Met je beste vriend als een razende te moeten vechten, omdat de koortsduivel hem te pakken heeft? Dagenlang door een giftige dampen uitwasemend moeras te peddelen? Wat een slang is, weet je nu zelf. En denk niet, dat je die prachtplanten zo maar voor het plukken hebt. Als een acrobaat in een netwerk van lianen slingeren, meters boven de begane grond, bezeten door de drift die zeldzame plant in de wacht te slepen.”

Weer zwijgt Patrick en Freek begrijpt, dat hij nog niet aan het eind

van zijn verhaal is. Nog meer gevaren? Hij vindt het zo al meer dan genoeg.

„Ja,” gaat de geleerde verder, „en dan spreek ik nog niet eens van die natuurmensen, die Indianen, die niet dulden, dat je in hun domein doordringt en verborgen met hun blaasroer een pijltje op je afschieten, een klein ding, gedoopt in een gif, waarvan iedere stam zijn geheim heeft en dat als een zucht op je afzweeft, misschien maar even je huid openrijt, maar je onherroepelijk de dood injaagt.”

Patricks mond wordt één strakke streep en hij zit secondenlang strak voor zich te kijken. Waar denkt hij aan? Wat heeft hij meegemaakt? Freek weet het niet, maar dat er iets gebeurd is, staat als een paal boven water, en hij vraagt:

„Maar als het zo gevaarlijk is, waarom doet u het dan? Waarom gaat u de wildernis dan in?”

„Ja, m'n jongen,” zegt de Amerikaan. „Waarom? Ja, waarom... Ik ben een plantkundige en die orchideeën hebben mij te pakken. Ik wil er zoveel mogelijk van weten. En dit land... dit land heeft mij ook te pakken. Ik word er heengetrokken als een stuk ijzer naar een magneet. Ik houd van dit werk, al zijn er dan ook nog zoveel gevaren...”

Intussen draaien de wijzers van de klok verder en Hamilton zegt: „Denk je aan onze tijd, Patrick? We hebben nog een berg werk te verzetten.”

„Ja, we moeten gaan, maar ik moest m'n ouwe vriend Juarez even de hand drukken, Jym. Juarez, van harte het beste. Als het een beetje wil, kom ik na afloop een paar dagen bij jouitrusten. Maria, hartelijk bedankt voor je heerlijke verfrissingen. Kleine Hollander, je slaapt er maar eens over, maar dat serpentarium moet je beslist eens gaan bekijken.”

De Amerikanen nemen afscheid en even later stuift hun Ford het erf af.

Juarez, die anders op ieder half uur werktijd kijkt, maar nu helemaal geen haast schijnt te hebben, wuift hen na tot ze om een bocht van de weg verdwenen zijn en zegt dan tegen Freek:

„Ja, jong! Dat is me een kerel, die Patrick. Jaren geleden heb ik hem leren kennen in Californië. Ik ben zelf nog een tijd in de Verenigde

Staten geweest, zie je. Sinds die tijd zijn we altijd vrienden gebleven. Hij is een heel knappe botanicus geworden en heeft zich gespecialiseerd op orchideeën. Heb je gemerkt hoe hij van tijd tot tijd even wachtte met vertellen?"

„Nou en of,” verklaart Freek. „Ik dacht, dat hij iets beleefd had wat niet zo prettig was, en vragen durfde ik niet.”

„Dat heeft hij ook,” verklaart Juarez. „Vier jaar geleden is hij ook op de orchideeënjacht geweest. Toen had hij een andere vriend meegenomen. Maanden hebben we niets van hem gehoord en toen hij terugkwam, was hij alleen met zijn Indiaanse helpers. Eén ademstoot had zijn vriend de vergiftigde dood in zijn lichaam gejaagd. Patrick heeft als een razende zijn revolvers leeggeschoten, maar geen vijand gezien. Hij is met een trommel vol zeldzame orchideeën teruggekeerd maar zijn vriend was hij kwijt en daar heeft hij veel verdriet over gehad.” „En toch gaat hij weer . . .”

Freek vindt het maar vreemd.

„Ja, toch gaat hij weer,” antwoordt de baas, „en ik hoop, dat hij er heelhuids weer uitkomt.”

„Ik hoop het voor hem. Ik heb anders goed begrepen, dat zo'n tocht geen peuleschilletje is,” vindt Freek. „Eerst kreeg ik zo'n kriebel best mee te willen, maar ik ben na zijn verhaal wel genezen, geloof ik.”

„Je kunt beter eens bij die andere geleerde gaan kijken:”

„Die mijnheer Hoge bedoelt u zeker?” vraagt Freek. „Ik zou best willen, maar daar zal zeker geen kans op zijn, hè?”

„Nou,” zegt Juarez, „dat kon nog wel eens meevallen. Maandag moet ik naar Sao Paulo om het een en ander te regelen. Ik zou jou mee kunnen nemen en je daar afzetten. Dat is eigenlijk wel wat extra vakantie voor je, maar dat heb je wel verdiend.”

Freek begrijpt best, waarom de baas zo gul is.

„Maar daarom heb ik het toch niet gedaan,” denkt hij, al is hij met dat tochtje best in zijn schik.

Toch maar fijn, dat die Amerikaan Juarez voor dat plannetje warm maakte.

Er is nog iemand, die door Patrick voor een plannetje warm gemaakt is.

Benito is in de tuin bij het terras bezig en heeft het hele gesprek kunnen volgen. Hij herinnert zich vaag eens iets gelezen te hebben over orchideeën. Daar betaalde de een of andere rijke lord zo'n duizend pond voor. Tienduizend gulden! Stel je voor, dat hij eens de kans kreeg zo'n zeldzaam exemplaar te bemachtigen. Zei die Amerikaan niet, dat hij hier terug hoopte te komen? Stel je voor, dat hij dan in een paar van die trommels dat kostbare goedje bij zich had en dat dan een van die trommels van eigenaar verwisselde. Stel je je voor . . .

5. INSTITUTO BUTANTAN

Drie dagen later snort Juarez met zijn jeep het erf af.

Freek leunt behaaglijk achterover en geeft zijn ogen goed de kost. Al gauw gaat de golvende steppe over in bebost terrein en rijden ze onder een gordijn van groen. Zwarte bomen flitsen voorbij; prachtige rode en gele bloemen barsten uit hun schorswand en zware lianen slingeren hun donkere strepen omhoog naar het dak van groen, waar het felle zonlicht zijn kracht verliest in grauwoegroene schemer en wat apen nieuwsgierig omlaagkijken naar dat vreemde ding, dat zacht brommend onder hen doorglijdt. Hel gekleurde papegaaien vliegen krijsend op en van tijd tot tijd dwarrelt er een reuzenvlinder, waarvan Freek het bestaan nooit geweten heeft. Ze passeren de churascarias van José, waar dichtbij een klaterende waterval duizenden lichtdiamanten te voorschijn tovert.

Ademloos neemt Freek dit alles in zich op en denkt: „Wat een land, wat een prachtig land. En als het hier al zo mooi is, wat moeten die mijnheer Patrick en zijn vriend dan wel niet zien, die honderden kilometers doordringen in deze wereld van paradijsachtige schoonheid!” Wat had Patrick ook alweer gezegd? Bloemen uit het paradijs, maar we moeten ze uit de hel halen . . . Hij kan het weten. Paradijsachtige

pracht en wurgende warmte, sluimerende kleuren en slopende koorts, gordijnen van groen en giftige gassen. Ja, Patrick had zeker wel gelijk, toen hij zei, dat achter al dat weelderige leven een altijd loerende dood sluimerde.

Intussen verglijdt de weg snel onder de voortzoemende jeep. Het wordt een rit van uren en uren. Freek begint een beetje stijve benen te krijgen en is blij als zijn baas zegt. „Zie je die palmen daar bij die bocht? Daar is het.”

Even later zet hij de wagen aan de kant van de weg en laat Freek uit. „Kijk, dat hek daar moet je door en verder vind je het wel. Ik zal wel een poosje wegblijven, maar maak je niet ongerust, als het soms wat lang duurt, ik pik je hier wel weer op. Geef je ogen goed de kost en tot kijk!”

Juarez geeft meteen gas en verdwijnt weer.

Freek staat zijn baas even na te kijken, pakt de bus met formol op en stapt op een groot, wit gebouw af.

Op een klein bordje staat: Instituto Butantan.

„Ik ben aan het goede adres,” denkt Freek en drukt op de bel.

„En?” vraagt een in hagelwit geklede portier met een koffiebruin gezicht. „Wat is er van je dienst?”

„Ik heb hier een slang, mijnheer. Mijn baas dacht, dat dokter Hoge er misschien nog iets aan zou hebben,” brabbelt Freek in zijn beste Portugees.

Even kijkt de portier hem aan. Je kunt aan zijn gezicht wel zien, dat hij denkt: Jij komt hier ook niet uit de buurt. Maar hij kan uit Freeks woorden toch wel zoveel opmaken, dat hij begrijpt waarom het gaat. En als hij nog mocht twijfelen, dan maakt de bus met de slang hem wel verder wijs.

Freek heeft hem dat ding voor alle zekerheid meteen maar in zijn handen geduwd.

„Ah, een slang, ja. Mijnheer Hoge zal er zeker wat aan hebben. Vriendelijk bedankt, hoor.”

„Vriendelijk bedankt... Daar schiet ik niet veel mee op,” denkt Freek en hij houdt zijn hart vast, dat de portier de deur zonder meer weer zal dichtklappen.

Hij trekt een beteuterd gezicht en de portier begrijpt blijkbaar, dat hij nog iets op zijn hart heeft.

„Ik had gehoord, dat het instituto te bezichtigen was. Is dat zo, mijnheer?”

„Wil je even verder kijken? Wel zeker, dat mag hoor. En helemaal, als je mijnheer Hoge materiaal voor zijn werk bezorgt. Loop die tuin maar in. Daar zie je verschillende gebouwen en je doet verstandig, als je je aansluit bij wat andere bezoekers, want er lopen er nog meer. Dat is de beste manier om zo veel mogelijk te weten te komen.”

„Dank u,” zegt Freek en stapt even later onder de palmen door een prachtige tuin. Bij een betonnen muur van een meter hoog ziet hij wat bezoekers staan en hij stevent er regelrecht op af.

De betonnen muur loopt rondom een grasveldje, waarin verschillende cementen koepeltjes staan. Freek begrijpt: Dit is het serpentarium, hier zitten die ondiegen in.

Hij kan de eerste ogenblikken geen slang ontdekken, maar dan ziet hij ze. Daar liggen ze als opgerolde kabels . . . een, twee, drie, vier . . . nog meer. Hoe langer hij kijkt, hoe meer hij er ziet. En paar kronkelen er in het vijvertje midden in het serpentarium, waar een fontein onafgebroken diamantdruppeltjes staat te spuiten.

„Kijk,” hoort Freek een van de andere bezoekers zeggen, „zie je die betonnen koepeltjes staan? Daar kruipen ze in, als de zon al te fel is. Moet je ze nu zien liggen. Er zit geen beweging in.”

„Ja, wat wou je,” antwoordt een ander, „slangen zijn echte nachtdieren. Dat is het hem juist. Overdag liggen ze in elkaar gerold en voor je het weet, trap je erop en dan ben je nog niet jarig!”

„Nee, dat ben je net niet,” denkt Freek, die stil toe staat te luisteren. Hij krijgt nog kramp in zijn vingers, als hij aan de slang bij de loods denkt. „Moet je ze daar nu zien liggen, zo traag en onschuldig zou je zeggen, maar o wee, als ze op jacht gaan.”

„Kom, laten we eens verder kijken,” vinden de twee bezoekers, die op de opgerolde kabels venijn gauw uitgekeken zijn en Freek denkt: „Ik blijf een beetje bij jullie in de buurt, misschien hoor ik nog wat nieuws.”

Dicht bij het serpentarium staat een gebouwtje, grotendeels van glas.

„Laten we daar eens gaan kijken,” zegt de eerste bezoeker. „Er staan

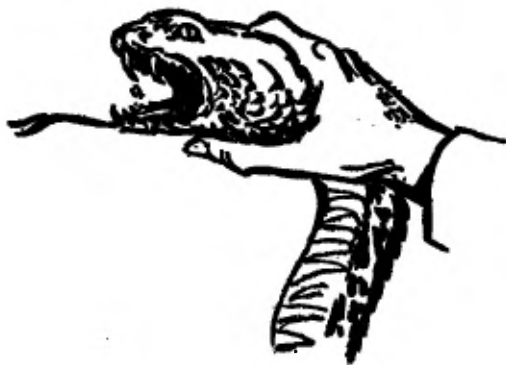
binnen een paar mannen met witte jassen aan. Misschien is er wel wat te zien.”

Freek loopt met hen mee en staat even later met zijn neus tegen een raam gedrukt zijn ogen uit te kijken. Of er wat te zien is! Freek krijgt er zelfs kippevel van.

„Kijk nou eens!” griezelt hij. „Een van de witjassen heeft een slang zo maar achter zijn kop beet.”

Het is een hel gekleurd dier met zwarte ruiten en Freek weet er nu wel zo veel van, dat hij de rillingen langs zijn rug voelt lopen.

„Dat is zo'n zelfde knaap als bij de baas, en die houdt die mijnheer daar zo maar vast. Nou, hij liever dan ik!” denkt Freek.

Intussen gaan de assistenten van dokter Hoge rustig hun gang. Terwijl de een de slang vasthoudt, drukt de andere assistent de gevaarlijke sinjeur een glazen bakje in zijn opengesperde muil en even later zakken er een paar grote, gelige gifdruppels in dat glazen bakje.

Hui! Freek huivert, als hij de venijnspuwende tanden van het monster ziet. Hij ziet Carlos weer zitten en moet er niet aan denken hoe de slang zijn gif door het bloed van het arme kereltje gejaagd zou hebben. Hij voelt weer de angst in zich opkomen, de angst het ondiert niet te kunnen houden. En die man daar houdt zo'n sinjeur maar eventjes achter zijn kop vast, alsof hij het maar doodgewoon vindt. Nou, Freek is maar blij, dat hij aan deze kant van het glazen hokje staat en benijdt de witjassen hun baantje heel niet. Hij is eigenlijk

maar blij, als hij ziet, dat de twee andere bezoekers weer verder gaan. Zo komen nu bij een gebouw, dat wel op een museum lijkt. Rijen flessen met spinnen, schorpioenen, slangen en alles wat maar giftig is staan in grote vitrines. Aan de muur hangen geraamtes van slangen, gedroogde slangehuiden zijn opgespijkerd, hier en daar kijken slangen met hun koelstarre ogen van grote foto's op Freek neer. „Boehl” denkt hij, „het is hier alles slang wat de klok slaat. Het is maar goed, dat al die ingelegde rolmopsen geen kwaad meer kunnen.”

In een van de zalen staan rijen glazen cilinders.

„Wat zou dat nu voor goedje zijn?” vraagt Freek zich af. „Het is toch geen troebele bessesap?”

Nee, dat is het niet. Een van zijn onbekende gidsen schijnt goed op de hoogte te zijn.

„Kijk, daar staan cilinders met paardebloed. Daaruit maken ze een serum, en als je nu door zo'n vergiftige sinjeur gebeten wordt en je hebt dat spul bij de hand, nou, dan maak je een goede kans, dat je het later nog aan je kinderen vertellen kunt,” legt hij uit.

„Alles goed en wel,” vindt de ander, „maar het is me zo helder als koffiedik. Is dat bloed van een paard dan zo, dat je daaruit een serum kunt maken?”

„Nee, natuurlijk niet. Maar een bepaald paard wordt met een klein beetje gif van een slang ingespoten. En dan later weer, steeds sterker. Dat dier vormt dan een tegengif in zijn bloed en ten slotte is het helemaal ongevoelig voor de uitwerking van zo'n slangebeet. Begrijp je het nu?”

„Gesnapt. Ik vind jou maar een ijselijk knap kereltje. Hoe weet je dat allemaal?”

De eerste kijkt zijn vriend aan, alsof hij zeggen wil: Hou je soort voor de gek, en verklaart dan: „Dat heb ik eens gelezen.”

Freek heeft het gesprek goed kunnen volgen, maar vraagt zich af of dat serum nu tegen alle slangebeten helpen zal.

Daarover denkt de tweede bezoeker blijkbaar ook, want die vraagt: „Alle slangen hebben toch niet hetzelfde gif? Is er dan voor iedere slang een apart serum?”

„Nee, natuurlijk niet. Ik geloof, dat er alleen in Brazilië al meer dan tweehonderd soorten voorkomen, dus dat kan natuurlijk niet. Het

schijnt, dat er vier soorten sera zijn, en die helpen wel tegen de beet van de meeste gifslangen.”

„Nou snap ik pas goed wat de baas bedoelde,” vindt Freek. „Het is inderdaad prachtig wat die dokter Hoge doet, al hoop ik er nooit gebruik van te maken.”

Freek heeft heel wat te zien, maar is blij, als hij eindelijk in de schaduw van een waaierpalm de felle zon ontvluchten kan. Hij blijft daar rustig op een bank zitten tot het bekende geknars van remmen hem vertelt, dat zijn baas weer is gearriveerd.

Hij groet de portier en wipt meteen de jeep in.

„Zo, daar zijn we weer,” zegt Juarez. „En hoe was het?”

„Ik begrijp nou pas goed wat die mijnheer Hoge betekent,” antwoordt Freek en hij vertelt van het glazen bakje onder de opengesperde slangebek.

„Ik moest steeds aan Carlos denken,” gaat hij verder en even is er alleen het eentonige geronk van de voortsnorrende jeep. Zwijgend rijden ze een poosje voort, allebei met hun gedachten bij de kleine jongen.

„Kerel,” zegt Juarez dan, „als jij er toch niet geweest was . . .”

Verder raast de jeep en er valt maar een enkel woord tussen Freek en zijn baas tot ze na uren rijden het braadhuisje van José in het oog krijgen en Juarez stopt.

„Wat denk je van een glas bier, Freek?”

„Direct voor te porren, baas!” vindt Freek. „In dit warme land heeft een mens altijd dorst.”

6. FREEK ONTDEKT WAT.

José is niet in een al te best humeur.

Behalve zijn eethuisje houdt hij er ook een soort winkel op na, waar je van alles kopen kunt, van flesjes Coco-Cola tot gereedschap toe. Hij heeft het razend druk, want er zijn kisten met nieuw goed aangekomen, die nodig uitgepakt moeten worden, en midden in die

drukte is er een kano voor de wal verschenen met goederen, die daar natuurlijk ook niet kunnen blijven liggen. Alles moet naar de grote loods achter op zijn erf en zodoende kan hij nu eigenlijk geen gasten gebruiken. Zijn ene oog kijkt dan ook nijdig de wereld in, als hij de deur open hoort gaan en er twee bezoekers binnenstappen. En als hij ziet, dat het Juarez met zijn jongste knecht is, wordt zijn bui er niet beter op.

„Daar heb je de baas van Benito,” flitst het door zijn gedachte. „Dat betekent natuurlijk eerst bedienen. Weer een tien minuten verloren.” Toch gaat hij zijn gasten tegemoet en vraagt: „Waarmee kan ik de heren dienen?”

„Twee bier, José en zo koud als je maar hebben kunt,” bestelt Juarez. Haastig tapt de waard in. Bah, vervelend dat moeder de vrouw er juist nu niet is, anders had zij mooi kunnen helpen. Nou, voortmaken maar. Vlug zet hij de glazen voor Juarez en Freek neer en staat meteen al bij de deur.

„Man, wat kijk je vrolijk!” spot Freeks baas. „Kom er even bij zitten en pak ook een biertje, voor mijn rekening natuurlijk.”

Maar José voelt er deze keer niet veel voor.

„Geen tijd,” mompelt hij, „nieuw goed aangekregen, ik heb haast.” Meteen is hij de deur uit en gaat naar de loods toe.

„Hij trekt een gezicht als een oorworm. Het loopt hem zeker niet erg mee vandaag,” veronderstelt Freek.

„Ach, wat!” vindt Juarez. „Het zit ons allemaal wel eens tegen in ons werk. Als hij niets te doen had, deugde het ook niet. Die kerel heeft altijd wat. En geloof maar, dat die éénoog ze verdient, hoor! Hij scharrelt met allerlei handeltjes heel wat bij elkaar en zijn churascarias levert hem ook geen windeieren.”

„Ik vind hem net een kerel, die het met zijn handel niet al te zuiver nemen zal,” zegt Freek en hij weet niet hoe hij midden in de roos schiet. „Je zou hem met zijn ene oog best als kapitein op een kaperschip kunnen zetten. Ik vind hem maar een griezel, hoor.”

„We zullen jouw kaperkapitein maar stilletjes aan laten modderen,” vindt de baas. „De glazen zijn leeg, kom, we gaan weer starten. Ik wil naar huis.”

Ja, dat kan de baas wel willen, maar de jeep denkt er anders over,

want als ze een honderd meter gereden hebben, begint hij te sputteren, hobbelt nog een eindje en scheidt er dan radicaal mee uit.

„Wat zullen we nu hebben?” bromt Juarez.

Hij zet de motorkap op en probeert de oorzaak van de narigheid te vinden.

„Hmm,” moppert hij, als hij de zaak doorheeft, „daar gaat wel een halfuurtje mee heen.”

Hij rommelt wat in zijn gereedschaps tas en zijn gezicht wordt er niet vrolijker op.

„Drommels,” foetert hij, „waar is dat ding nou? Freek, haal me eens een grote sleutel bij José. Loop de schuur achter zijn huis maar in en als hij daar niet is, zal de waard wel bij de rivier zijn. Maar schiet asjeblieft een beetje op.”

Freek gaat op een holletje naar de churascarias op zoek naar José. Hij vindt wel een schuur met allerlei soorten kisten, tonnen, slordig door elkaar liggend gereedschap, een stapel balken, maar geen waard.

„Dan maar naar de rivier,” denkt Freek en stapt weer naar buiten. Hij ontdekt een bochtig paadje, dat erheen voert, en daar vindt hij José in druk gesprek met een Indiaanse halfbloed, die bezig is verschillende pakken uit zijn kano op de wal te zetten.

Ze zijn het zeker niet met elkaar eens, want José schreeuwt de halfbloed woedend iets toe. De kleurling komt uit zijn gebukte houding overeind, draait zich om en . . . ziet dan ineens Freek staan.

Freek houdt zich met een schok in.

„Dat gezicht ken ik,” flitst het door zijn gedachten. „Dat is dezelfde kerel, die toen met Benito bij José binnenkwam!”

De man kijkt hem even ondoorgroendelijk aan, doet alsof hij hem niet herkent, maar geeft de waard ongemerkt een teken.

Direct draait deze zich om en ziet Freek nu ook staan. Zijn ene oog begint te fonkelen en hij snauwt: „Wat moet jij hier?”

Freek deinst onwillekeurig een stap achteruit en zegt dan:

„Of u voor Juarez even een grote sleutel hebt. De jeep heeft kuren.”

„Kijk maar in de loods, daar vind je wel wat, en zeg tegen je baas, dat hij verstandig doet, als hij voortaan zorgt gereedschap bij zich te hebben,” grauwet José en draait Freek weer zijn rug toe.

„Bedankt,” zegt Freek en gaat voor de tweede keer naar de schuur.

Hij snuffelt eens rond en vindt inderdaad wat. Op een werkbank ligt allerlei gereedschap door elkaar en daartussen staat een klein kistje. Onder die kist steekt een geschikte sleutel uit. Freek wil het ding naar zich toetrekken, maar dat lukt niet zo gemakkelijk. „Ik moet hem toch hebben,” denkt Freek en geeft nu een flinke ruk. Een beetje te hard, want met de sleutel komt ook het kistje naar voren, stuit even tegen een hamer en kiepert dan finaal om. Met een daverend geraas valt er allerlei gloednieuw gereedschap over de werkbank. „Ook dat nog!” moppert Freek. „Ik zal die spullen toch maar eerst weer in dat kistje doen voor ik op de baas afstap. Die zal onderhand wel staan te trappelen van ongeduld, maar dit moet toch eventjes gebeuren.”

Vlug raapt hij het gereedschap stuk voor stuk op en wil het vlug weer op zijn plaats leggen, als hem plotseling opvalt, dat er verscheidene nieuwe beitels bij zijn. Beitels... beitels... Hij moet ineens weer denken aan wat maanden geleden gebeurd is. Zijn baas had ook nieuwe beitels, maar... nee, het is toch eigenlijk te gek om dat hiermee in verband te brengen. Nee, dat kan toch niet... Toch kan Freek zijn minder mooie gedachten over José maar niet kwijtraken en meteen schiet hem iets anders te binnen. Haastig graait hij een paar beitels weer uit de kist en bekijkt ze eens nauwkeurig.

Het volgend ogenblik is hij helemaal vergeten, dat zijn baas nog steeds op een sleutel wacht. Die beitel heeft een doffe vlek in het glanzend gelakte hout. Er is aan geschuurd! Met een paar grote stappen loopt Freek naar het raam. Zal het toch...? Hij houdt de beitel goed in het licht en kan nu in de uitgeschuurde plek twee letters onderscheiden, wel heel flauw, maar voor hem toch nog wel te zien. Twee letters: J. F. staat erin. Juarez Fernandol Dat is zijn baas. Glashelder staat hem de geschiedenis met de poot van Columbus weer voor de geest. De geheimzinnige verdwijning van de kist... deze beitel...

Hij staat zo in gedachten, dat hij pas naderende voetstappen hoort, als ze vlakbij zijn.

„Daar heb je José! Dat ding vlug in de kist!” flitst het door zijn hersens: Gauw wil hij de beitel weer neerleggen, maar hij is al te laat. De waard heeft blijkbaar gezien wat hij in zijn hand had.

De halfbloed zet een pak van zijn schouder en de twee kerels komen vlak voor Freek staan. De halfbloed kijkt ondoorgrondelijk, maar José ziet hem met zijn ene oog zo dreigend aan, dat Freek de rillingen langs zijn rug voelt lopen.

Even hangt er een stilte, geladen van spanning, en Freek snapt, dat ze hem doorhebben. Zijn hart bonst in zijn borstkast. Wat moet hij beginnen, als die twee kwaad willen?

„Wat doe jij hier nu nog!” barst de waard dan ineens uit. „Ik dacht dat je een sleutel nodig had! Die liggen hier toch wel? We hebben hier van alles. Let goed op mijn woorden. Van alles, tot scherpe messen toe! Hoor je wat ik zeg?”

Of Freek het hoort!

Hij snapt deksels goed, dat José wil zeggen: „Je hebt het hart niet, dat je aan je baas vertelt wat je hier ontdekte.”

Voor hij nog een woord uitbrengen kan, klinken er buiten opnieuw voetstappen. Bliksemsnel doet José een stap naar Freek toe en sist hem in zijn gezicht:

„Je zwijgt! Denk erom!”

Op hetzelfde ogenblik komt Juarez binnen, die met een hoofd rood van inspanning aan de jeep heeft staan morrelen en zich nijdig afvraagt, waar zijn knecht toch zo lang blijft.

„Hoe zit het!” raast hij, zodra hij de mannen ziet. „Moet die sleutel soms nog gemaakt worden? Of heb je zo’n ding soms niet, José?”

„Natuurlijk heb ik een sleutel,” zegt de waard met een gezicht, alsof er niets gebeurd is, „maar wat doe je met zo’n prutsjongen, die niets vinden kan?”

„Hier, pak an dat ding!” bijt hij tegen Freek. Hij duwt hem de sleutel in zijn hand en gromt hem binnensmonds toe:

„Mijn mannetjes weten je te vinden, pas op!”

Met een hoofd duizelend van gedachten loopt Freek met zijn baas mee.

Juarez heeft het defect nu gauw verholpen en even later knort de jeep: „Ik doe het weer.”

De baas brengt de sleutel terug en weldra snorren ze weer op huis aan.

Freek zit stil voor zich te staren. De gedachten tuimelen door zijn

hoofd. Moet hij de baas waarschuwen? Zal hij alles aan vader vertellen?

„Mijn mannetjes weten je te vinden!”

Wie bedoelt de waard met die mannetjes?

Hij ziet weer het dreigende oog van die kerel, hij hoort weer zijn sissende stem. Wat moet hij doen?

Freek besluit voorlopig maar niets te vertellen en zegt tijdens de verdere rit geen woord.

„Wat ben je stil,” zegt Juarez, die het zwijgen van Freek toeschrijft aan zijn gemopper in de schuur. „Zo erg heb ik het niet bedoeld, hoor. Het onweer is alweer voorbij.”

„Was het maar waar!” denkt Freek. „U moest maar eens weten!”

Hij is blij, als de jeep weer op Juarez' erf staat en hij bij moeder Jantien in de keuken zit.

„En?” vraagt ze. „Was het interessant?”

Freek vertelt, maar zijn verhaal klinkt niet erg enthousiast.

„Je bent moe,” zegt moeder. „Het is een hele reis. De afstanden in dit land zijn ook zo groot. Ik zou maar gauw naar bed gaan, als ik jou was.”

Freek heeft er niets op tegen, maar het duurt die avond lang voor hij inslaapt.

7. DE HARDE BEGRIJPT ER NIETS VAN.

De hitte staat trillend boven het harde gras van de golvende pampa, waarvan de laatste uitlopers aan de bosrand bij de rivier grenzen. Ieder die kan, heeft een schaduwplekje opgezocht en is gevluht voor de meedogenloze zon. Zelfs de papegaaien zitten stil op de overhangende takken boven de langs de rand van de pampa stromende rivier te dommelen.

Freek zit met zijn rug tegen een boom naast zijn vader een poosje uit te rusten en die rust heeft hij wel nodig, want straks zal het er

weer geducht van langs gaan, zoveel heeft Freek wel begrepen, maar dat neemt niet weg, dat hij zich toch de koning te rijk voelt. Er zijn een paar maanden verstreken en in die maanden heeft hij een paar keer bij de gaucho's gebivakkeerd. En nu... nu mag hij mee als gaucho!

De baas heeft zijn mannen bij elkaar geroepen en gezegd:

„Er moet weer vlees geleverd worden. Haal er duizend runderen uit en vierhonderd pinken en drijf ze naar de exportslachterij. De Harde, jij kent het klappen van de zweep nu en jij krijgt de leiding. Ik weet, dat ik wat aan je overlaten kan en vertrouw erop, dat alles in orde komt.”

Freek heeft staan popelen en zijn vader aangekeken met een paar ogen, die duidelijke taal spraken.

„Goed,” was het antwoord van vader. „Je bent weer wat ouder en niet van suikergoed. Je mag mee, als je maar niet denkt, dat het een pretje is.”

Nee, een pretje is het niet geworden, dat heeft Freek in de week, dat ze nu onderweg zijn, wel begrepen, maar hij zou voor geen geld van de wereld terug willen.

Ze zijn op hun paarden gesprongen en erop losgegaan, de uitgestrekte pampa in, op de half verwilderde kudde van de baas af. Freek heeft zijn ogen uitgekeken. Tjonge, wat een mannetjesputters zijn die kerels. En wat een dieren, kolossaal, wat een vee heeft die Juarez. Hoe moeten ze daar dat slachtvee uithalen, heeft hij gedacht, dat krijgen ze nooit voor elkaar. Maar een paar uur later wist hij wel beter. Hij heeft zijn ogen uitgekeken. Hier koos een halfwilde koe de vrijheid en wilde er in galop vandoor gaan, maar in volle vaart ging een gaucho er achteraan, een fluitende lasso, een fel steigerend paard, en het dier werd een andere koers uitgedreven. Daar reden een paar gaucho's dwars door een op elkaar dringende groep, zwenkten, schreeuwden en kregen ze een bepaalde richting uit. Het was een geschreeuw, een gejaag, maar langzamerhand kwam er tekening in en zag Freek tot zijn verwondering, dat er een kudde apart gedreven werd.

Dan is het zover. De trek begint. Duizenden poten doen het stof hoog opwarrelen en met tintelende ogen jaagt Freek langs de

voortsjokkende dieren. Hij heeft het gevoel of zijn tong van leer is. Koortsachtig jaagt zijn bloed, maar hij geniet. Ha, dit is nog eens kerelswerk en heel wat anders dan houthakken voor de vrouw van de baas of moeder Jantien.

En nu hebben ze een paar uur rust. De runderen liggen met hun logge lichamen loom te herkauwen. Mens en dier komen even bij, blij met deze smalle strook bos, die wat schaduw geeft.

De Harde klopt zijn pijp eens uit tegen de hak van zijn laars en steekt een nieuwe op. Tot nog toe gaat alles gesmeerd. De gaucho's zijn ruwe, maar goedhartige kerels. Daar zal hij geen last mee hebben. Alleen . . . Benito. Hoe zal die zich houden? Niemand weet eigenlijk goed wat hij aan die knaap heeft. Zo veel heeft De Harde wel begrepen, dat de eigenaardige kerel ook bij zijn collega's niet erg getapt is.

Freek zit stil naar de overkant van de rivier te kijken, die schuil gaat achter een gordijn van groen. Als een vurige vlam schiet ineens een rood gekleurde papegaaï langs hen heen. Bij de andere oever ligt een krokodil, zijn bek is als een gapende dreiging. Iets verder ligt er nog een, bronsgroen als een bemoste boomstam.

„Je ziet ze haast niet,” zegt Freek. „Het is hier een land vol geheimen en gevaren,” en hij moet ineens aan de Amerikaanse vriend van de baas denken. Waar zou hij nu al zijn?

Een land vol geheimen en gevaren. Je ziet ze niet . . .

Er is nog meer dat Freek niet ziet.

Mijlen verder ligt een kano verborgen tussen het groen. In die kano zit een donkere figuur. Hij heeft een tip gehad, dat er iets te verdienen valt, als hij zorgt, dat hij op tijd is. Hij kent de omgeving hier door en door. Eer er een week verloopt, zal hij zijn kano verbergen bij een zijriviertje. In dat riviertje weet hij een ondiepe plek, een plaats waar je heel gemakkelijk wat vee door jagen kunt. Het terrein aan de andere oever is geknipt om dat vee een poosje te verbergen en dan een andere kant uit te drijven en dan . . . dan weet hij er wel weg mee.

Samen delen is hem gezegd. Allemaal hun portie, de tipgever natuur-

lijk ook. Dat is best, heel best zelfs, dat betekent voor hem cachaca, kruiken voll

De man pakt zijn pagaai en peddelt verder. Hij heeft een paar kornuiten van hem ingelicht en zal zijn kans wel waarnemen.

„Hajo! Hup... hajo... !”

Freek jaagt langs de kudde pinken en zet zijn bruin aan tot het uiterste. Zijn hemd plakt aan zijn lijf, zijn stem is schor, het stof zit in zijn neus, in zijn oren, het bijt in zijn ogen, maar dat hindert allemaal niets. Hij zal zijn steentje bijdragen en laten zien, dat hij niet voor spek en bonen meedoet.

Vader heeft de kudde gesplitst en drijft nu met de andere gaucho's de koeien aan de noordkant van een heuvelkam verder. Hij moet met Benito voor de pinken zorgen en rijdt aan de zuidkant. Over een dag of zes zullen ze het eind van de heuvels bereiken en op het terrein van de export de dieren in de kraal van de fabriek weer samendrijven.

„Hajo... hup... wil je niet? Vooruit, niet zo koppig!”

Fluitend zwiept Freeks zweep door de lucht en vlak boven de koppen van een paar onwillige dwarsdrijvers loopt het geluid uit in een knal, waardoor de dieren opschrikken en zich gauw weer bij de rest aansluiten.

„Zo, ja! Vooruit... hajo... hup!”

Freek geniet. Dit moesten zijn oude vrienden uit Sleen eens kunnen zien!

Benito bekijkt zijn hulp met een spottende grijns.

Hij ziet nog het gezicht van De Harde voor zich en hoort hem nog zeggen:

„Benito, als we de kudde splitsen, schieten we een beetje beter op. Het komt het beste uit, als jij met Freek aan de zuidkant de pinken opdrijft.”

Die Hollandse boer had hem aangekeken met een gezicht van: „Ik reken op je en vertrouw, dat alles in orde komt.”

Nou, het komt hem best uit, en heel best ook! Hoe kan hij het zo treffen! Wat een bof, dat De Harde vindt, dat hij met de andere jongens zijn handen vol zal hebben aan de volwassen dieren en hem

juist die jongen als hulp geeft. De Harde zelf of een van de andere gaucho's zouden hem geen kans geven, maar Freek zal hij wel een rad voor de ogen draaien. Hahaha . . . Benito vindt het heel best zol Hij kent de streek hier op zijn duimpje, al weet de baas daar niets van. Die denkt, dat hij vreemd is. Hij moest eens weten . . . Morgen komen ze dicht bij een groep bomen. Daar vlakbij is een erg ondiepe plek in een riviertje, en het water is daar ook niet al te breed. Haha . . . alles komt goed. Als Majo nu maar op zijn post is!

Het is de volgende morgen nauwelijks licht of ze zijn alweer in actie. „Freek,” zegt Benito, terwijl hij met zijn zilveren pijpje het laatste restje maté uit zijn kalebas zuigt, „jij bent dit werk nog niet zo gewend; het lijkt me maar het beste, dat jij aan de kop blijft en dat ik het zwaarste karwei opknap en de dieren van achteren opdrijf.”

„Die Benito valt toch nog wel mee,” denkt Freek. „De gaucho heeft dit werk natuurlijk meer gedaan, maar het is toch aardig van hem, dat hij ook nog een beetje om mij denkt.”

Freek vindt het heel best zo en een half uur later zitten ze weer in het zadel.

„Hajo! Hup . . . overeind . . . vooruit!”

Langzaam komen de dieren weer in de benen en de trek gaat verder. Freek houdt de kop goed bij elkaar en drijft wat hij kan. Het zal aan hem niet liggen, als alles niet vlot verloopt. Aan hem niet, nee . . .

Maar als hij eens omkijkt, ziet hij, dat het meer naar achteren een beetje misgaat. De stoet wordt steeds gerekter. Hij draait zijn paard en galoppeert een vijftig meter terug, maar Benito schreeuwt hem uit de verte toe:

„Doe niet zo stom! Blijf bij de kop en hou die in de gaten. Ik let wel op de rest.”

„Nou, graag of heel niet!” bromt Freek. „Ik dacht je een beetje te helpen. Je moet het zelf maar weten, hoor!”

Meteen keert hij om en draaft weer naar het begin van de stoet. Hij jaagt de beesten flink op en heeft er zijn handen vol aan. Benito doet zijn best toch ook wel, hij kan hem af en toe hier helemaal horen schreeuwen. Dus daar ligt het niet aan. Toch rekt de stoet steeds meer uit en trekken de dieren daar achteraan steeds dichterbij de

rivier toe. Enfin, daar moet Benito maar op letten, hoor. Hij heeft genoeg werk aan de voorhoede. Kijk, daar verdwijnen er zelfs een paar achter dat stukje bos en nog meer. O, Benito heeft ze al in de gaten, want hij gaat er achteraan. Nou, hij moet zich maar redden, hoor. Daar kan Freek niet op wachten.

„Hajol . . . Hup . . . Hajol” en verder drijft hij weer.

Benito moet zich maar redden en hij zàl zich wel redden, reken maar! Zodra hij Freek weer naar voren ziet draven, mompelt hij:

„Gelukkig. Die knaap zou me even roet in het eten gooien en ik kan heel geen pottekijker gebruiken. Daar staat dat stukje bos, dus nu erop los voor hij het misschien weer in zijn hoofd haalt een handje te komen helpen.”

Hij drijft en zwoegt en jaagt nu wat hij kan. Het lukt hem alle pinken, die niet onder het bereik van Freek zijn, achter de bomen langs het.

water te jagen. Dan drukt hij zijn sporen zo stevig in de flanken van zijn bles, dat het arme dier naar voren springt en langs de laatste groep pinken stuift. Verschrikt houden de dieren even in en meteen snijdt Benito hen van de andere af. Hij jaagt ze naar de rivier en met dezelfde gang het water in.

Voor hij zijn hand nog aan zijn mond kan brengen om het geluid van de toekan na te bootsen, komen er van de andere kant al drie mannen uit de struiken te voorschijn.

Benito geeft een teken en de kerels weten blijkbaar goed wat hen te doen staat. Direct vangen zij de dieren op en drijven ze naar de andere oever. Het gaat allemaal zo vliegensvlug, dat ze al achter de bomen verdwenen zijn voor Benito veel zeggen kan. Dat hoeft trouwens ook niet, want Majo zal wel voor de verdere expeditie zorgen. „Oké,” grinnikt hij en gaat in galop weer achter de andere pinken aan. Nu de kudde goed aaneen drijven, flink opjagen maar, geen tijd meer verliezen, want die jongen mag geen argwaan krijgen.

Na een kwartier komt hij weer achter de bomen vandaan en krijgt Freek weer in het oog. Zou die knaap iets gemerkt hebben?

Benito kan gerust zijn, want Freek heeft het veel te druk met een paar jonge stieren, die kop aan kop hun krachten staan te meten. Hun pas doorbrekende horens tegen elkaar, hun dom bolle ogen wijd open staan ze daar met hun hoeven tegen de grond gepland tegen elkaar te snuiven, alsof er geen gaucho's bestaan.

Maar Freek weet hen wel tot andere gedachten te brengen en jaagt ze met zijn knallende zweep weer naar de kudde.

„Hajo . . . vooruit!”

„Ah,” mompelt hij, als hij even omkijkt en wat donkere lichamen achter de bomen te voorschijn ziet komen. „Daar heb je Benito weer. Ik zal maar wat inhouden, want ik geloof, dat ik een beetje te hard ga en dan heeft die vervelende vent straks wat te mopperen.”

Hij doet nu wat kalmer aan en langzamerhand sluiten de pinken aan tot ze weer een kudde vormen.

Benito galoppeert meteen door naar Freek en bromt:

„Is me dat een idioot opjagen wat jij doet! Op zo'n manier raakt de hele kudde uit elkaar. Nu wat kalmer aan, hoor. We zijn er nog niet!”
Zie je wel? Daar heb je het al.

„Had me dan ook laten helpen, toen je wat achter raakte,” protesteert Freek, en Benito denkt: „Helpen? Je hebt me prima geholpen, jochie, maar je weet het zelf niet.”

„Dan had de boel helemaal in de soep gelopen,” zegt de gaucho. „Maar we praten er verder niet over. We hebben de dieren weer bij elkaar, dus laten we het nu houden zo.”

„Je bent toch de kwaadste nog niet,” denkt Freek. „Ik had heel wat anders verwacht, maar de uitbarsting valt nogal mee.”

Hij geeft zijn paard de sporen en daar gaat het weer:

„Hajo . . . vooruit!”

Na vier dagen bereiken ze het eind van de heuvelkam. Tegen de avond kan Freek het geschreeuw van de gaucho's aan de andere kant horen.

„Hajo . . . hup . . . hajo! We zijn er haast.”

Ze drijven de dieren tegen de laatste helling op en vinden aan de andere kant de ploeg van vader.

„Alles goed gegaan?” vraagt De Harde.

„Voor zover ik weet wel,” antwoordt Freek, die doodmoe is en er door het aangeklonterde stof uitziet, alsof hij als zwarte Piet dienst gaat nemen.

„Spijt, dat je mee mocht?”

„Ik niet!” ploft Freek er zo hartgrondig uit, dat De Harde in een lach schiet.

„Ik ben zo moe als een hond, maar dit is nog eens werk, vader. Ik hoop dat ik een volgende keer weer mee mag. Als Benito nu maar tevreden over mij is.”

„Dat zal wel loslopen,” meent De Harde. „Kijk, daar komt hij net aanrijden. Ik zal het hem meteen eens vragen.”

„En wat zeg je van onze jongste gaucho? Kon hij het bijbenen?”

„Bijbenen?” is het antwoord. „Die jongen jaagt me veel te hard. Ik heb natuurlijk zelf het zwaarste genomen en ben achteraan gaan rijden. De achterste dieren trokken steeds naar het water toe. Ik heb gewoon moeten beulen om ze op gang te krijgen en Freek trok maar verder of er geen achterhoede bestond. Ik heb hem zelfs een poosje uit het oog verloren.”

„Dus je vindt hem in elk geval geen luiwammes!” vindt vader.

„Een luiwammes? Nee, dat kan ik nou niet bepaald zeggen,” antwoordt Benito. „Ik geloof trouwens, dat jullie, Hollanders, daar niet veel last van hebben.”

Wat hij verder van Freek en zijn vader vindt, houdt hij maar voor zich. Hij heeft zijn plannetje fijn in elkaar gezet en tot nog toe loopt alles prima.

Hoe het verder aflopen zal? Dat is van later zorg, Majo is handig genoeg.

Het gaat er nu alleen nog maar om, dat De Harde niet staat te controleren, als ze het vee straks het terrein van de fabriek opdrijven. Als dat lukt, komt alles in orde.

Twee uur later stromen de ten dode opgeschreven dieren loeiend het terrein op. Voelen ze wat er gaat gebeuren? Ze zijn erg onrustig en luid bulkt een zware koe zijn angst uit. Het is een zwaar geluid, dat diep uit zijn longen opwelt en overgaat in een hoge noodkreet, die hij met opgeheven kop over zijn lotgenoten uitschreeuwt.

De Harde heeft zijn paard losjes aan een der hekken gebonden en staat toe te kijken of alles naar wens verloopt. De twee oudste gaucho's zijn prima krachten en drijven de logge lichamen naar hun plaats. Dat is in orde.

Er staat nog iemand toe te kijken en hij heeft niet alleen oog voor de koeien. Met één oogopslag heeft hij gezien hoe De Harde zijn paard vastgezet heeft, en meteen is zijn plannetje gemaakt.

„Die boer moet daar niet bij dat hek blijven staan,” flitst het door Benito's gedachten. „Stel dat hij het in zijn hoofd krijgt te gaan tellen. Er moet wat gebeuren, anders loopt het op het laatste ogenblik nog mis.”

En . . . er gaat iets gebeuren!

„Jij er meteen met de pinken achteraan,” wenkt De Harde naar Benito, als de laatste koe het hek door is.

„In orde!” antwoordt de gaucho.

Hij heeft zijn linkerhand in zijn broekzak en stuurt met de rechter zijn bles naar voren, dicht langs de bruin van De Harde. Te dicht? Niemand weet wat er precies gebeurt, maar ineens steigert bruin

wild op. Woest schopt hij achteruit, rukt zich los, rent zijn baas omver en gaat er in razende vaart vandoor.

Bliksemsnel is Benito op zij gesprongen, zijn beide handen nu aan de teugels. Niemand heeft gezien, dat zijn linkerhand iets uithaalde, toen hij bruin passeerde, en wat hij in die hand had.

De Harde heeft zich niet bezeerd en is als de wind weer overeind.

„Mijn paard!” schreeuwt hij en gaat er meteen achteraan.

„Jaag jij de pinken maar naar binnen,” roept hij Benito toe. „De jongens helpen mij wel.”

Het is een kolfje naar de hand van de gaucho's. Ze zetten hun paarden aan en beginnen een wilde jacht op de voortvluchtige bruin, en niemand ziet hoe er een brede grijns over het gezicht van Benito trekt.

Hij doet zijn plicht en drijft het jonge vee op.

Intussen is er iemand van de exportslachterij op het tumult afgekomen. Hij komt net aan, als Benito de hekken dichtgooit.

„Alles al binnen?” vraagt hij. „Ik heb jou nog nooit hier gezien. Van wie kom je?”

„Van Jurez Fernando,” antwoordt Benito. „De anderen voeren net een wildwestfilm op, zoals u ziet.”

Hij wijst naar de galopperende gaucho's en naar De Harde, die de achtervolging natuurlijk niet heeft kunnen volhouden en nu terugloopt.

„Wat is er aan de hand?” vraagt de man van de export.

„Mijn paard ging er ineens vandoor,” verklaart De Harde. „Hoe die knol het zo plotseling op zijn heupen kreeg, weet ik nog niet. Maar ineens stond hij op zijn achterste benen en foetsie was hij.”

„De jongens brengen hem wel weer terug,” verzekert Benito. „U mag blij zijn, dat u er zo afgekomen bent.”

„Ja, gelijk heb je,” geeft De Harde toe. „Is alles binnen?”

„Alles is op het terrein,” verklaart Benito met een stalen gezicht.

„Loopt u maar even mee naar het kantoor, dan kunt u meteen aftekenen,” stelt de man van de fabriek voor. „De zaakjes van Jurez kloppen altijd, dus wij geloven u wel.”

Op het kantoor geeft De Harde duizend volwassen beesten en vierhonderd pinken op en tekent een formulier af.

„De afrekening volgt, dat weet uw baas wel. Doe hem de hartelijke groeten en tot ziens,” zegt de man achter het bureau en even later staat De Harde weer bij de hekken, benieuwd of zijn paard al in aantocht is.

„Daar komt iel!” roept Freek. „Ze hebben hem.”

„Nou, wat heb ik gezegd?” zegt Benito.

En dan staat bruin weer voor zijn baas. Hij is erg nerveus en het duurt nog wel even voor De Harde hem gekalmeerd heeft.

Zijn baas klopt hem eens zachtjes op zijn rillende flank en ziet dan, dat er wat bloed op zijn linkerbil kleeft, vlak bij zijn staart.

„Het stomme dier heeft zich nog bezeerd ook. Zie je dat?” zegt hij tegen Diego, de oudste gaucho.

„Ik denk, dat hij dat met die woeste sprong tegen het hek opgelopen heeft,” veronderstelt Diego.

„Ik ben maar blij, dat hij mijn kant niet uitsprong,” zegt Benito met een schijnheilig gezicht en zijn vingers voelen in zijn broekzak naar een klein voorwerp, een dichtgeklapt zakmesje, dat een poosje geleden nog open was en waar nu een beetje bloed aan kleeft.

„We zullen ons er maar niet meer druk over maken,” vindt De Harde.

„Het is een gezond dier, dus dat komt wel weer goed. Het vee is afgeleverd. We gaan op huis aan, jongens. Alles is in orde.”

Alles is in orde . . .

De exportslachterij, waaraan Juarez regelmatig vlees levert, stuurt na een paar maanden de afrekening. Juarez frons zijn voorhoofd, als hij leest wat er op staat.

„Hé,” zegt hij in zich zelf. „Hoe kan dat nu?”

Hij schuift haastig een la van zijn bureau open en haalt het briefje, dat De Harde hem gegeven heeft, voor de dag.

„Zie je wel? Het klopt niet. Zoveel koeien van dat gewicht . . . dat is in orde. Maar driehonderd zeventig pinken van dat gewicht? Dat moet vierhonderd zijn!”

Geen vijf minuten later raast hij in zijn jeep naar het dichtstbijzijnde postkantoor en als hij terugkomt, weet hij, dat er bij het wegen dertig pinken ontbraken.

Hij gaat regelrecht naar De Harde, die achter zijn huis druk bezig is

voor moeder Jantien een bloemenbak te metselen. Zonder verdere verklaring drukt Juarez hem de afrekening in zijn hand en zegt: „Lees dit eens.”

Freek, die net met wat stenen aan komt sjouwen, voelt meteen, dat er iets aan de hand is en blijft nieuwsgierig staan.

„Ik begrijp er niets van,” zegt De Harde, terwijl hij de brief teruggeeft. „Alles was toch in orde! We hebben de beesten in de veekraal achter de fabriek gedreven en . . . ik snap er niets van.”

„Ik begrijp er anders wel zoveel van, dat er iets niet klopt!” valt Juarez nu uit.

Hij heeft driftig zuidelijk bloed in zijn aderen en is op zijn kookpunt. Hij is een beste kerel, maar ze moeten niet denken, dat hij zich laat nemen. Hier is iets niet in orde en dat had hij van die Hollander niet verwacht.

„Je hebt toch zelf afgetekend!” moppert hij. „Hoe zit dat dan?”

Ja, zo is het nu maar net.

De Harde gaat in gedachten na wat er gebeurd is. Het volwassen vee heeft hij met de gaucho's zelf binnen de hekken gedreven en toen kwamen Benito en Freek met de pinken. En toen . . . wacht eens even . . . juist toen Benito langs zijn paard reed, ging bruin er ineens vandoor. Hoe dat zo kwam, is hem nog steeds een raadsel. Benito zal toch niet onderweg . . . Stom, dat hij in goed vertrouwen afgetekend heeft. Bewijs nu maar eens wat.

„De fabriek zal zich toch niet vergist hebben?” vraagt hij voorzichtig.

„Die hebben mij in al die jaren nog nooit een kilo vlees tekort gedaan!” blaft Juarez. „Het is voor mij duidelijk, dat er te weinig geleverd is. Ik vraag je nog eens: Hoe zit dat?”

„Het is me een raadsel,” verklaart De Harde. „Ik weet het ook niet.”

„Ik weet het ook niet!” valt Juarez nu woedend uit. „Wat ben je dan voor een kerel! Ik dacht je te kunnen vertrouwen, maar ik heb me blijkbaar lelijk vergist!”

Freek ziet hoe er bij vaders slaap een ader begint te zwellen en begrijpt: nu moet de baas oppassen, want vader begint kwaad te worden. Toch weet De Harde zich nog te beheersen.

„Dus u vertrouwt me niet meer!” brengt hij moeilijk uit en meteen

flitst het door zijn gedachten: De baas heeft eigenlijk gelijk. Ik kan immers niet verklaren hoe dit komt.

Zonder antwoord te geven draait Juarez zich om en gaat naar huis. Freek staat met een wit vertrokken gezicht alles aan te horen.

Stel je voor, vader, een man zo eerlijk als goud en die zal niet te vertrouwen zijn!

De Harde zit met de troffel in zijn hand stil voor zich te staren en Freek begrijpt hoe de woorden van de baas hem grieven. Vader begrijpt niet hoe het kan. Nou, Freek snapt het ook niet, of . . . Plotse-ling schiet hem iets te binnen. Benito . . . Wat moest die zo lang achter die bomen? Als dat maar zuivere koffie is! En hoe kwam dat paard van vader zo ineens los? Wel toevallig, dat Benito er toen net langs reed.

„Vader, Benito weet er vast meer van!” barst hij uit.

„Zo?” zegt De Harde en hij geeft een kort rukje met zijn hoofd, alsof hij iets van zich af wil schudden. „Kun jij bewijzen wat je daar zegt? Die Benito is geen speciale vriend van me, maar daarom mag je hem zo maar niet beschuldigen. Bovendien, waar zou hij die pinken moeten laten? Die stop je zo maar niet in je broekzak! Nee, dat wil er niet bij me in, Freek. Hij drinkt te veel cachaca en is eigenlijk iemand om medelijden mee te hebben.”

Medelijden hebben . . . ?

Freek denkt er het zijne van. Vanaf het moment dat ze hem destijds met die halfbloed bij José ontmoet hebben, kan hij die vent al niet uitstaan. De waard is zelf trouwens ook niet te vertrouwen, dat heeft hij een paar maanden geleden wel ontdekt.

Maar hoe het is, vader zit met de narigheid.

Moeder Jantien heeft het eten klaar, maar het smaakt vader niet best. „Je bent stil vanavond,” zegt ze, „scheelt er iets aan?”

Vader vertelt over het bezoek van de baas en als Freek ook nog een duit in het zakje gedaan heeft, zit ze even zwijgend in een schaal ananas te roeren.

Dan zegt ze ineens, en er klinkt een vaste overtuiging in haar stem: „Toch zal God het weer goed doen komen. En die Benito . . . ik vind

hem maar een zielige figuur. Het is een man voor wie je bidden moet."

Als Freek die avond op bed ligt, kan hij de slaap maar niet vatten. Medelijden hebben . . ., dat zegt vader.

Voor hem bidden . . ., dat zegt moeder.

Nou, hij, Freek, is het er helemaal niet mee eens. Hij is wel neergeknield voor hij in bed stapte. Hij heeft gebeden voor moeder, voor vader vooral, maar voor Benito was er geen plaats. Nee, hij kòn het niet.

Hij zou wel eens willen weten wat die Benito eigenlijk voor iemand is. Zijn gedachten dwalen opnieuw naar Majo en de waard. Hij moet weer aan de sissende stem van José denken.

„Mijn mannetjes weten je te vinden!”

Zou Benito ook bij die mannetjes horen?

Freek huivert nog, als hij aan het gezicht denkt, dat de waard toen trok.

„Eigenlijk moet ik het vertellen,” denkt hij, maar hij durft niet.

8. COLUMBUS, WAT HEB JE TOCH ONTDEKT?

Er gaat een jaar voorbij en het is het prettigste niet, vindt Freek.

Vader is stiller geworden en geen wonder. Weer is er een vee-transport geweest, wel niet zo groot, maar vader had de leiding niet. Diego werd er nu mee belast. De trouwe kerel had nog gezegd: „Da's niks voor mij. Laat mij nu maar op mijn paard zitten en achter de koeien aanjagen en laat De Harde de rest maar doen.”

Juarez had even in gedachten gestaan, alsof hij er een ogenblik over praktizeerde, maar toen was zijn mond een strakke streep geworden. „Neel” had hij gezegd. „Ik dank je feestelijk. Jij krijgt de leiding en verder geen praatjes meer.”

Even was er een rimpel in vaders voorhoofd verschenen, even, maar Freek had het wel opgemerkt.

Juarez heeft niets kunnen bewijzen, maar De Harde ook niet en vanaf

die tijd botert het niet meer tussen vader en de baas. Het grieft vader meer dan hij zegt, maar Freek merkt genoeg en anders moeder Jantien wel. Het is diep in vader vast blijven haken. Hij praat er niet over en probeert het voor zich zelf te verwerken, maar dat lukt niet al te best. Vanavond nog aan tafel. Na het bijbellezen had hij weer even zo vreemd stil voor zich zitten kijken. Moeders ogen hadden naar Freek geseind: „Daar heb je het weer. Ik zal proberen om hem wat op te beuren.”

„Je moet er nu maar niet meer over piekeren, vader. Het is nu al zo lang geleden. Het is voor Juarez ook een vervelende geschiedenis en hij heeft je toch niet van diefstal beschuldigd?”

Dat had moeder gezegd, maar haar woorden waren precies verkeerd uitgevallen.

„Dat is het 'm juist! Dat grieft me het meest. Laat hij ronduit zeggen: Je bent voor geen stuiver te vertrouwen. Dat heb ik liever dan dit. Wie kreeg de leiding van het laatste transport? Dat moest Diego opknappen, hè?”

Zijn woorden klinken bitter.

„Diego kan er ook niets aan doen,” suste moeder.

„Dat weet ik wel. Diego is een beste vent, daar gaat het niet om.”

Freek is de deur uitgelopen. Hij kan dat verdrietige gezicht van vader niet langer aanzien en moet even alleen zijn. Hij loopt achter de struiken langs en slentert de richting van de rivier uit. Hij gaat met zijn rug tegen de stam van een hoge palm zitten.

Een bloedrode maan komt op, verzilvert steeds meer en staat dan in de doodstille sterrenavond zijn licht uit te gieten over een landschap, waarin een mens ademloos van Gods grote schepping geniet en de vrede in zijn hart voelt dalen. De rivier komt uit de donkere begroeiing van de overkant als vervloeiend zilver aanstromen, manskogte cactussen staan als roerloze wachters en van tijd tot tijd klinkt de schreeuw van een nachtvogel.

Maar Freek hoort het niet. Al die pracht ziet hij niet. Hij ziet maar één ding: vaders gezicht.

Met een hoofd vol gedachten zit hij voor zich te kijken.

Alles liep zo goed. Ze zitten hier naar hun zin, de verdiensten zijn goed en nu . . . nu dit. Eigenlijk is het al begonnen vóór die veeleve-

ring. Voor hem, Freek, tenminste wel. Die ontmoeting toen bij José. José... Meteen schiet hem de geschiedenis met de beitels weer te binnen. Hij heeft het nog nooit aan vader verteld. Zal hij het nog doen? Het is al zo lang geleden; het heeft niet veel zin meer en... hij heeft zo het gevoel, dat hij in de gaten gehouden wordt. Nog hoort hij de sissende dreiging: „We weten je te vinden!” En zo om de paar maanden komt Majo, de „vriend” van Benito, met zijn kano hier om goederen voor Juarez te brengen. Alleen om goederen te brengen...? De halfbloed kan hem met zijn ondoorgrondelijke blik zo aankijken, dat Freek er weer huiverig van wordt. Als een zwijgende waarschuwing staat de kerel hem dan even op te nemen en werkt dan weer rustig verder.

Zou die Majo ook iets uit te staan hebben met de raadselachtige verdwijning van de pinken?

Vader heeft de dag nadat Juarez zijn gal uitgespuwd had, vrij genomen en de tocht van de trek nog eens afgelegd, in de hoop iets te ontdekken. Hij heeft ook bij de rivier gekeken, maar niets gezien wat naar een oplossing kon voeren. Nee, het zal altijd wel een raadsel blijven.

Kon hij vader maar helpen, maar hoe...

Zo zit Freek daar in die doodstille avond te tobben.

Op eens wordt hij uit zijn gepeins opgeschrikt.

Er ritselt iets achter de bocht, waar de rivier dicht bij de loods van zijn baas stroomt. Een bosvarken, dat zich te water wil begeven...? Het stomme dier mag wel oppassen. Als er piranhas in de buurt zijn, is er binnen een half uur niets meer van hem over dan een skelet.

Hoor, daar heb je het weer.

Nee, denkt Freek, het geluid komt niet van de beboste overkant. Het komt van achter de loods! Het kan haast geen bosvarken zijn, maar wat is het dan wel?

Freek duikt van zijn palmboom vandaan in de schaduw van een ananasstruik... en blijft met gespitste oren staan. Opnieuw klinkt er geluid; zacht, maar toch kan hij het duidelijk horen. Hij kan hier vandaan niets in de duisternis achter de loods onderscheiden. Alles ligt daar in het donker en pas veel verder komt de rivier in het heldere maanlicht. Weer ritselt het daar in het donker.

Het volgend ogenblik slaat de schrik fel door Freek heen.

Er schiet met een nijdige grauw iets donkers langs zijn benen. Een dier, een hond. Een hond . . . ? Zodra Freek dat beseft, ebt de schrik weer in hem weg. Het is Columbus natuurlijk. Maar waarom stuift het dier zo weg in de richting van de loods? Is er toch een of ander beest of is er wat anders?

Dan weet Freek ineens: Columbus ruikt onraad. Er is daar bij de loods iets niet in orde. Hij kan het niet verklaren, maar voelt, dat hij gelijk heeft.

Geen minuut later hoort hij een onderdrukte kreet. Als een razende slaat Columbus nu aan. Hoor de hond eens te keer gaan. Dan klinkt er een dof geluid, alsof er met een stuk hout een harde slag toegebracht wordt. Een kort gehuil scheurt door de stille avond en meteen daarop een plons, alsof er iets in het water gegooid wordt. Dan is er ineens een heftig geplas.

„Een boot, die haastig afgeduwd en weggepagaaid wordt!” flitst het door Freeks gedachten. Hij staat te trillen op zijn benen.

„Die slag! Ik hoor de hond niet meer. Als ze Columbus . . .”

Met grote sprongen rent Freek in de richting van de loods, maar als hij daar aankomt, is er niets meer te zien. Geen boot en ook geen hond. Dan hoort Freek iets in het water en midden in de rivier komt iets boven. Heel vaag kan hij de kop van een hond onderscheiden en dan klinkt er plotseling zo'n jammerend gehuil door de stilte, dat het Freek door merg en been snijdt.

„Piranhas!” weet hij.

De vraatzuchtigste vissen die er bestaan hebben Columbus te pakken. Even vecht hij een hopeloze strijd, maar aan alle kanten bijten de vlijmscherpe driehoekige tanden zich in zijn vlees vast. Hij verdwijnt weer onder water, komt nog een keer boven en dan is er niets meer te zien.

„Columbus . . . jochiel!” stoot Freek schor uit. Hij begrijpt: de hond is onherroepelijk verloren en hij kan niets, helemaal niets doen om hem te helpen.

„Wie was er bij de loods? Wat heeft Columbus ontdekt?” vraagt hij zich af.

Doodstil blijft hij in de duisternis staan turen, zijn ogen wijd open-

gespalkt. Aan de overkant hoort hij een zacht geplas, dat zich in de beschuttende duisternis snel verwijdert. Een heel eind verder, waar de rivier in het zilver van de maan zichtbaar wordt, ziet Freek een boot te voorschijn schieten, een kano. Is hij van Majo? Freek weet het niet. Hij is te ver weg om hem te kunnen herkennen en Freek begrijpt, dat het geen zin heeft nog langer te blijven staan.

Een wilde woede welt in hem op.

Columbus, zijn kameraad, de trouwe waker over kleine Carlos, wat is er met hem gebeurd? Wat hebben ze met hem gedaan?

Hij loopt regelrecht naar huis en bonkt neer op de bank, die onder de palmen staat. Zijn vuisten liggen gebald op zijn knieën en hij kan alleen maar zeggen, steeds maar zeggen: „Schoften! Wat een schoften”!

Vader en moeder zitten daar in de prachtige avond, ieder met eigen gedachten en kijken vreemd op, als ze Freek zo horen uitvallen. Zo iets zijn ze niet van hem gewend. Moeder veronderstelt, dat hij nog steeds denkt aan het moeilijke gesprek aan tafel.

„Freek toch!” wijst ze hem terecht. „Dat mag je toch zo maar niet zeggen. We vinden het allemaal vervelend voor vader, maar je kunt je toch wel een beetje anders uitdrukken?”

De Harde voelt blijkbaar, dat er iets anders aan de hand is en vraagt: „Wat scheelt jou? Is er wat gebeurd?”

„De schurken!” barst Freek nog eens los en dan vertelt hij wat hij gezien heeft.

„Was het Columbus wel? Weet je het zeker?” wil moeder weten, die in haar hart hoopt, dat Freek zich toch maar vergist zal hebben.

„Kent u hier soms een andere hond?” vraagt Freek en moeder hoort in zijn stem een stil verdriet. „Natuurlijk was het Columbus.”

„Nee,” zegt ze dan zachtjes, „je hebt gelijk. Die arme Columbus. Wat zal het stomme dier een ontzettende pijn gehad hebben. Hij had tegen die monsters geen schijn van kans.”

„Ja, en dat zijn dan ten slotte nog dieren, die doen wat ze moeten doen. Maar hoe kwam onze hond in de rivier? Welke schurk heeft dat geflikt?”

„Onze hond,” zegt Freek en moeder denkt: „Zeg dat wel. Hij was

van Juarez, maar er ging geen dag voorbij of hij kwam een lekker hapje bij me halen.”

„Weet je ook van wie de kano was en of er meer personen in zaten?” vraagt De Harde, die niet alleen aan Columbus denkt.

„Nee, toen de kano zichtbaar werd, was hij al te ver weg om hem te herkennen en hoeveel mensen erin zaten, kon ik ook niet goed zien. Ik dacht van een.”

„Ik zou meteen maar naar de baas gaan,” vindt vader. „Hij moet dit weten. Als je niets zegt, is er weer wat verdwenen ook. Heb je ook gezien of de loods openstond?”

„Nee, dat weet ik eigenlijk niet,” vertelt Freek.

„Ik zou maar even meelopen naar Juarez,” stelt moeder voor.

Even weifelt vader, maar dan zegt hij: „Goed. Kom, Freek.”

Tien minuten later is Juarez ingelicht en stappen ze met z'n drieën naar de schuur. De baas draait het licht aan en fel boort het tot in alle hoeken van de schuur, maar ze kunnen niets bijzonders ontdekken. Alles staat nog op zijn plaats.

„Ik mis niets, dus dat is in orde. Laten we nu even achter de loods kijken.”

Bij de rivier is het gras platgetrapt, maar verder valt er niets te ontdekken.

„Het is toch niet pluis geweest,” gromt Juarez. „Ik denk, dat Columbus net op tijd gekomen is.”

Peinzend staat hij een ogenblik naar het water van de voorbijstromende rivier te kijken.

„Columbus,” mompelt hij zachtjes, „Columbus, wat hebben ze met je uitgevoerd!”

Dan valt hij ineens fel uit: „Als ik de schurk in handen krijg, is hij nog niet met me klaar.”

Freek hoort een doffe woede in zijn stem en begrijpt, dat het verlies van de hond Juarez veel verdriet doet.

Als hij de schurk in handen krijgt. Als ... maar hij heeft hem niet. Hij weet zelfs niet, wie het is.

De volgende morgen staat er niemand bij moeder Jantien om wat lekkers te bedelen. Freek gaat nog eens achter de loods zoeken.

Misschien is er iets te ontdekken wat een spoor aanwijst, maar nu het dag is, kan hij ook niets vinden. Hij ziet wel iets anders. Er hangt wat aan de wortels van een overhangende boom. Het voortstromende water heeft het er tegenaan gespoeld, een witte bundel beenderen. Freek trekt het met een stok naar zich toe. Het is het tot het been afgekloven geraamte van een hond.

„Columbus,” mompelt hij, „arm dier, wat heb je toch ontdekt?” Maar Columbus kan niets vertellen en Freek kan niets anders doen dan een schop halen en het beest begraven.

9. BENITO GRIJPT MIS!

Benito staat zijn baas met een onnozel gezicht aan te kijken. Wat dacht die baas, dat hij zich zo maar vangen liet? Dan moet hij een beetje vroeger opstaan.

Juarez, die maar niet zo een, twee, drie over het verlies van Columbus heen is, voelt zijn gaucho flink aan de tand, maar de sluwe knecht geeft zich niet bloot en de baas kan geen vat op hem krijgen. Hij voelt, dat Benito niet te vertrouwen is, maar hij kan niets bewijzen en daardoor wordt hij steeds driftiger.

„Waar was jij dan op die avond, toen die arme hond verongelukte?” Grauwend vuurt hij de vraag op zijn knecht af, maar die is blijkbaar niet erg onder de indruk van de boze bui van zijn baas. En die arme hond? Poeh, hij moet nodig praten over „arme” hond. Dat mormel kwam in zijn programma heel slecht van pas. Net goed, dat hij verdwenen is.

„Ik? Bij José. Ik kan in mijn vrije tijd toch zeker gaan, waar ik wil?” antwoordt Benito op een toon van: waar bemoei je je eigenlijk mee. „Natuurlijk!” geeft Juarez grif toe, geprikkeld door de grote mond van de gaucho. „Misschien is het maar beter, dat je helemaal gaat. Dan kun je altijd doen wat je wilt en hoef je ook geen uitvluchten te bedenken, als er een of andere smerige streek is uitgehaald!”

Even licht er iets op in de ogen van de gaucho. Zou de baas iets vermoeden? Wéten kan hij niets! Strak kijkt hij Juarez recht in de ogen. „Ontslaan doe je me toch niet,” denkt hij. „Waar wil je een andere hulp vandaan halen? Je zit toch al te springen om personeel. Nee, je maakt me niks!”

Nee, als de baas denkt, dat zijn knecht bij dit dreigement zal inbinden, vergist hij zich lelijk.

Alsof hij van de prins geen kwaad weet, vraagt Benito: „Hoe bedoelt u? Smerige streken? Heb ik soms gezorgd, dat die hond van u aan zijn eind kwam? Ik heb bij José een borreltje gedronken. Als u het soms niet geloven wilt, gaat u maar vragen. U mag wel een beetje op uw woorden letten!”

„Daar zou ik zelf maar eens wat meer om denken, als ik jou was!” briest Juarez, nu helemaal woedend. Benito is dus bij José geweest. Nu, dat zal wel waar zijn. Die eenoog vertrouwt hij trouwens ook maar half. Die is een beetje te gluiperig naar zijn zin.

De heftige woorden vliegen een poosje heen en weer, maar Juarez wordt er niet veel wijzer van en mopperend stuurt hij zijn knecht weer aan het werk.

Zodra de baas uit het zicht is, trekt er een brede grijns over Benito's gezicht. Waar ben je geweest! Wat zeg je me daarvan? Hoe vind je

zo iets. Ja, hij zal daar als een schooljongetje netjes verslag uit gaan brengen. Dat zou Juarez wel lijken. Waar ben je geweest! Dat weet Benito alleen. Hahaha... Benito en... nog iemand.

Toch een beetje voorzichtig zijn. Wat bedoelde Juarez met zijn smerige streken? Die aap van een jongen zal toch niets gezien hebben? Die knaap wordt lastig. José heeft hem ingelicht over de geschiedenis met die beitels en hem opgedragen Freek in het oog te houden. Dat heeft hij gedaan, maar toch blijkbaar nog niet goed genoeg. Toch zal die knaap zijn mond wel houden, want José laat niet met zich spotten. Die voert zijn bedreiging wel uit en anders zal hij, Benito, zelf wel met de knaap afrekenen, als hij zijn vader of de baas toch mocht inlichten. Het zou niet de eerste keer zijn, dat er „per ongeluk” iemand in de rivier verdween. Dit vervelend gevraag van de baas zal hij hem in elk geval vast betaald zetten. Zodra hij een kans krijgt, zal hij hem leren. Hij heeft zijn vader een beste poets gebakken en hem krijgt hij ook nog wel. Wat moeten die Hollanders hier? Laten ze oprassen. Hij kan geen pottekijkers gebruiken en José net zomin.

De Kapucijneraapjes, hoog in de boomtoppen bij de rivier, draaien hun kopjes nieuwsgierig in de richting van de strook grond, waar Juarez zijn suikerriet verbouwt. Ze gluren onrustig door de bladeren, opgeschrikt door een brommend, zwaar geluid, dat van achter het rietveld tot hen doordringt. Er is opnieuw een stuk van hun koninkrijk afgescheurd. Bomen zijn geveld, struiken gerooid en nu is Freek bezig met een grote machine stronken naar de kant te schuiven en het terrein bouwrijp te maken.

Alles zindert van de hitte, maar Freek is er nu aan gewend en het hindert hem niet meer. Hij geniet. Hij zal de baas laten zien wat hij waard is, en dat deze zich niet vergist heeft, toen hij hem de machine toevertrouwde. Hij is er trots op en zorgt ervoor, alsof het ding van hem zelf is. Hij ploetert de hele dag door en gaat ook deze avond weer doodmoe naar huis. Hij zet de machine op het erf, en al kan hij haast geen been meer verzetten, hij kijkt hem grondig na. Juarez, die de manier van doen van Freek wel merkt, begint schik in hem te krijgen en komt weer in een wat beter humeur. In eigen

vrije tijd een machine van de baas nakijken, zou hij van Benito niet hoeven te verwachten. Hij zou hem trouwens de tractor ook niet toevertrouwen, want Benito zou er absoluut geen zorg voor dragen. Die doet liever iets anders en zit in zijn vrije tijd de cachaca van José te verwerken.

Ja, Benito doet liever iets anders . . .

Hij loert al dagen op een kansje om Freek een hak te zetten en als hij hem die avond met de machine naar huis ziet rijden, blijft hij ineens staan.

„Daar heb je die uitslover weer,” bromt hij in zijn baard. Natuurlijk de machine voorzichtig neerzetten en netjes nakijken en bij de baas maar een wit voetje halen, jongens. Maar het zal je net vergaan als je vader, jochie. Vandaag of morgen ben je hem weer kwijt, daar sta ik borg voor. Als ik eerst maar een kans krijg.”

Als ik eerst maar een kans krijg . . . ?

Maar hij heeft immers een kans? Dom, dat hij daar niet eerder aan gedacht heeft. Er komt ineens een plan in hem op, een plan, dat wel lukken zal. Haha . . . natuurlijk, dat is de kans!

Hij let scherp op hoe Freek de machine neerzet en zegt dan in zich zelf: „Ziezo vriend. Ik ben benieuwd wat jij voor een gezicht zult zetten.”

Na het eten zegt Juarez: „Luister even, mannen. Morgen wou ik graag dat stuk grond, waar Freek al een poosje mee bezig is, klaar-krijgen en daarom moeten De Harde en Benito er ook heen.”

„Ik ben anders aangenomen als gaucho en ik heb tot nu toe nog niet veel gaucho's werk gedaan,” vindt Benito.

„Daar zal ik dan wel een reden voor gehad hebben,” zegt Juarez kort. „Wat dacht je, Freek, heb je de machine daar nog lang nodig?”

„Nee, baas. Morgen komen we zeker klaar.”

„Mooi, dus je vader en Benito zijn daar dan ook present. Zelf kom ik een uurtje later, want ik moet eerst nog even met de jeep weg.”

„Zo, dus ik kom bij jou op het karwei,” zegt De Harde. „Nou, dat zint me best, jong. Het lijkt jou wel met zo'n machine, hè? Ik blijf maar liever bij m'n paard, hoor.”

„Ik niet,” vindt Freek. „De paarden raken eruit, vader. Let u maar eens op.”

Al pratend komen ze de keuken bij moeder weer binnen.

„Zo?” zegt ze. „Zijn jullie alweer terug? Het werk was vanavond zeker gauw bekeken. Handig van die Juarez om iedere avond even het werk voor de volgende dag te bespreken. Ben je gauw klaar op dat nieuwe stuk terrein, Freek?”

„Nog één dag, dan is het gebeurd. Ik zal nog even naar de machine kijken en dan ga ik naar bed, want ik voel m'n botten best na zo'n dag.”

Freek wipt nog even naar de loods. Hij geeft wat olie, schroeft wat hier, draait wat daar en gaat dan met een gerust hart naar zijn slaapkamer. De machine is puik in orde. Hij kan morgen meteen weer starten:

Het is al middernacht en alles ligt bij De Harde en Juarez in diepe rust, als er in de schaduw van de hervastruiken ¹⁾ iets beweegt. Er komt een donkere gedaante te voorschijn. Even blijft hij luisterend staan. Hoort hij iets? Nee, alles is veilig. Als een kat sluipt hij naar de loods en duikt bij de machine ineen. Even flitst er het licht van een zaklantaarn en dan klinkt er het geluid van een moer, die losgedraaid wordt.

Zo, het moet al heel raar gaan, als die onder het rijden niet verder lostrilt en dan . . . dan volgt de rest vanzelf.

Even later glipt de gedaante weg en alles is weer stil.

Freek is de volgende morgen al vroeg in actie.

Vandaag moet dat stuk grond klaarkomen, heeft de baas gezegd. Nou, het zal niet aan hem liggen. Hij zal meteen eens aan vader laten zien hoeveel makkelijker je met zo'n machine werken kunt dan met een paard. Fijn, dat vader vandaag vlak bij hem werkt. Benito is er ook en dat is nou eigenlijk minder leuk. Dat vindt die vent zelf zeker ook, want anders had hij dat gisteren niet zo uit zijn mond laten rollen. Waarom zou de baas hem eigenlijk niet meer met Diego en de anderen op pad sturen? Zou hij hem bij zich in de buurt willen houden, hem misschien ook niet helemaal vertrouwen?

1) Van het blad van deze struik wordt een soort thee gezet.

Freek weet het niet en piekert er ook niet verder over.

Hij slaat de motor aan en luistert even naar het gebrom van de motor.

Hij loopt prima en dat kan ook niet anders, want gisteren heeft hij hem immers nog gecontroleerd? Hij heeft nu niets te verzorgen en kan meteen starten.

De machine hobbelt vlot over het ongelijke terrein, waar vader en Benito al bezig zijn.

Freek trekt een diepe voor over de hele lengte van de nieuwe strook grond en steekt trots zijn hand op naar vader, alsof hij zeggen wil: „Dit is nog eens wat anders dan ons gezwoeg in Sleen, hè?”

De Harde kijkt hem na en er trekt een glimlach over zijn gezicht. Die jongen van hem zal het wel redden. Er steekt een prima boer in. Over Freek hoeft hij zich geen zorgen te maken.

Er staat nog iemand naar Freek te kijken.

Dat is Benito, die het heel niet zint voor jantje-van-alles gebruikt te worden. Laat hem maar liever tussen de gauchos zitten, ver van de baas. Dan loopt hij niet zo de kans op zijn vingers gekeken te worden, hoewel het aan de andere kant wel goed uitkomt, dat hij met zijn neus overal bovenop zit. Hij weet nu precies, wanneer er iets te „verdienen” valt.

Benito glimlacht niet, als hij Freek nakijkt.

„Wat vreemd,” mompelt hij, „er gebeurt nog niets. Die knaap zal de machine vanmorgen toch niet . . .”

Verder komt hij niet.

Er klinkt een knal en direct daarop een ratelend geluid, alsof er een stuk ijzer tussen een snel draaiend wiel gestoken wordt, en dan gebeurt het. Freek, die juist al zijn aandacht nodig heeft om langs een geweldige veldkei te sturen, voelt het stuur uit zijn handen slaan, rijdt boven op de kei in plaats van erlangs, en wordt het volgende ogenblik uit het gevaarte geslingerd. Versuft blijft hij een ogenblik liggen, maar het is maar even. Hij voelt een bult als een duiveeï op zijn voorhoofd opkomen, maar let er niet op. „De machine!” is het eerste wat er door zijn gedachten schiet. Hij krabbelt vlug overeind en gaat meteen kijken hoe de zaak erbij staat.

„Freek!” schreeuwt De Harde, die een ogenblik verbijsterd toekijkt.

Dan gooit hij zijn schop aan de kant en rent op zijn zoon af, die al bij de op zijn kant liggende machine staat, als zijn vader bij hem komt. „Jongen, wat ben ik geschrokken!” zegt De Harde. „Heb je je bezeerd?”

„Nee, ik ben er wel goed afgekomen,” antwoordt Freek, „maar moet u eens zien.”

„Wat is er eigenlijk gebeurd?” vraagt vader.

„Dat weet ik ook niet. Ik hoorde ineens een knal en toen sloeg het stuur uit mijn handen, nou, en toen lag ik ineens op de grond. Ik begrijp er niks van. Wat zal de baas wel zeggen!”

De machine ziet er niet zo mooi uit. Er is een zware stang losgeraakt en dwars tussen de spaken geschoten. Hij is totaal verwrongen en er is geen verwikken of verweggen aan. Freek begrijpt, dat hij de eerste uren wel uitgewerkt zal zijn.

„Hoe kan dat nou?” vraagt vader, die meer verstand van paarden dan van machines heeft.

„Ik snap het niet,” zegt Freek met een beteuterd gezicht. „Ik heb de machine gisteren nog nagekeken en toen mankeerde er niets aan.” Hij bekijkt de tractor nog eens goed en zegt dan: „Er is een moer losgedraaid, anders kan die stang niet losschieten. Alleen . . . ik snap niet hoe dat ding losgekomen is. Hij is er helemaal af, kijkt u maar.” Benito staat er nu ook bij te kijken en heeft de laatste woorden van Freek gehoord. „Snap jij het niet?” denkt hij. „Ik snap het best, heel best ook, maar ik zal wel oppassen het achterste van mijn tong te laten zien.”

Hij neemt de zaak eens goed op en zegt dan hoofdschuddend: „Jonge, jonge, wat ziet die machine eruit. Daar zul je straks wat over te horen krijgen, jochie! Hoe kon je ook zo stom zijn om boven op die kei te rijden? Je kon dat ding toch wel zien liggen, zou ik zo zeggen! Hij is groot genoeg! Wat jammer van die dure machine.”

De Harde en Freek staan gewoon sprakeloos en kunnen hun oren niet geloven. Tjonge, wat is die Benito ineens bezorgd voor de spullen van zijn baas.

„Sinds wanneer heb jij zoveel hart voor de zaak?” vraagt De Harde droog.

Benito ziet Juarez aankomen en geeft geen antwoord. „Nou sta je er

gekleurd op, mannetje,” denkt hij en zodra de baas gearriveerd is, zegt hij: „Freek heeft de zaak mooi in de soep gereden. Ik heb altijd wel gezegd, dat zo'n machine geen kinderspeelgoed is. Moet u eens eventjes zien.”

Ziezol! De baas is ingelicht en nu zal de donderbui wel over het arme hoofd van Freek losbarsten.

Juarez' mond wordt één strakke streep, zodra hij de ravage ziet.

„Hoe komt dat?” barst hij uit.

„Die stommerd is over een grote kei gereden en toen is de zaak gekanteld!” licht Benito grif in en hij denkt: „Nu zul je ervan lusten, Freekie.”

Maar het pakt heel anders uit dan de gaucho zich voorgesteld heeft. Juarez loopt eens om de machine heen, bekijkt alles grondig en zegt dan: „Ik kan me niet herinneren, dat ik jou iets gevraagd heb, is het wel? En verkoop asjeblijft geen onzin. Ik heb Freek met de tractor zien werken. Die rijdt zo maar niet over een dergelijke kei heen. Hij heet geen Benito!”

„O, zo. Stop in je broekzak! Daar kun je het mee doen” denkt De Harde.

„Als jij een beetje uit je doppen gekeken had, zou je begrepen hebben, dat die verwrongen stang dan aan de andere kant had moeten zitten. Nee, de machine beschadigt niet door zo'n kei. Die kan heus wel een stootje hebben. Die stang heeft al losgezeten voor de zaak kantelde. Verkoop me asjeblijft geen onzin.”

Is me dat even een tegenvaller voor Benito?

De baas valt Freek honderd procent mee, maar hij is er nog niet, want als het ongeluk niet door die kei komt, waardoor komt het dan wel?

Dat wil Juarez wel graag weten, maar daarover kan Freek hem ook niet inlichten.

„Ik begrijp er niets van!” zegt hij. „Gisteravond heb ik alles nog nagezien en toen mankeerde er niets aan. Er moet een moer losgetrild zijn, maar ik begrijp niet hoe dat kan.”

Nee, dat snapt Juarez ook niet, maar hij begrijpt wel zo veel, dat het niet aan zijn jongste knecht gelegen kan hebben, want Freek is een secure broek.

Al met al is het maar een vervelende geschiedenis.

„Ga jij met De Harde gereedschap halen,” zegt hij tegen Benito, „dan zullen we proberen of we de zaak kunnen losschroeven. Misschien valt de schade mee.”

Zwijgend trekken de twee mannen af.

De ene gedachte na de andere welt in De Harde op. Het is wel vreemd, maar er kan niets gebeuren of Freek of hij zelf is erbij betrokken. Hij kan het idee maar niet van zich afzetten, dat Benito hier meer van weet.

Benito zegt geen woord, maar denkt des te meer.

Die jongen mankeert zelf niets. Hij heeft nog niet eens een flinke uitbrander gehad. Nu was het plannetje zo mooi in elkaar gezet en nu heeft hij nog niets bereikt. Maar . . . krijgen zal hij hem!

Een uur later zijn ze weer terug met een smalle kist, waar allerlei gereedschap in zit. Juarez draait, Freek schroeft, De Harde probeert zich ook verdienstelijk te maken en Benito weet niet beter te doen dan iedereen in de weg te lopen, waarop Juarez tenslotte tegen hem uitvalt: „Kerel, hoepel alsjeblieft op! Ga naar mijn huis. Daar vind je wel een stapel houtblokken, die je klein maken kunt. Dan doe je tenminste nog iets nuttigs.”

Benito bromt wat in zijn baard en druipt af.

Zo, dat heeft hij tenminste voor elkaar. Een paar uur zijn zijn eigen baas zijn lijkt hem wel. Houthakken voor de vrouw van Juarez? Hij zal nog wel eens zien. Voorlopig is hij in ieder geval buiten schot, want het laat zich wel aanzien, dat ze met dat omgekantelde ding een poosje werk zullen hebben.

Zodra hij uit het zicht van de baas is, neemt hij er zijn gemak van en het duurt dan ook wel even voor hij de boerderij bereikt. En als hij eindelijk zo ver is, dat hij eens proberen zal of hij het hakken nog niet is verleerd, kan hij zijn bijl weer neerleggen, want Maria steekt haar hoofd om de hoek van het huis en zegt: „O, Benito, ben jij daar? Gelukkig, dat ik je zie. Ga meteen naar Juarez en zeg dat senhor Patrick op komst is. Hij heeft een boodschap gestuurd en met een kwartier kan hij hier zijn. Neem de jeep maar even, dat gaat een beetje vlugger.”

„Okeel” zegt Benito. Hij springt in de jeep, start en vertrekt meteen.

„Zo,” mompelt hij, „dus die Amerikaan is terug,” en meteen gaan zijn gedachten aan het werk. Die Amerikaan . . . o ja, die is met zijn vriend het oerwoud ingetrokken om van die bloemen te zoeken. Die bloemen . . .

Hier stokken de gedachten van Benito even. Peinzend rijdt hij verder.

Die bloemen . . . veel geld brachten die dingen op, heel veel geld. Zo iets had die Patrick toen gezegd, al deed hij het niet om ze te verkopen, maar alleen voor de wetenschap. Wat had hij nog meer verteld? Bewaarde hij die dingen niet in blikken trommels? Zou hij die trommels bij zich hebben?

Als dat zo is, viel er misschien wat te „verdienen” . . .

„Wat kom jij doen?” gromt Juarez, vanuit zijn gehurkte houding, als Benito ineens voor zijn neus staat, „en nog wel met de jeep!”

„Er komt visite voor u. Uw vrouw heeft me gestuurd. Die Amerikaan is weer terug.”

„Patrick?” vraagt Juarez en meteen staat hij op zijn benen.

„Freek, zie dat je de boel in orde krijgt. Die mijnheer Patrick is mijn beste vriend en die kan ik niet laten wachten.”

Benito heeft de wagen al gekeerd en daar snorren ze heen.

„Nou, die mijnheer Patrick zal wel heel wat te vertellen hebben,” veronderstelt Freek. „Ik wou, dat hij eens bij ons op visite kwam.”

„Ja, dat zou wel interessant zijn,” geeft vader toe. „Maar die Amerikaan komt niet voor ons. Peuter jij maar rustig aan dat ding verder.”

Voor Benito de baas ophaalde, hebben ze de tractor alweer overeind gezet en nu werkt Freek heel wat makkelijker. De verwrongen stang heeft hij losgekregen en het linkerviel is weer vrij.

„Nu die plaat nog even los, vader. Geeft u de sleutel even aan?”

„Je lijkt wel zo’n monteur,” vindt De Harde. „Je liefhebberij in die garage bij Sleen komt je nog goed van pas. Ik snap niet hoe je dat allemaal voor elkaar krijgt.”

„O, dat gaat vanzelf,” glundert Freek. „Ik heb er schik in en ik zou het hele ding wel eens uit elkaar willen halen.”

„Nou, ik zou er maar niet te veel aan slopen,” raadt vader bezorgd aan. „Ik zal blij zijn, als je hem voorlopig weer aan de gang krijgt.”

De Harde kan blij zijn, want na een half uur zegt Freek: „We zullen hem eens proberen, vader.”

Hij start en rrt... blob... blob... blob... prrr, zegt de machine en dan krijgt hij de smaak weer te pakken.

Met zijn hoofd schuin staat Freek te luisteren of hij nog iets onregelmatig hoort.

„Hij doet het, hè?” glundert hij. „Nu eens kijken of hij rijden wil.”

Hij brengt de tractor op gang en rijdt voorzichtig een eindje weg. Knars... piep... trrr..., gaat het en een sterk schurend geluid waarschuwt: „Pas op, een beetje voorzichtig alsjeblieft!”

„Kijkt u eens aan de linkerkant,” vraagt Freek, „dan zal ik hem nog wat verder rijden.”

„Hij loopt daar lelijk aan,” ontdekt De Harde. „Het lijkt wel of de ene as wat verbogen is.”

„En daar kan ik hier ook niets aan verhelpen,” verklaart Freek. „Maar hij rijdt, vader. Dus we kunnen naar huis. Ik zal wel heel voorzichtig op het erf aankoersen en dan moet de baas er maar een deskundige bijhalen.”

Het is een geknars en geschuur en Freek houdt zijn hart af en toe vast, maar toch komt hij heelhuids thuis en zet de machine veilig bij de loods.

„Zo, dat hebben we gehad. Nu eerst eens kijken of moeder het eten klaar heeft en dan zal de baas wel zeggen wat er verder gebeuren moet.”

„Jullie moeten nog even wachten, hoor,” vertelt moeder Jantien.

„Wie komt er nou al zo gauw opdagen. Ik had nog niet op jullie gerekend. Ga nog maar wat naar buiten, want je loopt me hier voor de voeten. Allee!”

„Kom op, jô, het is hier gevaarlijk,” grinnikt vader tegen Freek en samen vluchten ze moeders koninkrijk uit.

„Zullen we meteen maar naar de baas lopen en vragen wat we vanmiddag moeten uitkuren?” stelt Freek voor.

„Ja, dat kunnen we wel doen, vooruit maar. Als de baas het maar niet vervelend vindt, als we hem storen.”

Maar Juarez vindt het helemaal niet erg gestoord te worden en zijn Amerikaanse geleerde vriend nog veel minder, want nawelijks ziet

Patrick Freek aankomen of hij springt van zijn stoel overeind en zegt: „Daar heb je die knaap, die zoveel belangstelling had voor mijn expeditie. Kom erbij zitten, boy.”

In een luie stoel gaan zitten en dat onder werktijd? Daar zal de baas niet veel mee ophebben. Vragend kijkt Freek Juarez aan en die knikt: „Ja, natuurlijk, mensen. Van werken komt vandaag niet veel meer. Mijn vriend komt niet altijd bij me op visite en hij heeft na zo'n tocht heel wat te vertellen. Hier, neem een stoel.”

Hij schuift vlug twee stoelen bij en weldra zitten ze daar heerlijk in de schaduw op het terras.

„Zo, boy, is dat je vader? En hoe gaat ermeer?”

„Dank u, met ons wel goed. Maar hoe maakt u het. U zult wel heel veel beleefd hebben,” veronderstelt Freek.

„Ja . . . ja . . . beleefd hebben we genoeg.”

Zwijgend doet Patrick een paar halen aan zijn pijp.

„Tja . . . we hebben wel wat beleefd,” herhaalt hij dan en weer zwijgt hij, alsof hij voor een muur van herinneringen staat, die hem het vertellen belet.

Freek kijkt zijn vader even aan. Hij heeft van zijn eerste ontmoeting met de Amerikaan verteld en weet nog precies wat Patrick destijds gezegd heeft. Is er weer iets gebeurd en zal het vertellen misschien een fel verdriet in hem doen opvlammen? Toen waren ze met zijn tweeën en nu . . . waar is die vriend?

„Had ik mijn mond maar gehouden,” verwijt Freek zich zelf al, maar Patrick kucht eens. Hij wrijft met zijn hand langs zijn voorhoofd, alsof hij iets wil uitwissen.

„We gingen weer op de orchideeënjacht, dat weet je, hè? Nou, ik kan je vertellen, dat we succes gehad hebben. Het is een onmenselijk zware tocht geworden voor Hamilton en mij en toch, waren we er wel op voorbereid. Och, eerst verliep het nog wel volgens onze plannen, maar toen we ongeveer een maand in die broeiende hel waren doorgedrongen, begon het. We hadden onze hangmatten aan een paar stevige boomtakken opgehangen en de Indiaanse dragers zaten als uit brons gehouwen standbeelden in het vuur te staren, toen Hamilton ineens een zware koortsaanval kreeg. Je weet misschien, dat het veel gebruiken van kinine soms een duivel in je ontketenen

kan. En toch kun je daar natuurlijk niet buiten dat medicijn. Hamilton vloog overeind en kwam op de grond terecht. Hij ging als een bezetene te keer en we hebben gevochten als razenden. Maar goed, dat hinderde allemaal niets. Toen de aanval weer voorbij was, was alles weer vergeven en vergeten. We peddelden iedere dag verder en worstelden met stroomversnellingen, zandbanken, ontweken aandrijvende boomkolossen en toen had zo'n wortelstronk ons háást te pakken. Ik zat voorin en ineens krijgt de kano een schok. Ik vlóóg letterlijk over boord en als die beste Hamilton er toen niet geweest was, zat ik hier nu niet van je ijskoude bier te genieten, Juarez." Freek zit met een paar vuurrode oren van inspanning te luisteren. „Nou, en toen? Wat gebeurde er verder?"

„Ik zat natuurlijk meteen onder water, dat snap je. En nauwelijks was ik weer boven of ik hoor Hamilton als een razende schreeuwen: „Vlug! Zwem, vlug! Toe dan toch, kerel! Vlug dan, anders is het te laat." En steeds wees hij maar achter me. Even keek ik om en toen begreep ik genoeg. Een vijftig meter van me af rimpelde er even iets in het water. Hoe ik zo gauw bij de boot ben gekomen, is me nu nog een raadsel, maar ik zwom voor mijn leven. Ik had de rand van de kano nog niet eens bereikt of Hamilton had me al te pakken. Waar de kerel de kracht vandaan haalde, weet ik niet, maar hij sloeg zijn vingers gewoonweg in mijn kraag en sjoerde me het water uit, zo op de bodem van de boot. Erg zachtzinnig ging het niet, maar ik zal hem mijn hele leven dankbaar blijven. Het was net op het nippertje; ik zweefde nog boven water, toen dit een en al leven werd. Er blonk geschitter van schubben, een paar vissen sprongen nog half boven water uit, maar ik was gelukkig al buiten hun bereik. Ik hoef je zeker niet te vertellen wat dat voor leuke dieren waren."

„Piranhas!" zeggen Freek en Juarez tegelijk en Freek ziet weer een tot het been afgekloude geraamte voor zich.

„Stel je voor, dat die Hamilton je even te laat gegrepen had... ontzettend," huivert Maria.

„Ja, je moet er niet aan denken, maar hij had me net op tijd in m'n kraag," gaat Patrick verder. „We wurmden de kano tussen de boomwortels uit en pagaaiden weer door. Zo af en toe loenste een krokodil eens naar ons, alsof hij wel zin in een blanke of een rode biefstuk

had, maar van die knapen hebben we geen last gehad. Heel wat erger waren die duivelse muskieten. Jullie kunnen je niet voorstellen wat het zeggen wil, als je in je hangmat ligt te schudden van de koorts. Je zou dan zo al je plannen opgeven en terugkeren naar een veiliger leven. Terugkeren, als je de kans nog hebt . . .”

Weer houdt Patrick even op. Zijn pijp is uitgegaan, maar hij merkt het niet. Hij schijnt alles om zich heen te vergeten en maar één ding voor zich te zien.

„Wat is er gebeurd?” vragen de anderen zich af, maar niemand wil storen en zwijgend kijken ze Patrick aan.

„We hadden toen de kans nog, maar aan terugkeren dachten we niet. We hadden nog maar een paar orchideeën gevonden en ach, we hadden immers medicijnen tegen die helse koortsen? We waren goed gewapend, dus voor wilde dieren hoefden we ook niet bang te zijn. Hoe het ging, deed er niet toe, maar we moesten meer orchideeën hebben, dat wil zeggen: meer zeldzame soorten. Zo dacht Hamilton er ook over, dus als we weer zo'n koortsaanval doorstaan hadden, trokken we opnieuw verder en van tijd tot tijd konden we een nieuwe aanwinst in onze dozen stoppen. We kregen gebrek aan vlees, maar Hamilton kreeg een pekari¹⁾ onder schot en daar wisten de Indianen wel raad mee. We hebben weer eens lekker soep gegeten.

En toen kwam de dag die zo prachtig begon. Onze mannen pagaaiden rustig tegen de stroom op, toen Hamilton opeens omhoogwees. Meters boven ons straalde, alsof hij zo uit de schors kwam barsten, zo'n pracht orchidee, dat we er even stil van werden. Toen riepen we: „Naar de kant!” en precies gelijk sprongen we aan wal, bezeten door dezelfde gedachte: „Die moeten we hebben!” Ik was het eerst onder aan de voet van de boom, die omstrengeld werd door arm-dikke lianen. Ik greep me aan die slingerplanten vast en kroop omhoog, tot ik ademloos van verrukking dat prachtige exemplaar bereikte. Zes, zeven slangachtige gele armen kropen uit een hart van diep paars. „Hamilton, je hebt nog nooit zo iets gezien!” riep ik naar beneden en ik was zo in bewondering, dat ik verder alles vergat en pas weer tot de nuchtere wereld terugkeerde door een daverende

¹⁾ Soort varken.

knal en het gefluit van een kogel, die rakelings langs mijn hoofd scheerde.

„Wat doe je?” schreeuwde ik geschrokken en toen hoorde ik boven mijn hoofd een geritsel. Een gevlekte liaan met een bloedige stomp zwiepte langs me omlaag en schoot tussen de takken door naar de grond. Toen pas besepte ik in welk gevaar ik verkeerd had. Hamilton had zijn ogen gelukkig goed open en precies op tijd een monster van een slang een kogel door de kop gejaagd.

Haastig maakte ik de plant los, keek of ik de zaaddoos en alles had

en klauterde omlaag. Aan de voet van de boom lag een acht meter lange boa, dik als het dijbeen van een man. Ik heb niets gezegd, kòn ook niets zeggen, maar ik heb Hamilton nog nooit zo stevig de hand gedrukt, de hand die mij nu tweemaal gered had en die... Maar laat ik verder gaan. We waren allebei enthousiast over onze nieuwste aanwinst en pakten hem zorgvuldig in.

„Die was haast te duur betaald, jò!” zei Hamilton en verder waren we het avontuur weer gauw vergeten, want je zat eigenlijk ieder uur in spanning.

Diezelfde middag peddelden we onder een gordijn van neerhangende lianen door en weer zagen we een juweel van een orchidee, midden op zo'n enorme streng.

„Nu is het mijn beurt!” riep mijn vriend en daar kon ik eigenlijk niets tegenin brengen. Hij klauterde als een slingeraap omhoog en bijna had hij zijn doel bereikt en toen . . . Ik heb geschreeuwd, gegild, de Indianen opgejaagd de kano te doen zwenken, ach . . .”

Patrick's stem wordt een schor gefluister en ademloos luisteren de anderen.

„Waarom hij losliet, weet ik niet en ik zal het ook nooit te weten komen. Heeft hij zich misschien geschamd aan een vergiftige doorn? Het is me een raadsel, maar plotseling tuimelde Hamilton naar omlaag en ik . . . ik heb hem niet kunnen redden. Hij schoot tussen de lianen door en plonsde in het water. Het was misschien nog wel goed gegaan, maar o, het krioelde van de piranhas. O, die monsters . . . die monsters . . . Die hand, die me twee keer gered heeft . . . ik zal hem nooit meer drukken!”

Het blijft minutenlang stil op het terras.

Patrick zit met een vertrokken gezicht voor zich te staren. Hij ziet maar één ding: een gordijn van slingerplanten en het daar tussendoor schietende lichaam van zijn vriend.

„Ik heb de tocht niet door kunnen zetten,” gaat hij dan verder en zijn stem klinkt weer meer beheerst.

Hij vertelt nog wat van andere dingen, van zijn terugtocht, de Indiaanse metgezellen en nu durven de anderen zich ook wel weer in het gesprek te mengen.

„Ik heb wel eens gehoord, dat die orchideeën voor hoge bedragen gekocht worden,” zegt De Harde, die hierover blijkbaar wat gelezen heeft.

„Hoge bedragen?” zegt Patrick. „Duizenden guldens worden ervoor geboden.”

„Ze zijn duur . . . tè duur,” gaat hij verder en Freek begrijpt, dat hij niet alleen de prijs in geld bedoelt.

„Ik zou zo'n trommel van u wel eens willen zien,” vraagt Freek.

„Nou, boy, dat kan. Ik heb ze nog in mijn wagen liggen. Ik ben bij Juarez aangereden om te vragen of ik hier niet een veertien dagen

vakantie houden kan, maar voor het zover is, moet ik eerst mijn zaakjes afhandelen. Met een week of drie ben ik terug. Wat denk je ervan, Maria?"

Zij kijkt even naar haar man en dadelijk zijn die twee het eens. „Maar natuurlijk!” antwoordt Maria. „Juarez en ik zullen het fijn vinden, als je onze gast wilt zijn.”

„Vanzelf!” beaamt Juarez. „Dat moet je zeker doen, Patrick.”

„Fijn, dank je. En nu zo'n trommel. Haal er maar een op, Freek. Een van mijn helpers zit in de wagen. Zeg maar, dat ik je gestuurd heb, want anders geeft hij er vast niet een uit zijn vingers.”

Freek springt uit zijn stoel en loopt naar de auto, benieuwd hoe zo'n paradijsjuweel er wel uit zal zien.

„Ik loop wel even mee,” zegt de assistent van Patrick, die erg secuur is en veel te bang, dat er iets met de kostbare last van zijn chef zal gebeuren.

Hij klapt de bagageruimte van de auto open en daar ziet Freek verscheidene ijzeren trommels staan.

„Een is wel genoeg, hè?” vraagt John.

„Ja, dat zal wel,” antwoordt Freek.

„Nu, vooruit dan maar,” zegt John. „Ik kan de wagen zo wel even laten staan, hè?”

„Natuurlijk, wie zou er nu mee vandoor moeten gaan?”

En zo stappen John en Freek naar het terras, waar iedereen, behalve Patrick, benieuwd is om eens te kijken.

„Stellen jullie je er nu maar niet te veel van voor,” waarschuwt Patrick, „want je zult niet zien wat wij gezien hebben.”

Even later gaat de doos open en . . . je kunt duidelijk de teleurstelling op het gezicht van Freek lezen. In de doos ligt een verschrompelde, grauwbroune massa, die al zijn pracht verloren heeft.

„Is dat nu alles?” kan Freek niet nalaten te vragen en hij denkt: „Moet iemand nu voor zo iets zijn leven op het spel zetten?”

„Ja”, zegt Patrick, „maar het gaat om de wortel en het zaad. Als het lukt deze plant te kweken, zijn we weer een stap verder.”

Het zal wel waar zijn, vindt Freek, maar hij kan zich niet voorstellen, dat er mensen zijn, die daar nu zo verschrikkelijk veel geld voor overhebben. En dat iemand daarvoor, alleen omdat hij alles van

deze planten weten wil, de wildernis intrekt, kan hij zich helemaal niet indenken.

Er is wel iemand anders, die de waarde van de orchideeën goed beseft.

Benito heeft op zij van het huis het hele gesprek gevolgd en zodra hij Patrick hoort zeggen: „Haal er maar een op, Freek,” heeft hij zijn plan klaar.

Vlug glipt hij weg en duikt achter een struik ineen. Ah, die dingen staan dus in de bagageruimte van de auto. Dat weet hij alvast; als die man in de auto de zaak maar niet op slot doet, anders kan hij nog niets beginnen.

„Ik kan de wagen zo wel even laten staan, hè?” Hoort hij het goed? „Wel ja, laat jij die wagen zo maar staan, dat komt me heel best uit. Benito zal zijn slag wel slaan. Wat een bof! Kijk... kijk... hij laat alles openstaan.” Benito zit daar achter de struik te grinniken. Nog even wachten tot ze achter de struiken, die zich bevinden tussen de wagen en het terras, verdwenen zijn. Niet te vlug, vooral niet te overhaast handelen. Die helper van de Amerikaan blijft natuurlijk ook op het terras; hij zal zeker een minuut of tien de tijd hebben. Benito wacht rustig tot hij geen voetstap meer hoort en komt dan achter de struik te voorschijn. Zo, nu gauw zo'n trommel weggraaien. Niemand die het ziet en niemand die beseft wat voor een slim mannetje Benito is.

Zo staat Benito in zich zelf te redeneren, terwijl hij beide handen in de bagageruimte steekt om zijn buit naar zich toe te trekken.

Niemand die het ziet...

Maar Benito weet niet wat voor een man John is, die de trommel bij zijn baas gebracht heeft, maar direct terugkeert naar zijn onbewaakte schat. Zodra hij een voorovergebogen gestalte achter de wagen ziet staan, sluipt hij op zijn tenen naderbij. Hij steekt zijn hand uit en... rang! Meteen klap de klep van de laadbak dicht. Benito laat de trommel los en veert bliksemsnel overeind, maar is toch niet zo vlug of de vingers van zijn linkerhand komen lelijk klem te zitten. Hij staat te trappelen van schrik en pijn en kijkt woedend

om, midden in het onbewogen gelaat van John, die doodnuchter vraagt: „Zocht u misschien iets?”

„Ik niet,” huichelt Benito. „Ik keek alleen maar eens hoe zo’n mooie wagen uit Amerika er uitziet. Doe alstublieft direct die klep los.”

„O, m’n lieve man,” zegt John meewarig, „zitten je vingers ertussen? Sorry, hoor! Ja, zie je, een mens kan van die vreemde dingen meemaken en als er zo’n trommel uit die bak zou verdwijnen, zou je Patrick eens horen. Ik wil niet beweren, dat u dat van plan was, hoor. Juarez heeft natuurlijk betrouwbaar personeel en ik zal hem zelf mijn verontschuldiging aanbieden voor wat u nu overkomen is.” Zodra Benito’s vingers vrij zijn, stopt hij ze meteen in zijn mond. Dekfels, wat doet dat zeer! En wat moet hij van de woorden van die vent geloven? Hij verdenkt hem er sterk van, dat hij hem goed voor de gek staat te houden en het ergste is, dat hij dat nog niet eens kan laten merken ook. Die kerel wil met Juarez praten. Dan is de boot helemaal aan. Wat er gebeurt, gebeurt er, maar dat nooit.

„Och, zoveel betekent het niet,” zegt hij grootmoedig. „Zeg maar niets.”

„Okee,” antwoordt John en als Benito wegloopt, ziet hij niet hoe John hem grinnikend nakijkt. En ook hoort hij hem niet mompelen: „Daar ben je bekaaid afgekomen, vriend!”

Als moeder Jantien eens komt kijken waar haar klanten blijven, staat Patrick juist afscheid te nemen.

„Dus over drie weken. Mensen, tot ziens.”

Even later snort de auto het erf af.

„Dat was nou die Amerikaan, moeder. U weet wel van die orchideeën”, verklaart Freek. „Over drie weken komt hij een poosje bij Juarez logeren. Ik hoop, dat de baas ons een avondje vraagt, want die mijnheer weet wat te vertellen.”

„Ja, dat hoop ik ook,” zegt moeder Jantien en ze denkt: „Misschien komt het dan ook weer goed tussen mijn man en de baas.”

„Dat hadden we niet gedacht, jô,” zegt vader, „dat we na dat ongeluk van vanmorgen de baas in zo’n beste bui zouden vinden.”

„Nee, dat hadden we net niet,” geeft Freek toe, die zelf nu ook weer over de narigheid met de machine heen is.

„Waar dat bezoek van die Amerikaan al niet goed voor is,” denkt moeder. „Ze schijnen allemaal in een best humeur te zijn.”

Moeder Jantien heeft gelijk. De baas, haar man, haar zoon, allemaal hebben ze door het bezoek van Patrick de boze bui aan de kant gezet. Alleen Benito loopt rond met een gezicht als een oorworm. Drie vingers van zijn linkerhand vertonen een vreemde, paarsblauwe kleur. Hij kan het niet verkroppen, dat hij twee keer misgegrepen heeft en in zijn hart broeit een onredelijke woede, een groeiende haat tegen die jonge Hollander, die hem bij zijn duistere plannen steeds in de weg staat.

10. „ZE MERKEN NIETS!”

„José! Een churrasco asjeblijft. Ik heb honger als een paard!”

José geeft een schreeuw naar de keuken en het duurt niet zo lang of zijn welgedane keukenprinses roept uit haar domein: „Klaar!” Even later sloft de eenogige waard met een behoorlijk stuk vlees aan de pen op zijn bezoeker af en stoot het spit rechtop in het tafelblad.

„Hard gewerkt, Benito?” vraagt José en zijn mond wordt één grote grijns.

„Dat zou ik denken!” schept de gaucho op. „Kom, ga er even bij zitten, dan zal ik je vertellen hoe „onze zaken” er bij Juarez voorstaan.

José schuift een kruk bij en schenkt zich een glas cachaca in.

„Die Majo is toch maar een onbetaalbare kerel voor ons,” gaat Benito verder.

Hij werkt onderhand zijn vlees naar binnen en veegt met de rug van zijn hand langs zijn van vet druipende kin.

„Goed stukkie vlees... goed stukkie vlees,” grinnikt hij. „Juarez moest eens weten! Hahaha!”

„Ja, dat was een beste zet!” prijst José tussen twee slokken brandewijn door.

„Wat heeft De Harde toen op zijn kop gehad. Man, man, wat heb ik in me zelf lopen grinniken,” lacht Benito.

Hij peuzelt het laatste restje vlees van het spit, zet dit met een stevige slag in een hoek van de tafel, schuift zijn kruk achteruit en zegt dan: „En nou een grote fles cachaca, José! Dan zullen we eens drinken op onze verdere plannen.”

Daar is José best voor te vinden, vooral als de gaucho betaalt.

„Ik zou toch maar een beetje voorzichtig zijn met die Hollanders,” raadt hij aan.

„Ach, wat! Die Hollanders, garimpeiros zijn het,” minacht de gaucho. „Wat moeten die kerels hier? Ik heb ze toen met dat vee een beste loer gedraaid en straks heb ik ze weer te pakken, let jij maar eens op. Jammer, dat die hond ons laatst overviel, maar van dat mormel hebben we gelukkig geen last meer. Die jongen had ons toen haast gesnapt, maar daar zal hij nog wel een keer voor boeten, of mijn naam is geen Benito meer. Ik had een goed plannetje in elkaar gezet met die tractor, maar dat pakte een beetje anders uit. Jammer genoeg. Je hebt die knaap anders wel de angst ingejaagd, want hij heeft tot nu toe zijn mond niet open durven doen.”

„Dat is hem geraden ook!” gromt de waard en in de ogen van de schurken gloeit een intense haat. Ze gooien in één teug hun glas leeg en schenken opnieuw in.

„Let op, José! De schuur bij Juarez staat zeker voor een kwart vol met ruwe suikerbroodjes en Majo weet precies, waar hij ze vinden kan. Dat wordt weer een goed zaakje man! We delen weer samen, als jij maar zorgt, dat de halfbloed genoeg drank krijgt.”

„Maak je daar geen pijn in je buik over, dat komt wel in orde,” grinnikt José.

„Freek heeft net als ik twee dagen verlof. Hij is geloof ik naar kennissen, dus van dat knulletje zullen we geen last hebben. Ik heb me een beetje uitgesloofd en de baas in de waan gebracht, dat die Benito toch wel meevalt, hahaha. Ik mocht de jeep van hem lenen, als ik vanavond maar weer binnen ben. Dan moet Freek trouwens ook weer thuis zijn, maar voor het zover is, neemt Majo zijn kans wel waar. De Harde zal wel bij moeder Jantien in de keuken zitten en Juarez heeft het natuurlijk te druk bij zijn eigen huis. De kust is vrij, José, geloof gerust, dat alles voor elkaar komt. Vannacht kun je Majo wel verwachten. Dus denk erom, dat je de boel goed opbergt.”

„Laat dat maar aan mij over. Er is nog nooit iemand geweest, die mij heeft kunnen snappen!” pocht de waard.

„We nemen er nog een,” fuift Benito en het blijft niet bij dat glas. Het wordt er nog een en nog een en als de fles leeg is, komt er een nieuwe op tafel.

„Hahaha,” schatert José, „wat zullen we ze te pakken nemen!”

„Die Juarez... die Hollanders... die garimpeiros... ik.. hik... hahaha!” lalt Benito. „Eerst dat gereedschap... en toen die pinken... en nu... en ze merken niks! Hahaha, José, tap in, we nemen er nog een.”

De twee schurken hebben alleen maar oog voor hun fles en oor voor hun praats.

„Ze merken niets... hahaha,” lalt Benito nog eens.

Op de brug over de waterval klinkt het holle geluid van naderende paardehoeven. Freek houdt zijn bles wat in en kijkt eens naar het neerstortende water. Iedere keer weer vindt hij het een machtig gezicht en geniet hij opnieuw van het prachtige landschap.

„Wat een land, wat een land,” zegt hij zachtjes. „Ik had nog wel een

paar vrije dagen willen hebben. Ik heb best genoten, al gingen ze razend gauw voorbij. Wat fijn, dat die brief van de Van Zuilens kwam. De rit naar hen was alleen al de moeite waard. Kom, ik heb dorst. Die José is geen vriendje van me, maar er is mijlen in de omtrek niemand anders, waar ik een glas bier drinken kan. Vooruit, bles, kom, jó!”

Freek stuurt zijn paard over de brug en slaat de smalle weg in, die langs de churascarias van de waard voert. Hij bindt bles aan het hek vast en loopt vlug de hoek van het huis om, als hij ineens een jeep ziet staan, een jeep, die hem heel bekend voorkomt.

„Hé,” denkt Freek, „er is nog meer bezoek. Benito heeft blijkbaar toch verlof van de baas gekregen om met die kar te gaan toeren.” Hij loopt verder en steekt zijn hand al naar de kruk van de deur uit, maar blijft dan met een ruk staan.

Wat is dat? Hoort hij dat goed?

„Hahaha... eerst dat gereedschap... en toen die pinken... en nu...”

Dat is Benito, weet Freek.

„Wat zullen we ze weer te pakken nemen.”

Dat is José.

Een ogenblik lijkt Freek aan de grond genageld.

Dus toch! Hij heeft het wel goed gehad. Nu is het hem duidelijk, waarom de gaucho destijds zo treuzelde met het vee opdrijven. Alles is hem nu glashelder. Er wordt dus weer wat uitgebroed. Doodstil blijft hij even staan luisteren.

„En ze merken niks!”

Ja, maar hij is er ook nog! Freek begrijpt, dat hij handelen moet, begrijpt ook, dat de schurken hem hier nu niet moeten zien. Hij sluipt de hoek van het huis weer om en is met een paar sprongen bij zijn paard. Vlug maakt hij bles los, springt in het zadel, rijdt achter het huis om naar de weg en gaat er dan in galop vandoor. Hij móet naar vader en zal nu alles vertellen, laat er dan maar van komen wat er wil. Als die twee kerels elkaar nu maar een poosje aan de praat houden, want hij heeft nog een lange rit voor de boeg. Vooruit, bles. Naar huis!

De vrouw van José heeft een warm baantje bij het fornuis, dat de hele dag branden moet voor het geval eventuele gasten zin in een gebraden stukje vlees hebben.

„Pfff!” hijgt ze, terwijl haar vettige hand langs haar klamme voorhoofd strijkt. „Even een luchtje scheppen.”

Ze loopt naar buiten en . . . hoort een weggalopperend paard.

„Vreemd!” vindt ze. „Een ruiter aan de andere kant van het huis? Er is toch niemand naar buiten gegaan voor zover ik weet. En Benito is met de jeep, dus die kan het ook niet zijn. Daar moet ik eens wat meer van weten.”

Vlug loopt ze om de hoek van het huis en ziet nog juist hoe Freek er in volle vaart vandoor gaat. Ze herkent hem onmiddellijk en ruikt meteen onraad. Het volgend ogenblik stapt ze de gelagkamer binnen.

„José!” wenkt ze. „Kom eens even hier!”

„Wat had je,” bromt de waard, die door al de cachaca juist in een vrolijke bui is en liever niet gestoord wil worden. Maar hij ziet aan het gezicht van zijn vrouw wel, dat er iets aan de hand is en daarom sloft hij toch maar op haar toe. Hij heeft wel veel gedronken, maar toch niet zó veel of hij begrijpt direct, dat er ingegrepen moet worden, want zijn vrouw vertelt duidelijk genoeg. Met een paar woorden licht hij Benito in.

De gaucho staat een beetje onzeker op zijn benen en het duurt even voor het goed tot hem doordringt, maar dan snapt hij heel best, dat er wat zwaaien zal, als het hem niet lukt Majo op tijd in te lichten.

„Ik ben met de jeep,” zegt hij, „en een jeep gaat altijd nog harder dan een paard. Als ik nu meteen start, haal ik het nog wel, want Majo zal vast niet te vroeg beginnen. Als ik hem maar op tijd vertellen kan hoe de zaak erbij staat, komt alles wel in orde. Die knaap vang ik wel op en als ik hem dan even herinner aan wat jij hem met die beitels beloofd heb, houdt hij zijn kiezen wel op elkaar.”

Geen vijf minuten later giert de jeep het erf af.

„Als dat maar goed afloopt,” mompelt José's vrouw. „Die rijdt natuurlijk veel te hard met zijn dolle kop, al is hij van de schrik geloof ik wel wat ontuchtterd.”

„Hij zal wel een beetje uitkijken,” bromt José, die zich niet helemaal

op zijn gemak voelt, „en hij moet immers wel hard rijden, als hij de zaak nog redden will”

Ja, dat moet Benito wel en hij geeft ook vol gas, maar toch komt hij voorlopig niet erg ver, want hij heeft nog geen vijf minuten gereden of de jeep zegt: „Prrr ... tr ... ik doe het niet meer.”

Vloekend springt de gaucho eruit. Wel jal Nog pech ook. Dat mankeert er nog net aan. Hij zet de motorkap op en begint haastig de motor na te zien. Zo haastig, dat hij een paar keer over het hoofd ziet wat eraan hapert en ten einde raad José gaat halen.

„Dat zo iets juist nu gebeuren moet!” foetert de waard. „Het is maar goed, dat ik vroeger veel met die dingen omgegaan heb.”

Dat vindt Benito ook, maar het duurt toch nog wel een half uur eer het defect verholpen is, een half uur, dat Freek best benut. Maar dan raast de gaucho ook langs de weg of zijn leven ervan afhangt. Hij zal Freek inhalen, natuurlijk. Hij twijfelt er geen moment aan en als hij hem inhaalt ...

Ineens komt er een duivels plan in hem op. Hij zal die jongen eens en voor goed afleren zich met andermans zaken te bemoeien. Ha, hij zal wel zorgen, dat hij een kans krijgt, reken daar maar op!

De motor bromt nu regelmatig en Benito tuurt strak naar de snel verglijdende weg. De wind suist langs zijn verhitte gezicht en verheldert zijn door de drank beneveld denken, maar doet zijn broeiende haat niet verminderen.

„Drommels!” bromt hij, als er nog geen spoor van Freek te bekennen is, „die aap van een jongen is verder dan ik dacht. Het is nu wel duidelijk, dat hij wat afgeluisterd heeft en waarschijnlijk meer dan goed voor ons is.”

Hij geeft nog meer gas en gierend gaat de jeep nu over de weg. „Ah!” mompelt hij, als hij na een kwartier een sneldravende ruiter in de verte ontdekt. „Wacht vriend. Nu ben ik aan de beurt!”

Hij haalt Freek nu snel in en zijn ogen beginnen onheilspellend te fonkelen. Hij zal natuurlijk eerder op de fazenda van Juarez aankomen en ... hij zal nog meer. Die jongen moet uitgeschakeld worden en voorgoed! Wie zal hem dat beletten? De weg is eenzaam en een ongeluk is gauw gebeurd. Niemand die het ziet!

Freek hoort nu het snel naderende gebrom van een motor achter zich. Hij kijkt in volle ren om en herkent de jeep dadelijk.

„Iemand moet me bij José toch ontdekt hebben,” begrijpt hij en zet bles nog harder aan.

Het arme dier begint een strijd, die het bij voorbaat verliezen moet tegen de razende jeep.

Over Benito's door haat verwrongen gezicht trekt een duivelse grijns. Hij loopt steeds meer in en denkt: „Nog even; bij die bomen daar in de bocht rijd ik hem tegen zijn flank. Even maar raken en het zal voldoende zijn. De jongen zal het waarschijnlijk niet meer navertellen, maar wat kan mij dat schelen? Hahaha, niemand zal er ooit iets van te weten komen. Niet meer naar omkijken, nee, meteen doorrijden om Majo op te vangen. Als die nu maar niet te vroeg aan de slag gaat, maar dat zal niet.”

De schurk jaagt nog een honderd meter door en denkt dan: „Nul” Freek hoort de gierende motor plotseling vlak naast zich, tegen zich,

en hij begrijpt onmiddellijk wat de gaucho van plan is. Hij rukt zo fel aan de teugel, dat bles wild opsteigert en een halve slag om zijn eigen as maakt.

En dan . . . dan gebeurt het ineens.

Is Benito door zijn haat zo verblind, dat hij niet voldoende oplet? Werkt de cachaca toch nog na?

Of is er Iemand, die dwars tegen Benito's plannen in ingrijpt?

Freek weet het niet, maar de jeep zwenkt plotseling naar de linkerkant van de weg en botst in volle vaart tegen een boom op.

Een harde klap, brekend glas en dan is het intens stil.

Bles doet een paar schichtige zijsprongen, erg geschrokken door dat razende ding zo dicht tegen zijn flank, en Freek heeft de grootste moeite in het zadel te blijven. Hij trekt aan de teugels tot zijn knokkels er wit van zien. Bles voelt een snijdende pijn in zijn bek, zijn kop vliegt achterover, zijn spieren trillen en hij wil er in vliegende vaart vandoor gaan, maar Freek houdt hem in zijn macht en een vijftig meter verder staat het paard stil. Freek keert terug en stapt af.

De jeep ligt als een verwrongen hoop ijzer tegen de boom en daartussen Benito.

„Schurk, gemene schurk!” sist Freek tussen zijn tanden, als hij het bewegingloze lichaam van de gaucho ontdekt. „Nou heb je je verdiende loon, hè?”

Hij voelt een doffe woede in zich opkomen, als hij weer denkt aan wat hij ontdekt heeft. Hij ziet vader voor zich, stil en verdrietig. Even staat hij in gedachten, dan springt hij plotseling in het zadel en gaat er in draf vandoor, weg, bij die schurk vandaan. Helpen? Hij denkt er niet aan! Laat die vent maar liggen. Hij heeft precies wat hij verdient.

Nog harder zet hij bles aan.

Helpen? . . . Moet hij helpen?

Hè, waarom komt die gedachte nu in hem op?

Je moet eigenlijk medelijden met hem hebben. Dat zei vader.

Benito is een stakker! . . . Dat zei moeder.

Je moet toch eigenlijk voor zo'n man bidden . . . Dat vonden ze allebei. Hebben ze gelijk? Wil God dit van hem? Geldt het verhaal

van de barmhartige Samaritaan ook voor zo'n schurk als die Benito? Vijf minuten vecht Freek tegen zijn opgelaaide woede, maar dan houdt hij zijn paard met een ruk in en rijdt weer terug, haastig, alsof hij bang is, dat hij toch weer van gedachten veranderen zal. Vlug springt hij uit het zadel en loopt eens om de verwrongen auto heen. Met veel moeite lukt het hem Benito uit de vernielde jeep te halen en het zweet gutst hem langs het voorhoofd, als hij eindelijk naast de gaucho in het gras zit.

„Wat moet ik nu?” piekert hij wanhopig.

De kerel aan de kant van de weg laten liggen, gaat niet. Terugrijden naar José? Hij is al over de helft, dus dan kan hij beter doorrijden naar huis, dat is dichterbij. Wat moet hij met Benito aan? Hoe moet hij hem vervoeren?

„Voor me in het zadel nemen! Dat is het enige,” weet Freek, „maar hoe krijg ik dat voor elkaar?”

Gelukkig is Benito klein van stuk en met onmenselijke inspanning lukt het Freek het slappe lichaam voor zich in het zadel te krijgen. Hij zit in een verschrikkelijke gewrongen houding, maar het kan niet anders. Met iedere spier gespannen rijdt hij stapvoets verder.

Naar huis . . . naar huis.

De minuten lijken wel uren en de gaucho gaat loodzwaar wegen, maar Freek houdt vol. Hij zal doorzetten, maar de weg lijkt wel eindeloos. Hij bijt zijn tanden in zijn lip. Benito hangt schuin weggezakt in zijn arm en in Freeks hart welt een stille angst, dat hij de gaucho zal moeten laten vallen. In zijn hoofd hamert het: Doorzetten . . . doorzetten!

„God!” bidt hij met opeengeklemden tanden, „help me . . . help me toch! Laat ik Benito thuis mogen brengen.”

Hij wordt doodmoe, maar Freek houdt vol.

Hij zal de fazenda bereiken. Het móét!

11. DE HARDE HOORT IETS

De Harde kijkt eens op de klok en van de klok naar zijn vrouw. „Ik begrijp niet, waar de jongen blijft,” zegt hij en in zijn stem hoort moeder Jantien de onrust doorklinken. „Hij zal toch niet te laat bij de Van Zuilens vandaan gegaan zijn? Hij weet toch hoelang hij rijden moet!”

„Ja, ik begrijp er ook niet veel van,” antwoordt moeder, die voor haar man niet wil weten, dat Freek geen ogenblik uit haar gedachten is.

De Harde staat op en gaat een rondje over het terrein maken. In zijn hart knaagt een stille angst. Had hij Freek niet alleen moeten laten gaan? Maar hij is achttien en heel flink voor zijn leeftijd. Hij weet zich wel te redden, sust hij zich weer.

Bij de ingang van het erf komt hij de baas tegen. Of het komt door de komst van Patrick, nu alweer veertien dagen geleden, of door iets anders, weet De Harde niet, maar het lijkt wel of er iets bij Juarez aan het veranderen is.

„Zo, De Harde, loop je ook een luchtje te scheppen?” groet Juarez.

„Het is een prachtige avond, hè? Patrick is in zijn eentje de rivier op. Hij vroeg of ik met hem mee ging, maar ik had geen puf.”

„Ja, het is een prachtavond,” geeft De Harde toe, maar daarom loop ik nu niet hier.”

„O, nee?” wil Juarez weten, „wat is er dan aan de hand?”

„Ik wou, dat Freek maar vast thuis was. De schemering duurt hier maar kort en als het donker is, heb ik hem maar liever bij honk.”

„Hij zal wel goed uitkijken. Het is een flinke kerel en gelukkig geen klant van José. Als het Benito was, kon ik je onrust beter begrijpen,” vindt Juarez. „Ik heb die snaak de jeep meegegeven, al was het niet van harte. Maar ja, hij doet zijn werk de laatste tijd goed en ik heb ook zo'n idee, dat hij minder drinkt. Ik heb liever, dat hij een flinke rit maakt dan dat hij bij die eenoog achter de cachaca zit. Daarom heb ik het een keer goedgevonden. Het zal me alleen benieuwen hoe laat hij weer boven water komt.”

Al pratend lopen de mannen samen op en komen bij de gereedschaploods.

„Die Freek van jou is een handige knul,” gaat de baas verder. „Heb je hem met de suikermolen aan de gang gezien? Ik geloof, dat die jongen een technische knobbel heeft. Je kunt dat mannetje wat toevertrouwen.”

Het doet De Harde goed zijn baas zo te horen praten. Zijn stem klinkt de laatste tijd weer vriendelijker. Zou hij langzamerhand over de narigheid met die vee-leverantie heen raken?

„We hebben aardig wat suikerbroodjes in de schuur staan. Dat wordt een zoet winstje,” gnuift Juarez.

De duisternis is intussen snel ingevallen en de mannen zijn al van van plan om terug te keren, als De Harde zijn baas ineens bij de arm grijpt en fluistert:

„Stil eens. . . het is net of ik wat hoor!”

Even staan ze angespannen te luisteren.

Er klinkt een zacht geplas aan de rivierkant en Juarez wil al zeggen:

„Dat zal Patrick zijn,” maar dan hoort hij het geluid van sluispende voetstappen. Juarez vliegt de schuur in, rent in dezelfde vaart door de achterdeur naar buiten en knipt onderhand zijn zaklantaarn aan. Een brede lichtbaan boort door de duisternis achter de schuur en meteen schreeuwt Juarez: „De Harde hierheen! Daar gaat de schurk!”

Met een paar grote sprongen staat De Harde naast zijn baas. Ze komen nog net op tijd om te zien hoe een donkere gedaante in een kano springt, deze afzet en er haastig pagaaiend vandoor gaat.

„Majo, het is Majol!” zegt De Harde verbijsterd, die de halfbloed in de felle lichtbundel direct herkent.

Juarez staat te razen en te tieren, maar het helpt hem niets. De kano schiet met de stroom mee snel vooruit en verdwijnt om de bocht van de rivier, maar dan horen ze ineens een geschreeuw.

„Hé, kijk uit! Pas op!”

Dan klinkt het doffe geluid van op elkaar stotend hout en een heftig geplons, gevolgd door een luide schreeuw.

„Dat is Patrick,” weet Juarez meteen. „Ze zitten boven op elkaar. De Harde, de boot, vlug!”

Juarez heeft altijd twee kano's achter de loods in de rivier liggen en Freeks vader weet precies, waar hij zijn moet. Het ding losgooien

is het werk van een ogenblik en nauwelijks heeft De Harde het ding van de paal of hij springt gelijk met Juarez aan boord.

„Ieder een pagaai, gauw! Misschien grijpen we de schurk nog!” haast Juarez en pijlsnel schieten ze het water op, regelrecht naar de bocht, waar Majo zojuist verdwenen is.

„Vooruit, doorhalen!” jacht de baas, die maar door één ding bezielde is: de dief zo gauw mogelijk in te rekenen, maar De Harde denkt:

„Laten we niet zo dom doen als die schurk en in vliegende vaart de bocht doorvliegen, want dan zitten wij er ook zo bovenop.”

Hij laat Juarez, die voorin zit, zijn gang gaan, maar remt zelf iets af en dat is maar goed ook, want nauwelijks zijn ze de bocht om of ze zien in het maanlicht twee omgeslagen kano's drijven, twee kano's, maar er is geen mens te zien.

„Patrick, waar ben je?” schreeuwt José door de doodstille avond en De Harde hoort een stille angst, angst om de vriend, die in de wildernis zoveel gevaren doorstaan heeft en nu in zijn vakantie nog verongelukkig zal.

„Je lantaarn!” roept Freeks vader en meteen begrijpt de baas hem. Fel boort de lichtstraal over het water in de richting van de donkere oever.

Vlak bij de kant beweegt iets donkers en direct schieten ze erop af. Het is een man, die zich aan een ontwortelde boomstam klemt. Zodra de kano dichterbij komt, horen ze een doodnuchtere stem, die zegt: „Hierheen, boys. Ik kan niet zeggen, dat ik het hier nu wat je noemt zo'n gezellig plekje vind.”

„Patrick . . . gelukkig!” zegt Juarez uit de grond van zijn hart.

Geen vijf minuten later zit de drijfnatte Amerikaan op de bodem van de kano.

Zodra zijn vriend behouden aan boord is, komt de woede tegen de halfbloed weer bij Juarez boven.

„Weet je ook, waar die schurk gebleven is?”

„Als je die knaap bedoelt, die me daar net torpedeerde, nee, dat weet ik niet,” verklaart Patrick. „Ik kwam heerlijk rustig aanpeddelen en zat juist zo'n beetje in de maneschijn te dromen, toen er ineens een kano verscheen. Er was geen ontwijken meer aan. Voor ik besepte wat er precies gebeurde, lag ik al in het water en die knaap ook. Hij

schoot als een vis achter zijn kano aan, maar verder heb ik hem niet gevolgd, want ik had genoeg aan me zelf.”

„Hij zal toch niet aan zijn boot hangen?” vraagt Juarez. „Laten we meteen maar poolhoogte gaan nemen. Stel, dat hij zich aan dat ding vasthoudt, dan zullen we hem eens eventjes onder handen nemen en vragen wat hij van plan was bij de schuur.”

Ze hebben de met de stroom meedrijvende kano gauw ingehaald, maar er is van Majo geen spoor te bekennen. Juarez laat het licht van zijn lamp tot in de donkere oevers spelen, maar al wat ze zien . . . geen Majo.

„Als hij maar niet verdronken is,” veronderstelt De Harde. „Laten we nog een poosje zoeken.”

„Zoeken? Geen sprake van!” wijst Juarez af. „Als hij het niet meer navertelt, heeft hij zijn verdiende loon. Kom, we gaan terug. Patrick zal ook wel graag droge kleren aantrekken.”

„O, wat dat betreft, ik zit hier niet in de noordpool, hoor. Als jullie nog een poosje zoeken willen, ga dan gerust je gang.”

Maar Juarez dént er niet over.

„Laten we de kano van Patrick maar oppikken,” zegt hij „en dan naar huis.”

Twintig minuten later springen ze weer aan de oever, leggen de kano's vast en Patrick stapt meteen op Juarez' huis aan om een ander pakje aan te gaan trekken.

„Ik wil voor alle zekerheid de loods nog eens inspecteren,” zegt Juarez. „Ga je mee, De Harde?”

Freeks vader is er vlak voor en stapt meteen op de schuur af.

Daar ligt een stapel suikerbroden over de grond verspreid, haastig neergegooïd, alsof iemand plotseling in zijn werk gestoord is.

„Je hoeft niet te vragen wat hij van plan was,” briest Juarez. „We zijn net op tijd geweest, maar hij zal er van lusten. Nu begin ik ook te begrijpen hoe die kist gereedschap destijds kon verdwijnen. Als ik hem te pakken krijg, is hij nog niet gelukkig!”

Als ik hem te pakken krijg. Als . . . maar zover is het nog niet. Direct na de botsing is Majo naar de oever gezwommen, op de kant geklauterd en haastig weggehurkt in de beschermende duisternis van de oeverbegroeiing. Zijn donkere ogen gluren tussen de takken en

daar wacht hij tot de kust weer veilig is. Dan glipt hij geruisloos weg. Juarez sluit de schuur en zwiingend stappen ze op huis aan, als De Harde voor de tweede keer stilhoudt en zegt: „Ik hoor wéér wat.” Door de stille avond klinkt het geluid van naderende paardehoeven. „Er komt iemand aan, maar het is Freek niet. Die rijdt wel harder,” denkt Freeks vader.

Met gespitste oren blijven de twee mannen staan luisteren.

„Nu hoor ik helemaal niets meer,” zegt Juarez. „Laten we even

naar het hek lopen.”

Hij knipt zijn lantaarn weer aan en een felle lichtstraal valt tussen de stijlen van het hek door. Achter het hek staat een donkere groep. Een paard met een ruiter, die zich met de grootste moeite in het zadel houdt.

„Freek!” schreeuwt De Harde, die zijn zoon direct herkent. Hij vliegt het hek door met Juarez achter zich aan.

„Va ... vader,” stamelt Freek, doodop van vermoeidheid. Be ... Benito ... grijp hem gauw!”

Het volgende ogenblik zakt hij uit het zadel en De Harde kan hem nog maar net opvangen. Juarez schiet toe en weet Benito te grijpen. „Jongen,” schrikt De Harde, „wat is er toch gebeurd?”

Freek, totaal uitgeput door de te zware rit, leunt hijgend tegen zijn vader en kan alleen maar uitbrengen: „Ongeluk ... naar huis ...” Naar huis, ja, dat is wel het beste, maar het duurt even voor Freek zijn verkrampde spieren weer wat in bedwang heeft.

Intussen heeft Juarez Benito aan de kant van de weg gelegd. Hij laat het licht van zijn lantaarn over het gezicht van de gaucho spelen en schrikt, als hij het vastgeklonterde bloed op Benito's voorhoofd ziet.

„Laten we hem maar naar mijn huis brengen. Dat staat het dichtst bij,” stelt De Harde voor en voorzichtig tillen ze de nog steeds bewusteloze gaucho op.

Freek strompelt er moeilijk achteraan en is blij, als hij eindelijk de keuken inwaggelt.

„Mensenlief, wat nul” roept moeder uit, maar ze ziet direct, dat er geholpen moet worden en pakt kordaat aan. Binnen een half uur ligt Benito gewassen en wel op bed.

Freek is onderhand in een stoel neergezakt en kan na de bovenmenselijk zware tocht eerst niet anders doen dan zijn al te grote spanning weghuilen. Hij is te moe om zich wat op te knappen, maar daar weet moeder Jantien wel raad op. Zodra ze Benito verzorgd heeft, neemt ze Freek onder handen, alsof hij een jongetje van tien jaar is. Ze wast zijn gezicht, trekt zijn schoenen uit, geeft hem wat te drinken en langzaam aan kikkert hij weer wat op.

Juarez rent intussen naar huis, springt in zijn vrachtauto en gaat een dokter halen.

Freek zit eerst nog wat wezenloos voor zich te kijken en dan komt het verhaal er met horten en stoten uit. Van José ... het gereedschap ... de pinken ... Majo ...

„Hij heeft me dood willen rijden,” fluistert hij ten slotte schor.

Ontzet kijken De Harde en zijn vrouw elkaar aan. Ze kunnen eerst geen woord uitbrengen en zwaar hangt de stilte om hen heen.

„Ik... ik heb Benito eerst willen laten liggen,” bekennt Freek dan zachtjes. „Maar ik kon het niet, vader.”

Weer kijken moeder Jantien en haar man elkaar aan en dan staat De Harde ineens voor zijn zoon. Hij legt zijn zware werkknuist op Freeks schouder en zegt: „De baas zei vanavond, dat je een flinke kerel was. Moeder en ik weten nu helemaal dat het waar is.”

Zijn stem klinkt hees van aandoening. Freek begrijpt best, dat vader er heel wat anders mee bedoelt dan de baas, en dwars door de narigheid van de laatste uren komt er een wonderlijk blij gevoel in hem op.

Hij komt moeilijk overeind. Al zijn spieren doen hem zeer en hij verlangt naar bed. Maar als hij erin ligt, kan hij onmogelijk slapen. De gedachten tuimelen door zijn hoofd. Hij heeft nu alles verteld. Hoe zal het nu verder gaan? Wat zal de baas doen? En José? Zal hij zijn bedreiging van maanden geleden uitvoeren? Freek weet het niet en diep in zijn hart leeft nog een stille angst voor de waard, maar toch is hij blij, dat vader nu alles weet.

Een goed uur later houdt een auto voor Freeks huis stil.

Juarez heeft een dokter gehaald en stapt achter hem de keuken binnen. De dokter onderzoekt Benito grondig en zijn gezicht staat ernstig.

„Het lijkt me een zeer zware hersenschudding toe,” verklaart hij, als hij zijn werk gedaan heeft en moeder een kop koffie voor hem inschenkt. „Kan een van u mij iets naders van het ongeluk vertellen?”

„Wat er precies gebeurd is, weet ik niet,” zegt De Harde, „maar volgens Freek is de jeep met een behoorlijke gang tegen een boom opgetornd.”

„Hoe is die man dan hier gekomen?” wil de dokter weten.

„Mijn zoon heeft hem voor op zijn paard genomen”, licht vader in.

„Hoe oud is die jongen?”

„Ruim achttien, dokter.”

„Achtien?” roept de dokter verbaasd. „Dan neem ik mijn pet af voor die knaap, want het moet enorm zwaar voor hem geweest zijn.”

„Ja,” denkt vader, „dat doe ik ook.” Maar hij bedoelt het anders dan de dokter.

„De patiënt mag in geen geval vervoerd worden,” gaat de dokter verder. „Die rit voor op dat paard is eigenlijk heel verkeerd geweest, al zat er niets anders op. Kan hij hier blijven?”

„Natuurlijk!” zegt moeder Jantien zonder aarzelen en ze weet, dat haar man het met haar eens zal zijn.

„Vanzelf,” knikt De Harde.

De dokter groet en vertrekt weer.

Zodra hij de deur uit is, zegt Juarez:

„Ik vind het prachtig van jullie en ik hoef natuurlijk niet te zeggen, dat je op mij kunt rekenen wat de kosten betreft.”

De Harde vindt dat heel prettig, maar denkt:

„Ik moet je nog iets vertellen en ik ben benieuwd wat voor een gezicht je zult zetten, als je alles weet.”

„Ik moet u nog even spreken,” zegt hij, als de baas opstappen wil.

„Ga er nog even bij zitten, baas, want het is nieuws van belang!”

12. ZO'N VREEMDE HOLLANDER

De stilte in de keuken is geladen van spanning als De Harde zijn baas alles wat hij van Freek weet, verteld heeft. Met gebalde vuisten zit Juarez een ogenblik voor zich te staren, alsof hij de woorden van Freeks vader even verwerken moet, maar dan barst hij paars van woede uit:

„Wat! Dus die schurk van een Majo is de handlanger van Benito en die hondsvot van een waard? Maar ik zal mijn maatregelen nemen, zowaar als ik Juarez heet. Ze zullen ervan lusten! Die schurken, die doortrapte dieven, die . . .”

Hij struikelt over zijn eigen woorden van woede. Hij springt overeind en wil dadelijk op Benito in de kamer naast de keuken afstuiven,

maar moeder Jantien is er ook nog. Zij plant zich vierkant voor de deur en zegt rustig:

„Nee, baas. Dat kan nú in elk geval niet. Wil je er de politie in mengen, best, het recht moet zijn loop hebben. Maar nu moet je je knecht met rust laten.”

Ze spreekt kalm, maar zeer beslist en haar woorden maken indruk op de baas.

Hij valt weer op zijn stoel neer en blijft met opeengeklemden kaken naar moeder Jantien zitten kijken. Dan ontspant zijn gezicht zich even. Hij slikt een paar keer, alsof hij moeite heeft de woorden te vinden die hij zeggen wil, maar dan komt er:

„De Harde, ik begrijp er hoe langer hoe minder van. Die kerel, die jou al deze narigheid bezorgd heeft en je zoon zelfs naar het leven stond, neem jij in je huis en die wil je nog verplegen ook! Ik zou hem in de hoek trappen. Ja, dat zou ik!”

Hij windt zich onder het spreken opnieuw op, maar dan houdt hij ineens op, alsof hem iets te binnen schiet, en met een heel andere stem gaat hij verder:

„Maar met jullie heb ik iets goed te maken. Ik ben niet al te vriendelijk tegen je geweest, De Harde. Nu ik alles weet, begrijp ik pas goed hoe dit je gegriefd moet hebben. Ik kan niet anders doen dan zeggen: Hier is mijn hand en ik hoop, dat je die aanvaarden wilt.” Hij steekt zijn vereelde knuist uit en kijkt Freeks vader een beetje verlegen aan.

De Harde begrijpt wat het zijn baas gekost heeft deze woorden over zijn lippen te krijgen en zonder aarzeling drukt hij Juarez de hand.

„Het is erg moeilijk voor me geweest,” zegt hij schor. „Ik ben er blij om, dat nu alles opgehelderd is. Alles komt nu wel weer in orde.”

Ja, alles is nu opgehelderd, maar als Juarez even later naar huis stapt, laait de woede weer fel in hem op. Hij is blij, dat het met De Harde weer goed is, maar José en zijn handlangers zijn nog niet met hem klaar. Die éénoog, die geslepen schurk, is natuurlijk de aanvoerder, dat begrijpt hij zo wel. En die De Harde... een prachtmens, vindt Juarez, maar begrijpen, nee, dat kan hij niet. Hij vindt het maar vreemd.

Er gaan weken voorbij. Weken, waarin het levensvlammetje van Benito af en toe benauwend klein wordt. Maar dan komt de kentering en gaat hij zachtjesaan vooruit.

Moeder Jantien verzorgt hem trouw en als haar patiënt het hebben kan, probeert zij eens met hem te praten, maar de gaucho ontwijkt ieder gesprek en schichtig dwalen zijn blikken een andere kant uit, zodra zij hem aankijkt.

Fel sloeg de schrik door hem heen, toen hij merkte, dat hij bij De Harde verpleegd werd. Langzamerhand staat alles hem weer helder voor de geest. Zijn duivels plan is, h e dat weet hij zelf niet, mislukt. Niet Freek, maar hij zelf is er het slachtoffer van geworden. Deze mensen hebben hem niets verweten, maar ze zullen natuurlijk wachten tot hij voldoende hersteld is en dan . . . De politie? Alles is natuurlijk uitgekomen en hij heeft het spel lelijk verloren. En h j niet alleen! Dagenlang ligt hij nu al met zijn angst te tobben, zijn angst straks ingerekend te zullen worden.

En die ogen van Freeks moeder . . . hij kan er niet tegen. Ze moest eens weten wat hij haar bijna aangedaan heeft. Z l ze het weten? Het moet haast wel. En daarom kan hij helemaal niet begrijpen, dat hij hier zo vriendelijk verzorgd wordt.

Hoe zou het allemaal afgelopen zijn? Met Majo? En met José? Benito weet het niet en tobt maar met zijn martelende angst. Waarom zeggen ze niets en waarom slingeren ze hem niet allerlei verwijten naar zijn hoofd?

Iedere keer brandt de vraag op zijn lippen: „Vertel me toch, wanneer ze me komen halen!”

Maar steeds houdt hij zijn woorden in. Hij durft niet, totdat hij op een dag t ch alles te weten komt.

Juarez stapt binnen en gaat naast zijn bed zitten.

Benito kijkt schuw naar zijn baas op.

„Nu komt het,” flitst het door zijn denken. „Nu is alles afgelopen.”

„Zo,” begint Juarez en schraapt een paar keer zijn keel om op gang te komen. „Zo, daar ben ik dan, vrind. Ik geloof, dat wij wel wat met elkaar te bepraten hebben, is het niet?”

„Zie je wel? Daar heb je het,” verwacht Benito.

„Jij wist van al die diefstallen,” gaat Juarez zelfverzekerd verder. „Jij

wist ook van dat geknoei met die vee-leverantie. Ontken het maar niet!”

De gaucho denkt er niet over te ontkennen, want hij begrijpt, dat alles toch verloren is.

„Eén ding moet je me nog vertellen. Wist jij ook iets af van die avond, toen Columbus zo ongelukkig aan zijn eind kwam?”

Juarez' gezicht is één donkere dreiging nu hij weer aan zijn hond denkt, en zijn knecht zal de waarheid zeggen.

„Ja,” knikt Benito mismoedig.

„Precies, dat dacht ik al. Je weet misschien nog niet, dat er op het ogenblik een ander het roer houdt bij die schurk van een waard. Hij zit zelf achter slot en grendel.”

„En ik straks natuurlijk,” denkt de gaucho.

„Majo, de boef, die voor jullie al de smerige karweitjes opknapte, is nergens te vinden,” gaat Juarez verder en de gaucho denkt: „Was ik het ook maar.” Maar hij ligt hier op bed en er is geen ontkomen aan. Van Juarez heeft hij geen genade te verwachten. Hij zou zelf trouwens ook geen genade kennen.

„En nu zitten we nog met jou!” vervolgt de baas. „Volgens de dokter zal het nog een week of drie duren.”

„En dan gaat de gevangenis ook voor mij open!” schiet het door Benito's gedachten, maar zijn baas is nog niet uitgesproken.

„Als je weer beter bent, ga je dan weer zo diep in het glaasje kijken? Begin je dan weer zo'n spelletje als met José?” wil Juarez weten. Waarom vraagt de baas dat allemaal? Straks zwaaien immers de gevangenisdeuren voor hem open, dus wat kan het Juarez dan nog verder schelen? Of ... of ... zou ... ?

Even gloort er een beetje hoop in het verslagen hart van de gaucho, maar dat dooft weer snel. Hij heeft Juarez leren kennen als een rechtvaardig, maar een hard mens, die allereerst om zijn geld denkt. Nee, hij hoeft van hem niets te verwachten!

„Weet je eigenlijk wel goed wat je van plan geweest bent, toen je bij José vandaan reed en weet je bij wie je nu in huis ligt?”

Of Benito het weet en daar heeft hij het benauwd genoeg mee.

„Luister, Benito!” gaat Juarez verder en zijn stem klinkt vlijmscherp.

„Je bent een lage, gemene schurk en eigenlijk moest ik je op staande voet de deur uittrappen! Begrijp je dat?”

Ja, dat begrijpt Benito best en hij heeft ook niet anders verwacht, maar daarmee is hij zijn schuld bij moeder Jantien nog niet kwijt.

„Toch zal ik dat nog niet doen,” zegt Juarez dan.

Stomverbaasd staart Benito zijn haas aan.

„Ja, ik meen het. Maar denk nu niet, dat je dat aan mij te danken hebt. Als je soms iemand bedanken wilt, moet je bij De Harde en zijn jongen zijn, en bij moeder Jantien niet te vergeten. Zij hebben een goed woordje voor je gedaan en ik heb aan die mensen iets goed te maken. Daarom en daarom alleen wil ik je nog een kans geven. Dus nu is het laatste woord aan jou!”

Juarez staat meteen op en gaat de deur uit.

Het duizelt Benito. Geen ontslag... geen politie... Hij snapt het niet. Eén ding begrijpt hij heel goed. Zijn schuld bij het gezin van De Harde is nog groter dan hij dacht.

Een half uur later gaat de kamerdeur open. Freek en zijn vader stappen binnen en Benito voelt zijn hart in zijn keel kloppen. Hij wil een heleboel zeggen, maar hij kan geen woord over zijn lippen brengen. Dat hoeft ook niet, want De Harde begrijpt hem zo ook wel. „Zeg maar niets,” helpt hij, „we hebben onze plicht gedaan. Zo denkt Freek er ook over. En over dat andere praten we niet meer. Als je beter bent, beginnen we met een schone lei en dan zal alles zeker in orde komen.”

Freek staat er een beetje onhandig bij. Hij stamelt met moeite een paar woorden, geeft Benito een hand en is blij, als hij weer bij moeder in de keuken zit.

„Dat valt niet mee, hè?” zegt ze glimlachend.

„Ik neem hem nog liever voor op mijn paard!” bekennt Freek.

Benito ligt nog lang na te denken. Er welt een dankbaar gevoel van rust in hem op. Van rust en van schaamte, maar hij zal proberen goed te maken wat hij kan. Hij heeft er geweldig tegen opgezien, maar is nu toch blij, dat De Harde en Freek bij hem geweest zijn. Als moeder Jantien die avond om de hoek van de kamerdeur gluurt

om eens voorzichtig te kijken hoe het met haar patiënt is, ligt Benito rustig te slapen.

„Gelukkig,” denkt ze, „dat gesprek heeft hem opgelucht. Nu komt alles goed.”

’s Avonds ligt ze naast haar man voor hun bed geknield en opnieuw dragen ze Benito aan God op en vragen niet alleen herstel van zijn gezondheid.

13. CARLOS MAAKT BENITO WAKKER

Moeder Jantien heeft een heerlijk schaduwplekje voor haar patiënt opgezocht; zo ver mogelijk van het warmtegordijn, dat als een verstikkende deken alles omhult, vlak bij een sprankelend fonteintje, dat De Harde van wat stukjes rots opgebouwd heeft en dat nu in zijn duizenden druppels de prachtigste kleurenflitsen in de zon staat te schieten.

Benito ligt languit in een luie stoel, zijn handen gevouwen achter zijn hoofd, stil voor zich uit te kijken. Hij kan van hieruit precies in de kamer bij moeder Jantien zien. Het zachte getikkel van borden, die neergezet worden, dringt tot hem door en hij begrijpt, dat het etenstijd is.

„Benito, de tafel is gedekt. Mijn man en Freek zijn al binnen, kom je ook?” vraagt Freeks moeder, maar hij heeft heel geen trek vandaag. „Kom,” probeert ze hem wat fut in te blazen, „je moet eten, goed eten en veel rusten, des te eerder ben je er weer bovenop.”

Maar de gaucho is in een moedeloze bui en blijft maar liever in zijn luie stoel.

„Neemt u me niet kwalijk, moeder Jantien,” zegt hij mat. „Ik weet niet wat me scheelt vandaag, maar het wil niet erg en eten . . . nee, ik kan toch niets door mijn keel krijgen. Mag ik hier blijven?”

„Nou, blijf dan maar fijn in de schaduw. Ik zal je straks wat ananas brengen, lekker fris. Daar knap je van op, zul je zien en . . . hoofd omhoog, Benito! Je zit ons niets in de weg hoor!”

Moeder Jantien dringt niet verder aan. Ze begrijpt wel wat er in de gaucho omgaat en denkt: „Je zit met je zelf in de knoop, maar alles komt wel in orde. Als je eerst maar weer wat sterker wordt.” Zo is het. Benito zit met zich zelf in de knoop.

Er zijn weken voorbijgegaan, weken, waarin hij zich duizend en één ding heeft afgevraagd en waarin zijn gedachten steeds cirkelden om De Harde en moeder Jantien. Hij heeft eerst een gevoel gehad of hij een vracht van honderd kilo kwijtraakte, nadat de baas en De Harde bij hem geweest waren. Het heeft hem opgelucht ja, dat wel, maar begrijpen kan hij het nog steeds niet, en zo langzamerhand is er in plaats van de angst een andere vracht op zijn rug gekomen, een last, die loodzwaar drukt. Wekenlang is hij nu al bij deze mensen in huis en waarom zetten ze hem de deur nog niet uit? Waarom blijven ze zo vriendelijk voor hem? Waarom doen ze dit? Als hem dit overkomen was, zou hij uit zijn vel geknapt zijn van woede. En wat doen zij?

Freek heeft hem gered.

Moeder Jantien verpleegt hem.

De Harde zegt met zijn rustige stem: „We beginnen met een schone lei.”

En de baas wil hem die lei geven, al doet hij dat dan ter wille van die Hollanders. Wat zijn deze Hollanders voor een soort mensen? Hoe kan dit nu eigenlijk?

Nee, hij begrijpt het niet.

Zijn gedachten warrelen dooreen en maken hem wat soezerig. Maar dan . . . dan is hij ineens klaar wakker! Het geluid van vorken en lepels hoort hij niet meer. Ook de heldere stem van de boerin, die anders overal bovenuit klinkt, zwijgt nu. In plaats daarvan hoort Benito nu de stem van De Harde. De boer leest, weet hij. De Harde leest uit dat boek, waaraan hij blijkbaar zijn hart verpand heeft. Hij heeft die gewoonte zeker meegenomen uit zijn verre land en wijkt er hier ook vast niet van af.

Hoor, waarom leest hij nu in het Portugees?

Benito kan het woord voor woord verstaan en luistert gespannen toe. „... Gij zult God liefhebben boven alles en uw naaste als u zelf...” Glashelder dringt het ineens tot Benito door: dit is het. Hieraan proberen deze mensen te gehoorzamen en zo kunnen zij doen wat hij allemaal zo onbegrijpelijk vindt.

De rustige stem van De Harde leest verder en spreekt daarna het dankgebed uit.

Even later is er het geschuif van stoelen, getikkel van vorken, maar al dat geluid gaat langs Benito heen. Hij hoort nog steeds wat Freeks vader net las. Die woorden, die in hem vast blijven haken en die hij zo onbegrijpelijk vindt.

Als De Harde en Freek al lang weer aan het werk zijn, ligt de gaucho er nog over na te denken. In zijn hart vindt hij het prachtig, dat iemand zo kan zijn, maar zou hij, Benito, eigenlijk ook zo moeten doen? Hij kan het zich niet goed voorstellen, dat hij zo iets zou kunnen. Hij kon wel wat anders. Kleine Carlos is zijn kameraad kwijt, de baas aan alle kanten bestolen, De Harde vals beschuldigd en Freek had kunnen verongelukken. En ondanks dat zegt die Hollandse boerin heel rustig: „Je zit ons niets in de weg, hoor.” En ze meent het nog ook. Benito krijgt het er benauwd van en met een hoofd vol verwarde gedachten doezelt hij ten slotte in.

Als Freeks moeder even later met een schaalte ananas komt, vindt ze het jammer om hem wakker te maken.

„Ik zal het maar naast hem neerzetten,” denkt ze, „dan vindt hij het straks wel. Hij kan nu beter niet gestoord worden.”

Ze gaat aan de afwas en kan rustig verder werken, want naar haar patiënt heeft ze niet meer zo'n omkijken als de eerste weken.

Benito kan beter niet gestoord worden, vindt moeder Jantien en ze heeft gelijk. Maar er is op de fazenda van Juarez iemand, die, als hij even de kans krijgt, rustig zijn gang gaat en dwars door warmte en problemen heen recht afgaat op zijn doel: de vrijheid. Kleine Carlos komt op zijn dikke beentjes om de hoek van Jantiens keuken heen schommelen en ziet Benito in zijn stoel liggen. Hij stevent regelrecht op hem af en dan ziet hij nog iets, waardoor hij weer van plan verandert.

„Ikke... eet!” kraait de kleine dikzak en het volgend ogenblik ploft

hij op zijn knietjes bij de schaal ananas. Dat gaat een beetje al te hard, zodat hij er met zijn neus middenin komt te liggen. Hoep! zegt de schaal en al het lekkers stroomt over zijn handen en de grond. Het is toch zonde om dat kostelijke goed zo maar door het droge zand op te zien sloppen, vindt de kleine baas en plat op zijn buik begint hij direct te likken wat hij kan. Hij kauwt ananas en zand en stof en binnen vijf minuten ziet hij eruit als een kolenwerker, maar dat mag niet hinderen. Het smaakt hem er niet minder om. „Op!” zucht hij voldaan, als er alleen nog maar een donkere vlek op

de grond te zien is. Maar dan ziet hij de schaal weer liggen en in die schaal zit nog een restje, dat hem ook wel lijkt. Carlos gaat grondig aan het werk. Hij stopt zijn tien vingers tegelijk in het restantje sap en sabbelt op allebei zijn knuistjes, alsof hij die erbij naar binnen werken wil. De peuter vindt het leven nog zo kwaad niet en vermaakt zich best. Hij zet de schaal als een helm op zijn hoofd, steekt een duim in zijn mond en zit zo nog een poosje te genieten, maar dan wordt zijn wereld ineens verstoord. Krikl! zegt de deur en moeder Jantien, die helemaal niet weet, dat ze visite

heeft, komt naar buiten. Nauwelijks ziet zij de dreumes met de omgekeerde ananasschaal op zijn donkere kruliekop zitten of ze begint het uit te schateren.

Carlos kijkt haar met zijn koolzwarte ogen stomverbaasd aan, brengt zijn worstarmpjes omhoog en zegt: „Carlos . . . hoed!” Hij zal eens even laten zien wat voor een prachtexemplaar dat hoofddeksel is, maar geen twee tellen later laat hij de schaal uit zijn handen vallen en ligt het ding aan scherven. Hij zet het zo hard op een brullen, dat Benito verschrikt wakker wordt en meteen overeind veert.

„Wat nou?” vraagt hij, als hij moeder Jantien met de kleine baas bezig ziet.

„Die kleine struikrover heeft zich maar vast over jouw ananas ontfermd,” lacht ze. „Moet je eens zien: het lijkt wel of hij het pad aangedweild heeft. Kom mee, kleine smeerdeken, dan zal ik je eerst eens afwassen.”

Binnen vijf minuten staat de peuter gewassen en wel weer buiten en stapt op Benito af. Hij trekt hem aan zijn broekspijp en de gaucho is niet zo goed of hij moet uit zijn luie stoel vandaan.

„Carlos met jou mee,” zegt hij heel beslist. „Daar!”

Zijn vingertje wijst naar de rivier en Benito kan gaan wandelen of hij wil of niet.

„We zullen het eerst even aan je moeder vertellen,” besluit hij, „anders weet ze niet waar je blijft.”

De kleine baas kijkt hem eens aan en zegt dan: „Mamma boos?”

„Nou, als jij weglloopt well”

Maria vindt het heel best, dat Benito voor kindermisje speelt. Ze kijkt de gaucho even na en denkt: „Er is wel iets in jou veranderd, knaap. Vroeger keek je niet naar de kleine jongen om en nu . . . Je bent erop vooruitgegaan.”

Carlos babbelt honderd uit en heeft in zijn kleine kopje een scherpe herinnering aan het mooiste speelgoed dat hij ooit gezien heeft. Hij pakt Benito bij een vinger en brengt hem regelrecht naar de gereedschaploods.

„Mooi . . . mooi!” kraait hij en stapt tussen de kisten, balen en bussen rond als een prins in een sprookjespaleis. „Carlos . . . mooi!”

Hij heeft in een wip een bus verf te pakken en Benito kan nog net

verhinderen, dat de kleine baas met een groene haardos rond gaat lopen.

„Hier,” zegt de gaucho en geeft hem een bak kromme spijkers en een oude hamer.

De kleine baas grabbelt erin als een vrek in zijn goudstukken, maar even later kan hij die schatten niet meer zo waarderen en zit hij met grote tranen op zijn wangen en een duim in zijn mond, want een hamer is hard.

„Kom maar gauw mee,” zegt Benito, „je moet ook niet op je duim timmeren!”

„Ding . . . tout!” verklaart Carlos hartgrondig en schopt van nijd het bakje met spijkers om.

Hij dribbelt de schuur weer uit en is zijn verdriet direct weer vergeten. Hij is hier meer geweest en weet dat blijkbaar nog heel goed. Hij loopt naar een paar over elkaar liggende veldkeien, trekt Benito aan zijn broekspijp en zegt: „Beest tout!”

Maar Benito geeft geen antwoord. Hij kan hier vandaan precies op de rivier kijken, de rivier, die daar vlak langs de schuur stroomt. Zijn gedachten springen terug naar de tijd, die achter hem ligt. De rivier . . . kano's . . . Majo . . . Hij hoort weer een woedend gegrom . . . een kort, fel gejang . . . Columbus!

„Ito . . . beest tout!” verklaart Carlos nog eens en trekt opnieuw aan de broekspijp.

„Hè? Ja . . . ja, stout beest, nou,” antwoordt de gaucho dan, als de peuter hem uit zijn gepeins terughandelt.

„Hond . . . woef!” gaat Carlos verder en dan begrijpt Benito waar de kleuter het over heeft. Hij herinnert zich wat de baas destijds vertelde van de gifslang, van Freek, van Columbus.

„Woef . . . weg!” frist Carlos het geheugen van de gaucho op en hij weet zelf niet wat er door zijn woorden in diens hart aan het schrijnen gaat.

„Ja, m'n jongen,” zegt de gaucho zachtjes, „Columbus is weg en jij bent je speelkameraad kwijt. Als je besepte hoe hij aan zijn eind gekomen is, zou je me een draak van een kerel vinden en niet zo vrolijk tegen me babbelen.”

De kleine baas weet echter nergens van en keuvelt lustig verder,

maar Benito hoort het nauwelijks. Hij geeft af en toe verstrooid een antwoord, dat kant noch wal raakt, en loodst Carlos bij de rivier vandaan. Hij snijdt een dun bamboestengeltje af en gaat met de dreumes in de schaduw van de hervastruiken zitten. Hij knutselt een fluitje van een stukje bamboe en Carlos is er de koning te rijk mee. „Tuut!” kraait hij. „Mooi... tuut!” en zijn zwarte kijkers stralen van plezier.

Benito zit het stilletjes te bekijken en denkt: „Had jij je hond maar weer terug; dat zou je nog veel mooier vinden.”

Columbus... terug... onmogelijk. Benito kan de gedachte aan het dier maar niet van zich afzetten en dan weet hij ineens wat waar-schijnlijk wèl mogelijk is.

„Kom, kerel, we gaan weer naar huis, anders wordt je moeder ongerust,” zegt hij en staat meteen op.

Carlos vindt het maar matig, maar komt toch ook overeind en met zijn fluitje in zijn hand geklemd schommelt hij naast de gaucho voort. Een kwartier later zit Benito weer in zijn stoel, maar slaap heeft hij niet meer.

Hij heeft een plannetje en als dat lukt, is er tenminste één bij wie hij weer wat goed kan maken.

14. „IK GELOOF, DAT BENITO HIER EEN GOALTJE GEMAAKT HEEFT”

Het is een prachtige avond na een snikhete dag.

Benito zit bij De Harde op de bank onder de palmen. Hij mag weer wat licht werk doen en morgen hebben hij en Freek een vrije dag. „Ik vraag de jeep aan de baas,” zegt Freek ineens. „Dan ga ik er morgen fijn tussenuit.”

Meteen schiet het Benito te binnen: „Dan komt hij waarschijnlijk ook langs de churascarias van José en misschien heb ik een kans.”

„Als je er niks op tegen hebt, ga ik met je mee,” stelt hij Freek voor. Freek zit er gewoon van te kijken. Benito is door zijn ziekte wel een soort huisgenoot geworden bij De Harde, maar hierover heeft Freek niet eens gedacht, anders zou hij het misschien zelf wel voorgesteld hebben.

„Ga jij mee?” vraagt hij licht verwonderd en meteen kijkt hij moeder Jantien aan.

Die seint direct met haar ogen: „Doen! Dit moet je natuurlijk goedvinden. Laten we hem asjeblieft vasthouden.”

Freek begrijpt haar best en antwoordt:

„Ik vind het wel fijn, als je meegaat. Ik ben alleen benieuwd of de baas hem geven zal. Hij is nog zo goed als nieuw, moet je rekenen.”

„Als jij het vraagt, doet hij het misschien wel. Ik hoef er natuurlijk niet mee aan te komen,” begrijpt de gaucho, die het wrak van de vorige jeep nog niet vergeten is.

„Als ik jullie was, ging ik er maar meteen op af,” raadt De Harde aan. „Je hebt een grote kans, dat hij nu thuis is en zo vlak na het eten is hij meestal in een beste bui.”

„Daar kon vader wel es gelijk aan hebben. Kom op, Benito, naar het hol van de leeuw.”

De „leeuw” zit heerlijk op het bordes aan een verse pijp te trekken, als zijn knechten komen aanstappen.

„Ga erbij zitten,” zegt Juarez, „en vertel eens wat je op je lever hebt.” Ze kruipen naast elkaar op het muurtje van het bordes en dan steekt Freek meteen maar van wal.

„Dus jullie willen er met de nieuwe jeep op uit, als ik het goed begrijp,” zegt de baas. Hij doet eens een lange haal aan zijn pijp, knijpt zijn linkeroog dicht en neemt de jongens eens scherp op.

„Ja, dat is wel de bedoeling, baas,” verklaart Freek, die zijn kansen niet hoog aanslaat, als hij dat dichtgeknepen oog van Juarez ziet. Hij kent die gewoonte van hem. Als hij het ergens niet helemaal mee eens is, laat hij het linkerluikje zakken en probeert hij met het andere dwars door je heen te kijken.

„Ik snap eigenlijk niet, waarom jullie erop uit willen,” probeert Juarez hen op andere gedachten te brengen. „Morgen wordt de wedstrijd Brazilië-Uruguay uitgezonden. Iedereen kruipt dan bij

de radio, maar de heren willen gaan toeren. Ik snap er geen steek van."

„Als het nou Brazilië tegen Holland was," denkt Freek, „maar dit interesseert me geen fluit. Ik voel er niet veel voor om mijn halve vrije dag bij de luidspreker te hangen."

En Benito denkt: „Ik luister anders dol graag, maar nu heb ik een ander program."

Even blijft het stil op het bordes en als ze geen van tweeën erg enthousiast blijken te zijn, zegt Juarez ten slotte: „Nou, ja, dat moeten jullie ook zelf weten, maarre... als ik het goedvind, dan stuur jij toch zeker, hè?"

Dat is tegen Freek. Hij krijgt er een kleur van en kijkt tersluiks naar Benito. Diens gezicht vertrekt even, even maar, maar Freek begrijpt hoe Juarez' woorden hem grieven moeten. Aan de andere kant: er ligt nog steeds een hoop verwrongen oud ijzer op het erf en Freek begrijpt, dat de baas aan de oude jeep denkt. Toch vindt hij het bar vervelend, dat de baas het hem vraagt. Benito is veel ouder en kan best rijden, als hij niet dronken is, en wekenlang heeft hij al geen druppel geproefd.

„Dat spreekt vanzelf!" lost Benito de zaak voor Freek op. Zijn stem klinkt beheerst en hij kijkt Juarez vast in de ogen. Laat me nou asjeblijft bewijzen, dat ik te vertrouwen ben, betekent dat.

„Nou, vooruit dan maar. Maar haal asjeblijft geen dollen streken uit!"

„Bedankt, baas. We brengen hem weer veilig op stal, hoor!" flapt Freek eruit en ze stappen meteen op.

„En?" vraagt De Harde, als ze even later de keuken weer binnenstappen.

„Voor de bakker!" glundert Freek. „Morgen fijn erop uit, vader."

„Ik zou dan maar niet te laat naar de kooi gaan vanavond," vindt vader, „want het zal wel vroeg dag zijn."

Benito blijft nog wat buurten en tegen halftien zegt hij: „Nou, ik ga naar bed. Moeder Jantien, De Harde, wel te rusten. Morgenochtend halfvijf, Freek?"

„Akkoord, hoe eerder hoe liever," vindt Freek.

Klokslag halfvijf geeft Freek gas en snort de jeep de kleurenweelde

van de jonge dag tegemoet. Al gauw is het eind van de pampa bereikt en slingert de weg tussen de rotsen in de richting van de rivier. De waterval bij het eethuisje van José staat goudschuimend in de schietende stralen van de rijzende zon; parelend verdwijnt het water in wolken verstuivend gigantisch kantwerk, waarin de prachtige kleuren van het brekende licht als in geslepen diamanten opflonkeren. Kruijpend laat Freek de jeep over de brug gaan om er zo lang mogelijk van te genieten. Hij zegt geen woord, maar stoot Benito aan en wijst met zijn hand naar die pracht, waar een mens stil van wordt.

Benito knikt. Hij heeft zitten dromen en nu brengt dat stootje van Freek hem weer terug. Wat? O, die waterval. Ja, mooi, maar het doet de gaucho niet veel. Hij vindt het allemaal heel gewoon en kijkt met meer belangstelling naar de chucarascarias aan de kant van de weg. In de deuropening kan hij vaag een vrouw zien staan. De vrouw van José, die nog steeds alleen de scepter zwaait. José... hoelang zal hij nog wegblijven? Duizend en één herinneringen dringen zich aan de gaucho op en zijn gezicht gaat er niet vrolijker van staan. Vanavond denkt hij, vanavond moeten we er even aangaan.

Freek geeft wat meer gas en suizend glijdt de weg onder hen door. Freek geniet en van pure blijdschap begint hij te fluiten als een lijster om dan ineens af te breken en minutenlang weer niets te zeggen en alleen maar te kijken... te kijken... en heel de bonte kleurenwarreling van deze wonderwereld in te drinken.

„We kruijpen vandaag zover mogelijk van de bewoonde wereld vandaan, Benito,” stelt Freek voor en de gaucho is het er best mee eens. Ruim tweehonderd kilometer brengt de jeep hen van huis en dan zet Freek hem in de schaduw van een kolossale boom, die als een voorpost van de groene muur metershoog oprijst.

Zodra het gezoem van de motor zwijgt, voelt Freek hoe de stilte op hem valt. Alles is hier stil, groots en geweldig en even blijft hij luisterend staan.

„Laten we de rivier opzoeken,” vindt Benito, „en daar in de schaduw gaan zitten, want het begint al knap warm te worden.”

„Dan nemen we ons kuchie meteen maar mee, want mijn maag knort als tien bosvarkens en moeder zal wel voor proviand gezorgd

hebben,” antwoordt Freek en duikt meteen achter in de jeep om te kijken wat er van zijn gading te vinden is.

„Ik zie alleen maar een grote blikken trommel en verder niks!” zegt hij een beetje teleurgesteld. „Ik had eigenlijk gedacht, dat...” Benito laat hem niet uitpraten.

„Er zit in die trommel natuurlijk wel genoeg voor een heel weeshuis. Wedden? Ik weet nou zo langzamerhand wel, wie moeder Jantien is. Geen kopzorg, jochiel Pak die trommel maar beet, dan zoeken we eerst een fijn plekje op en dan zul je zien wat die moeder van jou voor een bovenste beste foerier is.”

Benito krijgt gelijk, want als ze door manshoge varens geworsteld zijn en eindelijk op de stam van een omgevallen woudreus een ideale plek gevonden hebben, blijkt wat er allemaal in die tovertrommel gestopt is: brood, koud vlees, een paar flessen ananassap, bananen enzovoort...

„Nou, wat zei ik je? Daarmee kunnen we wel een paar dagen het oerwoud in,” glundert Benito. „Verhongerden zullen we vandaag in elk geval niet.”

Moeder Jantien heeft heus rekening gehouden met een paar gezonde magen, maar als Freek eenmaal tot de aanval overgaat, is hij daar voorlopig nog niet mee klaar. Benito, die heel wat kalmer aan doet, zit met een verbaasd gezicht toe te kijken wat Freek allemaal naar binnen werkt.

„Heb jij soms een maag met een dubbele bodem?” vraagt hij. „Kerel, waar laat je dat allemaal!”

„Gewoon de voordeur in,” antwoordt Freek, die in zijn rol van hollebolle Gijs niets bijzonders zien kan. Aarzelend kijkt hij in de trommel en van de trommel naar de gaucho. De voorraad begint aardig te minderen.

„Neem er nog maar eentje,” grinnikt Benito, „Als je straks flauw valt van de honger, is dat ook zo lekker niet. Ik heb m'n buik al vol, hoor, dus om mij hoeft je je niet te bekommeren. Ga gerust je gang.”

„Nou, eentje nog en dan bewaren we de rest maar voor de terugweg.” Freek pakt een nieuwe boterham en klapt de trommel dicht. Zwijgend kauwt hij verder en onder het eten komt hij opnieuw onder de indruk van de grootsheid van dit land. Schuimend golft de rivier

tussen een muur van groen, die metershoog oprijst, een gordijn van verwarde lianen omstrengelt de woudreuzen en overal breken, rode, witte en paarse bloemen uit, fel gekleurde stippen tegen een donkere, dreigende achtergrond. Een helblauwe vlinder komt aandwarrelen en strijkt naast Freek neer, klapwiekt even met zijn kleurig kleedje en danst dan weer weg. Plotseling scheurt een scherp gekrijs door de intense stilte en een vlucht papegaaien scheert als verschietende edelstenen over de rivier en duikt in de beschutting van het beschermende groen op de andere oever.

„Wat een land! Benito, wat hebben jullie toch een prachtig land!” „Ja,” zegt de gaucho, „maar nou moet je niet denken, dat het allemaal prachtig is, Freek.”

„Zag je die papegaaien?” gaat Freek opgewonden verder. „En... wat is dat nu weer?”

Boven hun hoofd klinkt gekrijs en meteen kijkt Freek op.

„Dat is een toekan,” weet Benito zonder dat hij hoeft te kijken.

Een toekan... Majo... hoe vaak heeft hij dit geluid niet als een afgesproken sein horen krijsen? Nee, het is niet allemaal even mooi, Freek! Benito's gezicht versombert. Majo... nooit hebben ze meer iets van de halfbloed gehoord.

Freek weet niet welke gedachten zijn kameraad door het hoofd spelen. Hij komt ogen te kort om alles te bekijken en wat hem betreft, mag Juarez hem morgen weer een vrije dag geven.

Aan de overkant liggen wat bemoste, grauwgroene strepen in het water. Door het water aangevreten, half vermolmd met alg overdekte boomstammetjes? Als Freek wat meer op zij kijkt, weet hij beter. In de felle zon, midden op een modderbank, ligt nog zo'n stam! Een gapende muil staat wagenwijd open en zelfs van deze kant af kan hij de dreigende rijen schoots en scheef staande dolktanden duidelijk zien. Een paar krokodilwachttertjes hebben blijkbaar geen vrees voor die gapende dood, want ze hippen onbekommerd rond de grote bek op zoek naar wat restjes van het laatste diner, dat die kanjer verslonden heeft. Een honderd meter stroomop beweegt iets tussen de takken en meteen is Freeks aandacht fel gespannen. Wat is dat daar? Er komt een donker lichaam te voorschijn, een pecari, die blijkbaar dorst heeft. Even kijkt het dier schichtig om zich heen

en stapt dan het water in. Freek ziet nog meer. Een flauwe kring in het water vertelt, waar zo pas nog een „boomstam” lag. Het volgende ogenblik duikt er voor het varken een gapende muil op en ogenblikkelijk klappen de kaken met hun dodelijke tanden toe. De pecari stoot een schreeuw uit, even verzet het dier zich heftig en slaat het water tot een kolkend schuim, dan verdwijnt het in de diepte. De kaaiman heeft zijn prooi te pakken. Met ingehouden adem heeft Freek het drama gevolgd en weer zegt Benito: „Het is niet allemaal even mooi, Freek.”

„Je bent nog niet gelukkig, als zo’n knaap je bij je zwembroek te pakken krijgt,” huivert Freek en hij weet niet van hoe dichtbij hij nog eens met zo’n gepantserd monster kennis zal maken.

„Zullen we een eind langs de rivier lopen?” stelt hij voor.

Benito vindt het best en als ganzen achter elkaar dringen ze door de dichte begroeiing. Maar heel ver komen ze niet, want al gauw verspert een zijriviertje hun de weg en moeten ze rechts afslaan. Ze lopen nu in een groenige schemer, want de kruinen der woudreuzen raken elkaar en onderscheppen het felle licht.

Freek loopt voorop en gaat stap voor stap verder. Hij vindt het geweldig, maar in zijn hart toch wel een beetje griezelig. Hij zorgt, dat Benito dicht achter hem blijft en intussen spoken er allerlei gedachten door zijn hoofd. Hier loopt hij nu met Benito dicht op zijn hielen en hij vindt het nog heel gewoon ook. Een jaar geleden zou hij flink in de rats gezeten hebben, als hem dit overkomen was. Dan zou de angst hem de keel dichtgeknepen hebben. „Mijn mannetjes weten je te vinden!” Die woorden van de waard... Freek huivert nog, als hij eraan denkt.

Het volgend ogenblik wordt hij uit zijn gepeins opgeschrikt door een schreeuw van de gaucho.

„Naar links!” brult Benito.

Freek reageert ogenblikkelijk en voelt meteen iets langs zijn oor suizen. Als hij verwonderd omkijkt, ziet hij het verwrongen gezicht van Benito en de angst vliegt in hem omhoog. Wat... wat heeft Benito ineens? Is hij maar voor de schijn zo vriendelijk geweest en heeft hij een kans afgewacht? Gooit hij nu zijn masker af?

Verlamd van schrik blijft hij de gaucho aanstaren, slikt een paar maal moeilijk en weet niet wat hij doen moet.

„Dat was op het nippertje,” brengt Benito schor uit. Hij trilt over zijn hele lichaam en de zweetdruppels staan op zijn voorhoofd. Duizelig moet hij even tegen een boom leunen. Zijn hand wijst naar voren en dan wordt Freek alles duidelijk. Op nog geen meter van hem af zit op de hoogte van zijn hoofd een slang aan een dikke tak gespietst. Benito's mes is hem dwars door de kop gegaan.

Freek wil wel door de grond zinken van schaamte, als het goed tot hem doordringt wat er gebeurd was, als Benito niet gewaarschuwd had. Onherroepelijk had de slang hem dan te pakken gehad, want hij had het hele dier niet gezien. Hij kijkt eens naar de gespietste kop van het dier en huiverend stapt hij achteruit.

„Hij is driehoekig, Benito! Driehoekig, dus vergiftig,” stamelt hij, want hij heeft in de tijd, dat hij in dit land van slangen is, wel zoveel gehoord, dat alle gifmonsters een driehoekige kop hebben. Hij gaat naar Benito toe, die nog steeds tegen de boom geleund staat, naar Benito, over wie hij geen vijf minuten geleden iets minder moois gedacht heeft en die hem zijn leven redt door bliksemsnel zijn mes te trekken en het ondier aan die tak te nagelen.

„Benito . . .” stottert Freek . . . ik . . . ik . . .”

Hij wil een heleboel zeggen, maar Benito begrijpt hem zo ook wel en weert al zijn dankbetuigingen af.

„Ik was als de dood, dat ik niet zuiver gooien zou,” zegt hij dan.

„Mijn mes moest wel rakelings langs je oor. Ik kon dat vroeger goed, maar het lijkt wel of ik nog niet de oude ben. Ik sta nog te trillen.”

„Laten we even gaan zitten,” stelt Freek voor, maar Benito gaat maar liever terug.

„Trek jij m'n mes eruit, als je wilt,” vraagt hij en Freek haalt met één flinke ruk het vlijmscherpe ding uit de tak. Ritselend ploft de slang omlaag en Freek deinst onwillekeurig terug, zo heeft de schrik hem te pakken.

Als ze uit de schemergroene broeihete schaduwttunnel komen, staan ze even te knippen tegen het laaiende licht, dat fel in het water terugkaatst. Dan zoeken ze hun picknickboom maar weer op. Zwijgend zitten ze naast elkaar, ieder met eigen gedachten. Benito

voelt zich moe en zou het liefst meteen maar naar huis gaan. „Gek eigenlijk,” denkt hij „vroeger deed zo iets me niets en nu... nee, ik ben toch nog niet de ouwe, nog lang niet.”

Toch welt er een gevoel van diepe dankbaarheid in hem op. Hij heeft iets kunnen doen voor moeder Jantien, iets tegenover haar goede zorgen kunnen zetten.

Freek voelt blijkbaar wat er in de gaucho omgaat, want als ze een poosje gerust hebben, zegt hij: „Wat denk jij ervan, Benito, we moeten nog een enorm eind rijden, zullen we weer opstappen?” „Ja, eerlijk gezegd voel ik daar best wat voor, al begrijp ik wel, dat jij het vanmorgen anders in je hoofd had.”

„We nemen de trommel en gaan op huis an” beslist Freek zonder er verder op in te gaan.

Een half uur later draaien ze de reuzenwachter bij de jeep weer de rug toe en snorren ze op huis aan. Freek ziet steeds de vastgenagelde kop van de slang voor zich en Benito soest door het eentonig gezoem van de motor langzamerhand weg. Kilometer na kilometer verglijdt onder de voortsnorrende wagen en als Freek op wat betere wegen komt, trapt hij het gaspedaal wat meer in en schieten ze langs de voorbijflitsende palmen.

Pas als hij afremt om de brug bij de waterval te passeren, komt Benito weer op het toneel en zodra hij ziet, waar ze zijn, zegt hij tegen Freek:

„Stuur even bij José het erf op.”

„Hè?” zegt Freek stomverbaasd. „Wou je bij José aanleggen? Zou je dat wel doen? We kunnen toch beter meteen doorrijden?”

Hij snapt er geen steek van. Hoe haalt Benito dat in zijn hoofd! Laat hij nou alsjeblieft geen contact meer zoeken met een die nog iets met die troep te maken heeft. Zou hij nu zo'n geweldige zin in een glas bier hebben, dat hij het niet meer kan withouden tot de boerderij? Eerlijk gezegd zou hij zelf ook wel wat lusten, want zijn tong lijkt ook wel een lapje leer, maar het is toch veel verstandiger om door te rijden.

„Rijd het erf nu maar op,” zet Benito door. „Ik ga heel wat anders doen dan jij denkt.”

Als ze even later de gelagkamer binnenstappen, staat de vrouw van José hen al op te wachten.

„Wat moeten jullie?” bijt ze Benito toe en haar stem klinkt hees van haat. „Is de cachaca van José nog wel goed genoeg?”

„Daar kom ik helemaal niet om,” verklaart Benito. „Ik heb in mijn leven van dat goedje al meer op dan goed voor me was, maar ik wou het even over jullie hond hebben. En verder, nu we toch eenmaal hier zijn, een glas bier zou ons wel smaken. Wat denk jij ervan, Freek?”

Freek weet helemaal niet wat hij ervan denken moet, maar een fris glas bier staat hem best aan.

De waardin wil toch blijkbaar wel wat verdienen en het bier komt al heel gauw op tafel.

„En wat had je nou met die hond van ons?” wil ze verder weten.

„Hij heeft een week of vijf geleden jongen gehad en . . .”

„Dat is nou net, waarop ik gehoopt had,” valt de gauchó haar in de rede. „Heb je die jongen nog? Ik wil er een van je kopen.”

„Er zijn er nog twee, dus je kunt uitzoeken. Loop dan maar even mee naar de schuur.”

In de schuur staat Freek even met zijn ogen te knippen, als hij daar Columbus in zakformaat ziet staan.

„Hoe bestaat het!” roept hij uit, zodra hij het jonge diertje ziet.

„Je wist natuurlijk niet, dat Columbus ook een jong was van dezelfde moeder,” verklaart Benito. „José vertelde me dat na . . . nou ja, je weet wel.”

Freek begrijpt, dat Benito liever niet over die avond spreekt en hij begrijpt nog meer. Het is hem nu heel duidelijk wat de gauchó wil. De vrouw van José zet Benito af, waar hij bijstaat, maar hij denkt er zelfs niet over om af te dingen, dolgelukkig als hij is, dat de hond net jongen heeft.

„Vooruit, Freek!” grinnikt hij en het lijkt wel of hij alle moeheid van die dag ineens te boven is. „Geef hem een gangetje. Nu zul je Carlos zien kijken.”

Het stadion in Rio wordt een heksenketel als een minuut voor het

einde de linksbinnen van Brazilië de stand voor zijn land op 3—2 brengt. Even later fluit de scheidsrechter voor het laatst en op hetzelfde ogenblik springt Juarez opgezweept door zijn hete zuidelijke bloed, door de kamer heen.

Hij begint druk over de wedstrijd na te praten en merkt niet, dat er een auto het erf is opgereden. Hij merkt ook niet, dat er iemand stilletjes naar binnen stapt. Pas als de kamerdeur opengaat, houdt hij even op, maar dan staat zijn mond ook open van verbazing. Daar komt een kleine Columbus over de drempel stappen.

„Wat nou?”

„Hoe komt dat diertje hier?”

„Beest!”

Juarez, zijn vrouw en kleine Carlos roepen van alles door elkaar heen en begrijpen er niets van. Carlos ligt meteen bij het diertje op zijn knieën en krijgt een lik over zijn neus. „Bah... vies!” kraait hij. Even later zegt zijn moeder hetzelfde, want de kleine Columbus doet wat alle kleine hondjes doen en ze gaat gauw een dweil halen. Juarez neemt het diertje eens in zijn grote handen.

„Laat me je es bekijken, ouwe mensenredder!” zegt hij. „Leuk, je lijkt als twee druppels water op je voorganger en ik moet me al heel sterk vergissen, als jij niet uit hetzelfde nest komt.”

Dan kraakt er iets achter de deur en met een paar grote stappen is Juarez nog net op tijd om Freek bij zijn jas te grijpen.

„Aha,” zegt de baas, „nou hoef ik verder niets te vragen. Ik vind het fijn, dat je dat gedaan hebt, Freek.”

Maar Freek weert zijn baas lachend af.

„Dan moet u niet bij mij zijn, maar bij Benito!”

„Bij Benito?”

Juarez en zijn vrouw kijken elkaar even aan. Een zelfde gedachte komt in hen op. Benito... Columbus... het is duidelijk genoeg. En Juarez weet nu wel zeker, waar dit hondje vandaan komt. Hij heeft het vorige zelf bij José gehaald. Ineens flitst hem een gedachte door het hoofd: Benito moet dus bij de waard geweest zijn. Als hij nu maar niet weer de cachaca heeft gehad, want dan begint de ellende opnieuw.

„Freek,” vraagt hij in spanning, „hebben jullie bij de vrouw van José gedronken?”

„Ja, een glas bier,” verklaart Freek. Ze wou ons van dat smerige goedje tappen, maar Benito heeft ervoor bedankt en ik lust het niet.”

„Benito heeft ervoor bedankt. Gelukkig, dus zo sterk is hij toch,” denkt de baas. En nu weet hij helemaal wat Benito’s bedoeling is.

„We hebben gewonnen!” zegt hij dan ineens tegen Freek. „Drie-tweel! Maar ik geloof, dat Benito hier een goaltje gemaakt heeft en een mooi ook! Waar zit die knaap toch?”

Die knaap zit rustig achter de jeep een sigaretje te roken. Als Juarez hem hartelijk bedanken wil, weert hij dat grijnzend af. Het blij gezicht van de baas is hem al dank genoeg en . . . Carlos heeft weer een kameraadje.

„Benito heeft een goaltje gemaakt!”

Freek moet nog eens over die woorden denken, als hij fluitend naar huis loopt. „Ja, de baas heeft gelijk, maar hij weet nog niet alles. Want het is er niet één, het zijn er twee!”

En weer ziet hij de vastgenagelde slang voor zich.

15. JOSÉ VANGT BOT

„Misschien doet hij het om weer een wit voetje te halen. Ik weet het niet, maar hoe het ook zit, ik ben de koning te rijk, dat het goed met hem gaat. Als die schurk van een waard nou maar een poosje uit de buurt blijft, want als die hem weer onder zijn beslag zou krijgen, nou . . . dan weet ik het nog zo net niet.”

Juarez klopt zijn pijp tegen de hak van zijn schoen uit en steekt een nieuwe op. Hij heeft gekeken hoe het werk op het nieuwe suikerrietveld marcheert en staat nu met De Harde te praten over Benito, die weer volop dienst doet.

„Ik geloof het niet,” antwoordt De Harde. „Ik heb zo’n stille hoop, dat er iets anders gaat werken. En dan kon de invloed van José ook wel

eens gedaan zijn." Hij ziet Benito voor zich, hoe hij de laatste tijd 's avonds bij hem thuis vragen stelt over de bijbel, dat wonderlijke boek, dat hij nog niet begripen kan.

„We zullen het af moeten wachten. In elk geval vond ik het heel fideel van hem, dat hij de kleine jongen weer een hond bezorgd heeft. Nou ik zie wel, dat het werk hier voor elkaar komt. Ik moet verder op. We spreken elkaar nog wel.”

De Harde staat zijn baas nog even na te kijken en gaat dan ook weer aan de slag. Het is nog vroeg in de morgen en nu moet er zoveel mogelijk gebeuren, want over een paar uur is het in de laaiende hitte geen uithouden meer. Freek en Benito werken ieder aan een kant van het langgerekte veld. Benito heeft net het laatste stukje rietstekken klaar en recht zijn rug eens even.

„Nou, de baas vond, dat ik nog maar niet naar de gaucho's moest voorlopig, maar om uren met zo'n kromme rug te staan, is ook niet alles. Die nieuwe rietstekken poten is me ook een karweitje,” mompelt hij. „Ik zit toch maar liever bij de koeien, al is dat leven misschien wel wat harder.”

Hij kijkt eens verlangend naar de strook bos, het restant, dat bij de ontginning is blijven staan en waarachter de rivier stroomt. Hij hoeft geen tien meter te lopen of hij zit in de schaduw, maar daarmee komen de rietstekken er niet in. Hij kijkt eens naar zijn verdwijnende baas en De Harde en weet heel niet, dat zij zojuist over hem stonden te praten.

„Vooruit!” geeft hij zich zelf een zetje. „Aan de slag en doorstomen tot schafttijd.”

Ja, dat is Benito nu heus wel van plan, maar nauwelijks is hij met de volgende regel weer bij de bosrand of er klinkt een rauw gekrijs uit de verte. Eerst let hij er niet op. Het is natuurlijk een doodgewone toekan, een vogel, die hij onderhand wel slapend kan uittekenen. Maar even later hoort hij het weer en daarna nog eens en dan komt er ineens een gedachte in hem op, die hem onrustig maakt en die hij niet van zich af kan zetten. Weer krijs de toekan. Nu weet Benito het wel zeker. Majo moet daar ergens verborgen zitten. Majo... wat wil de halfbloed? Wat komt hij doen? Hij is dan toch zeker niet verongelukt. Aarzelend blijft Benito even staan luisteren,

maar dan kan hij zijn nieuwsgierigheid toch niet langer bedwingen. Schichtig kijkt hij even in de richting van De Harde en is dan met een paar sprongen tussen de varens onder de bomen.

„Ik ben zo weer terug,” maakt hij zich wijs. „Ik wil alleen even weten of ik het bij het juiste eind heb. De Harde en Freek werken wel door, die hoeven er niets van te merken.”

Ze hoeven er niets van te merken, maar . . . De Harde merkt het wel. Hij heeft Benito zien gaan, ook gezien hoe hij even schichtig naar hem keek en dat bevalt hem niet. Wat is er met de gaucho aan de hand? Even wacht hij, maar als Benito niet gauw terug komt, denkt hij: „Daar moet ik eens eventjes achteraan.”

„Doorwerken jij!” beduidt hij Freek, als die ziet, dat zijn vader naar de bosrand stapt. Even later verdwijnt ook De Harde tussen de varens.

Benito dringt tot de rand van het water door en blijft dan luisterend staan. Even hoort hij niets. Heeft hij zich dan toch vergist en is het een echte toekan geweest? Maar dan . . . ja, daar heb je het weer. Nu weet de gaucho meteen in welke richting hij lopen moet. Onder een paar over het water hangende takken vindt hij een kano.

De halfbloed blijft rustig zitten, zodra Benito verschijnt en zegt: „José is weer terug. Hij verwacht ons andere week donderdag.” Op zijn ondoorgrondelijke gezicht is niets te lezen. Is hij blij Benito weer te zien? Wat heeft José voor plannen. Willen ze nieuwe schurkenstreken uithalen? Aan de halfbloed is niets te merken. Hij heeft gezegd wat hij kwijt wil zijn en wacht nu rustig Benito's antwoord af.

José verwacht ons donderdag . . .

De woorden gonzen in het hoofd van de gaucho na. Wat wil die kerel met zijn griezeloog? Valt er wat te verdienen en denkt hij hem daar ook weer voor te strikken? Hij heeft blijkbaar nog niet genoeg geleerd, dat hij de oude club weer bijeen trommelen wil.

„Wat zal ik doen?” denkt de gaucho een ogenblik. „Gaan? In elk geval eens horen wat voor plannen de waard heeft? Dat wil dan nog niet zeggen, dat ik meedoe.”

Maar dan ziet hij ineens moeder Jantiens gezicht voor zich. Hij hoort De Harde's rustige stem. Hij denkt aan de kans, die Juarez hem gegeven heeft.

„Nee,” zegt hij kort tegen Majo. „Zeg maar tegen die kerel, dat hij naar de duivel kan lopen. Hij kan beraamen wat hij wil, maar laat hij voor mij maar een ander opzoeken. Ik doe niet meer mee met die vuile zaakjes. En als ik jou een raad mag geven, blijf dan ook bij hem uit de buurt.”

Majo zegt niets. Hij luistert met een ondoorgrondelijk gezicht tot Benito zijn hart gelucht heeft, pakt dan zijn peddel en kanoot weg. Zonder een keer om te kijken, verdwijnt hij achter de bocht van de rivier.

„Die is tenminste weg,” mompelt de gaucho en hij voelt het als een opluchting dat hij niet op José's woorden ingegaan is. Die kerel is dus weer terug. Hij heeft zijn tijd opgeknapt en zal dus weer het roer van de churascarias in handen nemen, maar hij kan doen wat hij wil, hij zal geen glas cachaca meer aan hem slijten. Zal hij met Majo opnieuw beginnen? Of zal de halfbloed de wijste partij kiezen en van het toneel verdwijnen? Benito weet het niet, maar één ding weet hij wel: José zal het zònder hem moeten doen.

Kom, wat staat hij de rivier nu nog af te staren? Hij moet nodig aan het werk. Het zou bar vervelend zijn, als De Harde merkt, dat hij er even tussenuit is geweest. Haastig loopt hij om een bamboebosje heen en . . . dan staat hij ineens tegenover Freeks vader, die hij juist had willen ontlopen. Hij krijgt een kleur en voelt zich als een betrapte schooljongen, maar De Harde helpt hem gauw uit de nariigheid.

„Benito”, zegt hij gul, „nou moet ik je toch eerst eens feliciteren. Je hebt Majo en zijn baas de bons gegeven, hè? Erg verstandig van je. Ik zag je gaan en ik had zo het gevoel, dat er wel eens iets niet plus kon zijn. Neem me niet kwalijk, dat ik je achterna getippeld ben en . . . ja, eigenlijk een beetje voor spion gespeeld heb, maar . . . ja, ik kan niet goed onder woorden brengen wat ik precies bedoel, maar zie je, Benito, je hoort zo'n beetje bij ons.”

Al kan De Harde beter met koeien omgaan dan zijn gedachten onder woorden brengen, Benito begrijpt er wel zoveel van, dat Moeder Jantien en De Harde voor hem een plaatsje in hun hart

ingeruimd hebben en dat dat plaatsje heel wat beter is dan zijn vroegere plek achter de cachacafles.

„Ik... de toekan...” wil hij een verklaring geven, maar De Harde lost de zaak op door te zeggen: „We praten er verder niet over. Ik ben blij, dat je die schurk geen kans meer gegeven hebt en ik heb zo'n idee, dat hij voortaan wel uit ons vaarwater zal blijven. We gaan weer aan de slag, want Freek zal wel denken, dat hij het karwei vandaag alleen doen moet.”

José zit in zijn eigen gelagkamer, een ontslagen, verbitterd mens. Hij vergeeft het die jonge Hollander nooit, dat hij roet in het eten gegooid heeft, en hoe die Benito zo stom tegen die boom heeft kunnen rijden, is hem nog altijd een raadsel. Maar al met al is hij er lelijk ingedraaid en om te beginnen zal hij die gaucho weer naar zich toe lokken en hem er dan zo ongenadig in laten lopen, dat hij er voortaan ook over meepraten kan hoe de bak er van binnen uitziet. Met die halfbloed speelt hij het wel klaar. Als die maar voldoende sterke drank slikken kan, krijgt hij die wel, waar hij hem hebben wil. Maar die gaucho moet hij eerst eens polsen en dat moet voorzichtig gebeuren, want die knaap schijnt, volgens zijn vrouw, wel veranderd te zijn. En die melknuil van een Hollander zal ervan lusten, zodra hij de kans krijgt. Als Majo nu maar eerst Benito gesproken heeft, dan kunnen ze donderdagavond wel verder praten. Kom, hij zal er nog maar eentje nemen. Dat goedje doet een mens zijn narigheid tenminste een beetje vergeten. Hij heeft voor het gemak maar een volle fles bij zich neergezet en de inhoud begint al aardig te minderen. Als die vermaledijde halfbloed nou maar gauw terugkomt, weet hij tenminste wat. Hij wacht en drinkt, drinkt en wacht en schrikt dan toch nog op, als hij Majo plotseling het paadje, dat naar de steiger in de rivier voert, op ziet komen.

„En?” vraagt hij, zodra de halfbloed voor hem staat.

Voor hij antwoord geeft, gaan Majo's ogen strelend langs de fles cachaca en José weet: wil hij iets te horen krijgen, dan moet hij niet te karig met de sterke drank zijn.

Een beetje onzeker schuifelt de waard naar de tapkast en haalt er een groot glas uit.

„Hier,” zegt hij, terwijl hij inschenkt, „smeer eerst je keel maar es, dan praat je een beetje gemakkelijker.”

Achter elkaar giet de halfbloed het vurige goedje naar binnen en hunkerend zet hij zijn lege glas naast de fles neer. „Nog een!” betekent dat, maar José wil eerst horen wat Benito gezegd heeft.

„En?” vraagt hij voor de tweede keer. „Komt de gauchó donderdagavond? Is hij vrij?”

„Of hij vrij is, weet ik niet, maar hij komt in elk geval niet,” zegt

Majo, terwijl hij begerig naar de cachaca loert.

Het volgende ogenblik danst Majo's glas van de tafel en valt aan scherven. José's vuist heeft dreunend het tafelblad geraakt. Zijn ene oog fonkelt of het vuur spuwen wil en dreigend kijkt hij Majo aan.

„Wel hier en gunter en waarom niet!” buldert hij. „We moeten die kerel er weer bij hebben, willen we ooit kans krijgen die jonge boer een loer te draaien. Zeg op, heb jij een stomme streek uitgehaald en komt hij daarom niet?”

Majo blijft de waard met een onbewogen gezicht opnemen. José kan

brullen wat hij wil, maar hij brult de halfbloed niet uit zijn evenwicht. Heel flegmatisch laat hij de woorden van de halfdrongen waard langs zich heen glijden. Het enige wat hem interesseert is de inhoud van de fles.

„Ik heb hem alleen gezegd, dat hij donderdagavond verwacht werd. Meer niet. Enne... die fles is nog niet leeg.”

„Jij kunt naar de drommel lopen, je krijgt geen druppel meer, driedubbele stomme hond!” vaart José onredelijk uit. „Jij had moeten zorgen, dat Benito kwam, hoe dan ook! Ga alsjeblieft de deur uit of ik schòp je eruit en kom er niet meer in voor donderdagavond!” Hij blaft zijn teleurstelling eruit en komt dreigend op de kleine halfbloed af. Even flitst er iets in de donkere ogen van Majo, dan draait hij zich zonder een woord te zeggen om en gaat geruisloos naar buiten.

De waard sloft weer naar zijn tafel en zoekt opnieuw troost bij de cachaca. Het is nog geen donderdagavond. Misschien komt de gaucho toch nog wel, misschien wel en dan zal hij hem wel overhalen. En als dat eenmaal voor elkaar is, hahaha!

Donderdagavond heeft José de fles al klaarstaan en goed overdacht hoe hij de zaak aan zal pakken, als Majo, en misschien toch ook nog wel Benito, er eenmaal zal zijn. Maar uur na uur verstrijkt en er verschijnt niemand. Geen Benito en... ook geen Majo.

„Zo'n laffe hond!” sist de waard en vloekend drinkt hij dan de fles zelf maar leeg.

16. „DAAR GAAT IE!”

Er gaan een paar weken voorbij en in die weken wordt het humeur van José er niet beter op. Hij heeft gewacht en gewacht en er vast op gerekend, dat de halfbloed weer zou verschijnen, maar van Majo is geen spoor meer te bekennen. Hij loopt van 's morgens tot 's avonds rond met een verbeterd gezicht en zijn ene oog gloeit nog

onheilspellender dan anders. Al zijn broeiende gedachten cirkelen maar rond Freek, die jonge Hollander, die hem de das omgedaan heeft en door wie hij blijkbaar zijn beste compagnon is kwijtgeraakt. Maar... hij zal zijn kans afwachten. Als een panter zal hij dan op zijn prooi toespringen en die zal dan niet gelukkig zijn. Vroeg in de morgen loopt de waard het slingerpaadje af naar de rivier. Met een hart vol haat en een hoofd vol giftige gedachten maakt hij zijn kano los en onwillekeurig dwalen zijn gedachten naar de tijd, toen de halfbloed hier regelmatig vrachtjes voor hem bezorgde en wegbracht. Maar zelfs dát gebeurt niet meer, want die verwenste kerel komt helemaal niet meer boven water.

Hij gooit zijn vislijnen aan boord, stapt zelf ook in en peddelt even later zijn kano door de kniehoge nevel, die als een golvende sluier boven de rivier hangt. De opkomende zon begint een fel gevecht met de violetachtige damp, rafelt hem in flarden tot hij tén slotte geheel oplost, en zet de wereld om de waard in een betoverende kleurenpracht, waarin aan alle kanten het felle leven losjubelt en de nachtdieren zich terugtrekken.

Maar de waard heeft geen oog voor de paradijsachtige weelde om hem heen en het concert dringt niet tot hem door. Hij heeft maar één ding: zijn wrok tegen die Hollander. En die gaucho moet hem nu ook niet meer te dicht onder de vingers komen.

Hij plant zijn peddel in het water en de kano schiet vooruit, de rivier op. Uren reageert José zijn wrokkende gewroet op de sterke stroom af, zijn spieren spannen zich als koorden en in regelmatige cadans trekt hij zijn peddel door het zuigende water. Kilometer na kilometer glijdt de kano over het glinsterende vlak. Dan stuurt hij naar de van groen overhuifde oever en legt zijn kano aan een van de vele overhangende dikke takken. Hij heeft een goed plekje uitgezocht met een mooi zicht over de hele breedte van de rivier. Vanuit de verte klinkt het geluid van een dof geraas: een waterval, waar de rivier schuimend omlaagbruist.

Vlak bij zijn kano ligt een aangespoelde boom in het water te wiegen, dwars op de stroom, vastgehouden door een in het water hangende tak van een gevallen woudreus, die meters van de kant afstond en nu met zijn kruin over de oever welft. Even denkt José erover die tak

met zijn kapmes los te slaan en zo de boom op de stroom weg te laten schieten, maar ach, waarom? Last heeft hij er niet van. Laat maar wiegen.

Hij doet aas aan één van zijn lijnen en gooit die in het water. Hij ziet herhaaldelijk knapen van vissen langs schieten, vissen in allerlei kleuren, dus het moet al heel vreemd gaan, wil hij niets vangen. Het duurt niet lang of een flinke ruk aan de lijn vertelt hem, dat er iemand onder water contact zoekt. Op datzelfde moment vergeet José al zijn narigheid en komt er een wilde jachtlust in hem op. Hij trekt eens aan de lijn en weet direct, dat er een flinke knaap aan zit. De kunst is nu maar hem zonder zijn haak te verspelen binnen boord te krijgen. Voorzichtig haalt hij de lijn een paar meter in, maar met een woeste ruk schiet de vis dwars uit en ogenblikkelijk laat José weer vieren. Het wordt een hardnekkige strijd om de vrijheid en het slachtoffer laat zich maar niet zo inpalmen. Minutenlang is de waard bezig, maar hij heeft meer gevist en weet hoe hij dit varkentje wassen moet. Schuimend schiet het gewonde dier van links naar rechts tot het ten slotte doodmoe roerloos zinkt. „Ah,” denkt José, „je begint het op te geven, vrind,” en weer palmt hij de lijn in. Heel voorzichtig trekt hij zijn slachtoffer omhoog, totdat er een monsterachtige kop boven water komt. Een kop met aan weerskanten een beenvormige pen van zeker tien centimeter lengte. Aan zijn brede bek hangt een soort franje en zijn stekelige rugvin staat venijnig op. José kan de oranje stippen op zijn rug duidelijk zien en steekt zijn hand al uit om het dier bij een van zijn dwarsuitsteeksels te grijpen, als het beest opnieuw een verwoede poging doet van de folterende haak los te komen en de vrijheid weer in te schieten. Maar José is erop verdacht en bliksemsnel laat hij de lijn weer vieren.

„Dat zal je laatste stuiptrekking wel zijn,” weet hij en het duurt niet lang of de spanning in de lijn verslapt en hij kan weer inpalmen. Het dier is nu volkomen uitgeput en weer krijgt José hem boven water. Met een flinke ruk trekt hij de vis binnen boord en nu ziet hij pas goed wat een kanjer het is.

„Een pirarara!” grinnikt de waard in zich zelf. „En een beste ook. Het is zeker een knaap van een kilo of tien.”

Hij maakt de haak los en heftig klapt de pirarara met zijn staart tegen

de bodem van de kano. Hij kromt zich tot een halve boog en probeert op te springen, maar de rand van de kano is te hoog en even later ligt hij naar lucht te happen en geeft dan de verloren strijd op.

José haakt een nieuw stuk aas en gooit weer in, maar het lijkt wel of het woeste gespartel van de pirarara de andere vissen verjaagd heeft, want hij zit een half uur te kijken zonder het minste teken van leven te krijgen.

„Ik zal eerst maar een verse pijp opsteken,” mompelt hij, „en dan gaan we het maar eens verderop proberen, want hier is blijkbaar niets meer te beleven.”

Maar hij heeft nauwelijks de brand in zijn pijp of hij komt tot andere gedachten.

Er klinken stemmen over het water en dadelijk spitst de waard zijn oren. Stemmen? Wie zouden er aankomen? Nog andere vissers? Benieuwd blijft José doodstil zitten en tuurt vanuit zijn met takken overhulde schuilplaats de rivier af. Hij kan het geluid duidelijk onderscheiden, maar zien doet hij nog niets. Er deinen midden op de rivier wat ontwortelde bomen voorbij, aan de overkant ligt een jacaré ¹⁾ op een modderbank, een vlucht papegaaien scheert over het water en zwenkt bij de oever omhoog de takken van een dichtbebladerde kroon in, maar dat alles brengt toch geen menselijk geluid voort.

José weet, dat het geluid op het water ver draagt en blijft nieuwsgierig afwachten.

Hoor, daar heb je het weer! Duidelijk kan hij nu zelfs een paar woorden verstaan en meteen weet hij: het moeten er minstens drie, misschien wel meer zijn. Maar wie? Indianen zijn het zeker niet. Die maken niet zoveel herrie op het water. In spanning tuurt hij tussen de takken door en dan ziet hij twee kano's aankomen, kleine figuurtjes die nu snel dichterbij komen.

„Een, twee... drie... vier man,” telt hij. Dan schokt hij ineens recht. Hij heeft ze herkend en meteen laat zijn wrok in alle felheid op. Op hetzelfde ogenblik glijdt zijn blik langs de zacht wiegende boom en direct schiet er een duivels plan in zijn gedachten. Daar heeft hij nu al dagen op lopen broeden en nu is er ineens een pracht

1) Soort krokodil.

van een kans. Een paar flinke houwen met zijn kapmes, een flinke afzet en . . . de stroom zal de rest wel doen. Nu vooral niet te haastig zijn, maar het juiste moment afwachten. Hoe kan hij zo boffen.

„Ik ben toch blij, dat ik naar Maria geluisterd heb,” zegt Juarez, terwijl hij zijn peddel rustig zijn werk laat doen.

„En ik naar Jantien,” valt De Harde zijn baas bij. „Die vrouwen hebben het nog wel eens goed met ons voor. Toch ben ik maar het liefst om m'n huis, ook als ik een vrije dag heb.”

„Ja, daar kan ik inkomen,” vindt Juarez, „maar het is toch niet gek om er eens tussenuit te gaan. En ze hadden toch wel gelijk, toen ze verleden week zeiden: Gaan jullie er eens een dag op uit. Ga vissen of zo iets.”

„Weet je wat het gekke alleen is?” zegt De Harde. „Moeder Jantien gunt ons dat graag, maar zelf krijg je haar met geen stok de deur uit. Als die maar op het erf wat rondscharrelen kan en in de schaduw van haar palm kan zitten, geniet ze geloof ik voor drie.”

„Hoe het zit, zit het, maar ik heb best zin vandaag. Zo'n tocht de rivier op, wat vissen, wat eten, een verse pijp stoppen . . . man, je voelt je als een koning hier in de vrijheid. Wij zullen ons best vermaken.”

Daar twijfelt De Harde ook geen moment aan, al was hij eerst net zo lief bij zijn vrouw gebleven. Maar nu ze eenmaal varen, lijkt het hem best. Met z'n vieren trekken ze erop uit. Juarez en hij in de ene, Benito en Freek in de andere kano.

De vislijnen en proviand hebben ze aan boord en Juarez heeft ook nog iets anders meegenomen.

„Wat moet je nou met die buks!” heeft De Harde gevraagd. „We gaan toch geen wild schieten?”

„Je kunt nooit weten,” vond de baas. „Laten we die spuit nou maar meenemen, hij ligt ons niks in de weg.”

En zo zijn ze van wal gestoken en varen nu al uren. De Harde pagaait regelmatig voort en geniet met volle teugen. Zo af en toe wisselen ze een woord, maar verder drinkt Freeks vader al de pracht van het voorbijglijdende land zwijgend in.

„Wat een land hebben jullie toch!” heeft hij zeker al wel vijf keer gezegd. „Het is haast niet te geloven. Een mens voelt zich klein worden bij al die pracht in Gods schepping.”

„Ach, ja... wat zal ik ervan zeggen,” antwoordt Juarez aan wie veel van deze weelde voorbijgaat. „Het land is misschien wel mooi, natuurlijk, maar de mensen... die brengen het er meestal niet zo mooi af, zie je. Al valt het soms ook nog wel eens mee.”

Hij wijst met zijn peddel even naar voren en De Harde begrijpt, dat hij Benito bedoelt, die met Freek in de kano voor hen zit.

„Ik ben blij, dat je nu zo over de gaucho denkt,” vindt De Harde. „Alweer een geluk bij een ongeluk.”

Zwijgend pagaaien ze verder.

In de eerste kano kijkt Freek ook zijn ogen uit en er is geen papegaai, geen wegdansende vlinder, geen opduikende vis of hij ziet hem. Ze pagaaien een bocht om en bij een vernauwing in de rivier zien ze een knaap van een kaaiman liggen.

„Ik heb nog geen andere gezien vanmorgen,” zegt Freek, terwijl hij naar de krokodil wijst. „Zou hij geen gezelschap hebben?”

„O, dat kan best,” antwoordt Benito. „Ik vind trouwens één zo'n ondier al meer dan genoeg. Weet je nog van die pecari?”

Of Freek het nog weet. Hij draait zich half om naar zijn vader en roept: „Kijk es naar rechts. Wat een sinjeur, hè”

De Harde heeft hem direct in de gaten en onwillekeurig dwalen zijn ogen naar de rug van Juarez. Op de bodem van de kano ligt diens buks, weet hij, en hij vindt het toch maar een veilig gevoel. Misschien is het toch niet zo gek, dat de baas dat ding meegenomen heeft.

Freek heeft zich weer omgedraaid en peddelt rustig verder. Ze zwenken in het nauwere gedeelte iets naar de oever toe en dan... dan gebeurt het ineens.

Plotseling schiet er een boomstam naar voren.

„Pas op! Kijk uit, naar rechts!” schreeuwt Juarez, die het gevaarte aan ziet komen, maar het is al te laat. De boom botst met het worteleind tegen de kop van de kano. Freek springt overeind en probeert hem af te houden, maar het lukt niet. Wild wiegelt de boot heen en weer, een kromme wortelknoest haakt over de rand van de boot en trekt

hem nog meer omlaag. Freek schiet voorover en het volgende ogenblik slaat hij over boord en verdwijnt onder water. Een paar meter dichter naar de kant komt hij weer boven.

„Zwemmen!” schreeuwt Juarez. „Naar die tak. Nog een paar meter. Grijp die tak boven je hoofd!”

De Harde heeft het allemaal sprakeloos aangezien. Midden in de verwarring kijkt hij naar de andere oever en dan verstijft hij van verbijstering. De plek, waar zo juist de krokodil nog lag, is leeg. Het duurt maar even, dan heeft hij zijn verstand weer goed onder controle.

„Juarez!” brult hij. „Pak je geweer. Hou het klaar; die jacaré ligt er niet meer! — Freek, zwem, zwem dan toch!” schreeuwt hij hees van angst en ontzetting. Ieder ogenblik kan het monster opduiken en dan . . .

„God! Help . . . help mijn jongen!” kreunt hij met wijdopen ogen. Hij geeft de boot een ruk en probeert hem bij Freek te krijgen, maar dat gaat niet zo gemakkelijk.

Intussen is Freek over de eerste schrik heen en hij begrijpt niet, waarom ze allemaal zo in de war zijn en zo druk gebaren. Hij kan toch immers zwemmen als een rat? Waarom maken ze dan zo'n drukte! Kalm zwemt hij naar de overhangende tak toe.

„Toe dan, jongen, toe dan toch!” brult Juarez nu ook. „Direct is dat monster hier! Zwem dan toch harder!”

Monster? Monster . . .?

Ineens flitst het door Freeks gedachten: de jacaré. Ze bedoelen de jacaré!

Hij stuift nu door het water, zet zich af, duikt met zijn bovenlichaam op, een zwaai met zijn rechterarm en hij heeft de tak. Hij grijpt hem nu ook met zijn andere hand en het volgende ogenblik trekt hij zijn benen op. Een moment hangt hij met zijn rug naar het water, wringt zijn ene been tussen zijn handen door en met een geweldige zwaai slingert hij zich om de tak heen en komt er nu bovenop te zitten. Juarez heeft intussen zijn geweer gegrepen en houdt intens gespannen het water in het oog.

De Harde loost een zucht van verlichting, als hij Freek veilig op de tak ziet zitten en roept: „Hou je goed vast, straks komen . . .”

Dan duikt vlak onder de tak een gapende muil op en op hetzelfde moment knalt het schot uit Juarez' buks. Freek zit te sidderen, als hij ziet hoe het monster opspringt. Het dodelijk getroffen dier slaat het water woest tot schuim en zinkt dan weg. Even later komt een vuilwitte buik boven en Freek kan gerust zijn. Juarez heeft de kaaiman precies in het oog getroffen.

Freek krampst zijn handen om de tak tot zijn knokkels er wit van zien en heeft het gevoel of hij er al uren zit. Toch is alles razend snel afgehandeld.

De Harde stuurt de kano nu vlak onder zijn zoon, remt af en zegt: „Laat je maar zakken, m'n jongen. Het gevaar is voorbij.”

„Laat je maar zakken... ja, maar Freek heeft de kramp in zijn spieren en moet van de tak geholpen worden. Even later ligt hij zo lang als hij is op de bodem van de kano zijn intense spanning weg te huilen en De Harde, die rustige, eenvoudige boer, weet precies wat hij doen moet. Hij zegt geen woord, maar zijn hand gaat strelend over Freeks schouder en die kalmerende hand brengt zijn jongen langzamerhand weer tot rust.

Alles is zo snel gegaan, dat de vraag: „Hoe komt die boom zo ineens aanzetten?” even weggedrongen is, maar nu is het gevaar voorbij en staat hij weer helder in hun bewustzijn.

Hoe kon dat? Hoe kreeg die boom zo'n gang en nog wel dwars op de stroom? Dat kan onmogelijk door de kracht van de stroom alleen. Er moet dus iets anders achter zitten.

Er is nog iets wat ze nu pas merken. Ze missen Benito. Waar is de gaucho?

Benito heeft door de botsing en het over boord slaan van Freek de grootste moeite zijn kano weer onder controle te krijgen. Hij drijft een eind af en raakt uit de koers, maar brengt de boot toch weer in zijn macht. Wit van schrik volgt hij op een afstand wat er allemaal gebeurt. De opduikende jacaré, het dodende schot van de baas. Hij ziet Freek op de tak geklemd zitten en zucht: „Gelukkig!”

Maar ook bij Benito komt de vraag weer op: „Hoe kan dit?”

Hij pagaait langs de oever weer naar de anderen toe en let onderhand scherp op.

Ineens schokt hij op. Hij ziet tussen de takken bij de oever een schaduw wegglippen, een kano, die er blijkbaar snel tussenuit wil. Meteen beseft de gauchó: die weet er meer van. Nog een geluk, dat hij door de botsing zo afgedreven is, want nu kan hij hem misschien de pas afsnijden. Daar heeft die boef natuurlijk niet op gerekend. „Daar gaat ie!” slaat hij meteen alarm en begint uit alle macht te pagaaien.

17. DE HARDE KRIJGT GELIJK

„Nul” zegt José tegen zich zelf.

Hij grijpt zijn vlijmscherpe kapmes en met een paar fikse houwen slaat hij de wiegende boom vrij. Hij houdt hem nog even vast en onderhand loert zijn ene oog naar de naderende kano's. Nog even . . . nog even . . . dan geeft hij de boom een zet en wacht ineengedoken in zijn kano af. Regelrecht stevent de boom op de kop van de eerste kano af. Boem! Prachtig gaat het, moet je ze horen schreeuwen! Ha, kijk nou eens, daar slaat nog één over boord ook. Wie? Die jonge Hollander! Hahaha, prachtig gaat het, schitterend! Met een duivelse vreugde in zijn hart volgt de waard wat er nu allemaal gaat gebeuren. Wat roepen ze nu? Jacaré? Ja, inderdaad, de krokodil ligt er niet meer. De schurk wrijft zich de handen en is zo benieuwd naar de afloop, dat hij vergeet van de verwarring gebruik te maken en er onmiddellijk vandoor te gaan. Hij ligt bovendien toch goed verborgen . . . ?

Ha, daar bruist het water op. Dat wordt een benauwd geval voor je, maatje.

Knall Jammer, die vent heeft een geweer bij zich. Jammer.

Op hetzelfde ogenblik beseft José, dat zijn lage plannen mislukt zijn en dat het nu hoog tijd wordt te vertrekken. Eerst maar een poosje

dicht langs de oever en dan de rivier opzwenken. Maar... wat is dat? Daar stevent een kano recht op hem aan.

„Daar gaat iel” wordt er geschreeuwd en José beseft: „Ik ben ontdekt.”

Direct snapt de waard de bedoeling en ogenblikkelijk flitst het door zijn gedachten: „Dat is Benito! En die zal alles op alles zetten om mij de das om te doen. Zijn alarmkreet waarschuwt Juarez natuurlijk en die is nu ook niet wat je noemt een vriendje van me.”

Hij plant zijn peddel in het water en zet met alle kracht af. Zijn kano schiet vooruit. Laat ze maar opkomen. Hij is er ook nog en ze zullen hem niet zo een, twee, drie te pakken krijgen. Eigenlijk jammer, dat die gaucho zo'n eind afgedreven is. Hij zit hem nu lelijk in de weg en komt natuurlijk langs de oever terug. Zie je wel, daar heb je die lafaard, die overloper al.

Benito, die nu goed doorheeft wat de waard van plan was met die boom, komt razend van woede aanpagaaien. Zo'n schurk! Wou hen zeker even naar de kelder jagen! Als er piranhas in de buurt geweest waren, had Freek al niet meer geleefd. En die vent denkt er nu zeker stilletjes tussenuit te knijpen? Mis, makker, Benito is er ook nog en die heeft nog een appeltje met je te schillen.

„Juarez, jullie van die kant!” schreeuwt hij naar zijn baas. „Ik vang hem hier wel op!”

De Braziliaanse boer heeft de situatie direct door en als hij de man in de kano herkent, staat zijn vurige zuidelijke bloed meteen op het kookpunt.

„Houd 'm, Benito! We komen bij je!” schreeuwt hij. „Pagaaien, De Harde, laat die schurk niet ontsnappen!”

Van twee kanten wordt de waard nu bedreigd en hij zit als een rat in de val. Maar een rat in nood doet rare sprongen en is niet te onderschatten.

„Zo,” gromt José grimmig, „dachten jullie dat? Laat hem niet ontsnappen, hahaha! We zullen eens zien, wie het vlugst is.”

Zijn oog gloeit van woede, als hij ziet hoe hij ingesloten dreigt te worden en Benito steeds dichterbij komt. Met een verbeterd trek om zijn mond schiet hij ineens op de gaucho af. Als hij er niet meer tussendoor kan, zal hij hem wel rammen, maar zich zo maar in hun

handen geven, dat nooit! Met een paar geweldige slagen jaagt hij zijn boot vooruit, wrikt even met zijn peddel en dreigt midden op Benito's kano in te lopen, maar op het laatste ogenblik heeft de gaucho hem door. Met een geweldige slag wrikt Benito zijn boot nog iets opzij en weet zo de felste stoot nog wat te ontwijken. Schurend schrapen de kano's langs elkaar en opnieuw heeft Benito al zijn aandacht nodig bij zijn heftig schommelende boot.

De waard vloekt van ergernis, als zijn manoeuvre half mislukt. Hij grijpt ogenblikkelijk zijn kapmes en haalt fel uit in de richting van zijn vroegere compagnon.

„A cabeça! Pas op je kop!” brult Juarez, die intussen dichterbij gekomen is en het gevaar ziet

Benito reageert onmiddellijk en duikt naar de bodem van zijn kano. Het mes scheert over hem heen en hakt zo diep in het boord van de boot, dat José hem niet meteen terug kan trekken. Voor hij het eruit heeft, is Benito weer overeind en nu gaat hij de waard te lijf. Hij grijpt zijn peddel en vergeet alles om zich heen. Heeft hij ooit bij De Harde wel eens iets gehoord over andere dingen dan haat en vijandschap? De gaucho denkt er niet aan. Hij weet op het ogenblik maar een ding: daar dicht bij hem zit de schurk, die eerst Freek haast deed verongelukken en nu hem een beurt probeert te geven. Trillend staat het kapmes nog in het hout van zijn kano. Hij meept met zijn peddel de waard op zijn schouder en is direct klaar voor een volgende tik, maar de waard voelt niet veel voor een flinke zeeslag, helemaal niet nu Benito snel hulp gaat krijgen, want De Harde en Juarez komen vlug dichterbij.

„Goed zo, Benito!” moedigt Juarez zijn knecht aan. „Geef hem ervan langs. Hij zal ervan lusten. Hou hem nog even vast, dan nemen we het direct van je over!”

Ja, dat kan Juarez nu wel zeggen, maar José voelt, dat het zo mis moet gaan. Hij zal er tussenuit en gauw ook. Handig ontwijkt hij de neersuizende peddel van zijn aanvaller, geeft er op hetzelfde moment een flinke ruk aan, zodat de gaucho half vooroverschiet en stoot zijn kano ogenblikkelijk tegen die van Benito af. De boot schiet opzij en direct gaat hij er razend pagaaierend vandoor.

„Houd 'm!" brult Juarez. „Er achteraan, De Harde, pagaai wat je kunt. We moeten hem hebben!"

Benito is weer overeind gekrabbeld en zet meteen de achtervolging in. Hij werkt wat hij kan, maar José heeft een voorsprong en hij is niet van plan die prijs te geven. De kano's vliegen over het water en geven elkaar geen duimbreed toe.

Juarez zit op zijn tanden te knarsen, als hij ziet, dat ze geen centimeter winnen. Zijn kano ligt nu kop aan kop met die van Benito en nog steeds voeren ze hun snelheid op, maar José weet te goed wat hij van Juarez te verwachten heeft en verslapt geen moment.

De Harde pagaait automatisch mee. Hij voelt geen hartstochtelijke haat en is dolgelukkig, dat hij zijn jongen nog heeft. Ze zullen die schurk van een waard gaan grijpen, natuurlijk, hij zal even goed moeten beseffen, dat hij maar niet doen kan wat er in zijn dolle hoofd opkomt, maar verder is het een figuur om mee te doen te hebben. Hij is geschrokken van het vertrokken gezicht van José, toen hij met zijn kapmes naar Benito sloeg en begrijpt, dat de waard verteerd wordt door een gloeiende haat

Freek is intussen weer over de ergste schrik heen en kijkt eens over het boord van de snel voortglijdende kano. Een paar meter naast hen ziet hij Benito als een razende pagaaien, een verbeterde trek om zijn mond. Hij draait zich half om en ziet aan de rug van de baas, dat die zich ook al tot het uiterste inspant. Dan staat alles hem glashelder voor de geest: ze zitten José achterna, José, de schurk, de boef, de . . . zoetjesaan zit Freek zich op te winden.

Er is nog iemand, die zijn zenuwen haast niet meer de baas is. Juarez zit zich te verbijten omdat die kerel daar voor hen het tegen hun drieën blijkbaar kan opnemen. Ten slotte kan hij het niet meer verkroppen en hij gooit ineens zijn peddel neer. Verwonderd kijken De Harde en Freek elkaar aan. Wat wil de baas? Wat gaat hij nou doen?

Maar het volgende ogenblik verstrakt het gezicht van Freeks vader en beseft hij wat Juarez van plan is. Hij ziet hoe de baas zijn buks grijpt en aanlegt.

„Neel Niet doen!" schreeuwt De Harde, die maar al te goed begrijpt, dat zijn baas de waard niet door een schampschot zal uitschakelen,

maar in zijn dolle woede zo zal schieten, dat hij er later zijn leven lang spijt van zal hebben. Hij duikt naar voren en wil het geweer grijpen, maar Juarez drukt al af. De Harde is te laat en kan alleen nog maar hopen dat het schot door de plotselinge schommeling van de boot niet al te zuiver zal zijn.

José ziet, dat Juarez op hem aanlegt en meteen voelt hij een schrijnende pijn aan zijn linkerarm. Hij schrikt, schokt op, waggelt even en slaat dan pardoos over boord.

Verbijsterd zien Freek en De Harde wat er in de kano voor hen gebeurt.

Juarez zit verwezen te kijken. Alle haat en woede zinken in hem weg nu hij daar een mens in het water ziet verdwijnen, een mens, die hij misschien de dood heeft ingejaagd.

De verbijstering duurt maar even bij De Harde.

„Hier, pak an!” zegt hij tegen Freek en duwt hem zijn peddel in de handen. „Neem jij mijn plaats in. We moeten erop af en zo gauw mogelijk!”

Zelf pakt hij de peddel van Juarez, die nog steeds met zijn buks in zijn handen zit te staren naar de plek waar José verdwenen is, en begint als een razende te pagaaien.

Maar Benito is hem voor. De gaucho heeft de schreeuw van De Harde gehoord en zijn gezicht goed opgenomen. Meteen heeft hij gevoeld wat er in de Hollander omgaat en hij weet: dit is hetzelfde wat hij destijds gevoeld moet hebben, toen hij zelf bij moeder Jantien binnengedragen is.

Waarom hij het doet, weet Benito misschien zelf nog niet, maar op hetzelfde moment, dat De Harde het geweer probeert te grijpen, schiet zijn kano al naar voren. Waar hij de kracht vandaan haalt? Hoe hij het kan? Benito weet het niet, maar hij doet het.

„Even doorvaren, de stroom zal hem wat meevoeren,” flitst het door zijn hersens en met een gebed in zijn hart, dat er toch maar geen piranhas zullen zijn, staat hij even later rechtop in zijn kano en duikt dan onder.

Op hetzelfde ogenblik is De Harde er ook. Hij weet nu precies wat hij doen moet.

„Grijp die kano!” beduidt hij Freek.

Freek begrijpt ogenblikkelijk wat zijn vader bedoelt. Natuurlijk, hij in de kano van Benito, dan hebben ze twee kansen om hem op te pikken, als hij boven komt. Als de klauw van een roofdier graait Freeks hand over boord.

„Ik heb 'm!” schreeuwt hij opgewonden en trekt de boot naar zich toe. Hij stapt meteen over en even later pagaait hij rondjes achter de kano van zijn vader. Hij kijkt naar het water tot zijn ogen ervan steken. Zijn hart bonst van spanning en hij staat doodsangsten uit, dat er piranhas zullen verschijnen.

Het lijkt voor Freek of het uren duurt en het hamert maar in zijn hoofd: „Benito . . . Benito . . . O, God . . . help hem toch . . . help hem toch!”

Dan is er ineens een gekringel in het water en de gaucho verschijnt. Hij snakt naar lucht en zijn ene arm hangt diep in het water. Met zijn andere roeit hij zwakjes en probeert hij boven te blijven.

„Gauw . . . gauw . . . ik kan haast niet meer . . . ik . . .” stamelt hij. „Daar!” schreeuwt Juarez, die weer over zijn verstarring heen is. Tegelijk komen ze bij Benito aan.

„Hou nog even vol, Benito . . . Zo ja . . . ik neem hem wel over. Baas, help jij Benito,” roept De Harde.

Hij plonst zijn arm in het water en voelt het slappe lichaam van de waard.

„Laat maar los, Benito, ik heb hem,” zegt hij, maar de vingers van de gaucho zitten verkrampd in de kraag van José, zo stevig heeft hij hem te pakken. Ze moeten Benito eerst half optrekken en zijn vingers losmaken voor De Harde de waard helpen kan.

Juarez en Freek trekken Benito bij Freek aan boord en volkomen uitgeput zakt de gaucho achter in de kano neer.

De Harde heeft José intussen zo ver, dat zijn hoofd in elk geval boven water is en nu Juarez zijn handen vrij heeft, hijsen ze het roerloze lichaam binnen boord.

„Direct naar de kant,” regelt De Harde. „Laten we proberen met kunstmatige ademhaling, vlug.”

Het is goed, dat hij vroeger een cursus E.H.B.O. gevolgd heeft en ook Juarez op de hoogte is, want na voortdurend pompen, waarbij ze elkaar steeds afwisselen en tenslotte van het transpireren net zo nat

zijn als de drenkeling, komt er wat tekening in het gezicht van José. Een grote gulp water golft uit zijn mond en de ademhaling komt weer op gang.

„Gelukkig,” zucht De Harde, „de motor doet het weer. Neem het even over, baas, dan kijk ik even hoe het met Benito is.”

Benito ligt languit in de schaduw en Freek zit dicht bij hem. Een zee van gedachten overspoelt de gaucho. Waarom is hij de waard nagesprongen? Om De Harde? Om Moeder Jantien? Of... of is het iets anders? De woorden, die Freeks vader destijds las, zijn in hem vast blijven haken en nu, nu ineens moest hij eraan denken en... Ja, waarom hij José gered heeft, weet hij niet, maar er welt een wonderblij gevoel van dankbaarheid in hem op, dat hij het gedaan heeft.

Freek zit zwiingend toe te kijken. Hij wil Benito wel eens goed zeggen wat hij van hem denkt. Hoe een reuzekerel hij hem vindt. Hij is net zo blij als de gaucho zelf, dat alles zo goed is afgelopen. Wat een geluk, dat er geen piranhas in de buurt waren, die rovers, die door het bloed uit de wond van José anders onherroepelijk gewaarschuwd zouden zijn. Freek rilt als hij eraan denkt en ziet weer Columbus voor zich. Benito heeft zeker niet eens aan die monsters gedacht. Hij is de waard zo maar nagesprongen. Een kerel om je petje voor af te nemen. Kijk, dat wil Freek allemaal wel vertellen, maar hij zegt geen woord, kan niet vertellen wat hij bedoelt. Hij geeft Benito ineens een flinke klap op zijn schouder. Jij bent mijn vriend, betekent dat, en de gaucho begrijpt precies wat Freek met die klap zeggen wil.

Hij is doodmoe, maar zijn hele gezicht lacht blij bij de wel wat vreemde ontboezeming van Freek.

„Dat was kerelswerk, jong!” zegt De Harde, die even bij Benito komt uitblazen. „Hoe is het? Nog doodop zeker, hè? Ik heb zo'n idee, dat er wel wat door je heen gegaan zal zijn.”

Hij drukt de gaucho stevig de hand.

Benito kan alleen maar ja knikken en De Harde eens goed aankijken.

„U moet weten, waarom ik het gedaan heb,” betekent die blik. „Het

is om wat u na het eten voorleest. Ik kan die woorden niet meer kwijtraken."

De Harde leest genoeg in Benito's ogen. Hij staat weer op en zegt: „We moeten nog even bezig zijn met José en dan gaan we zo gauw mogelijk naar huis. Ik geloof, dat jij wel genoeg gevist hebt voor vandaag. En ik denk, dat Freek zijn portie ook wel heeft.” „Nou, en of! Laten we maar gauw opbreken,” verklaart Freek uit de grond van zijn hart, maar hij moet toch nog even geduld hebben, want José is nog niet zover.

„Zal ik het weer overnemen, baas?” vraagt De Harde aan Juarez, maar die wenkt met zijn hoofd en gromt: „Nee, ik zal het nu verder zelf opknappen met die kerel. Ik heb hem haast naar de kelder gejaagd en laat ik nou ook maar m'n best doen om nog wat te redden, want achteraf bekeken geloof ik, dat ik naar jou had moeten luisteren, al zou het me niets spijten, als die schurk van een kerel uit mijn horizon verdween.”

Hij werkt tot het zweet hem in grote druppels op zijn voorhoofd parelt, maar het is niet tevergeefs.

„Haal jij de verbanddoos vast,” zegt hij tegen Freeks vader, „want we moeten toch ook even naar die arm kijken.”

„Het is maar goed, dat je aan al die dingen gedacht hebt”, denkt De Harde. „Voor José is je geweer wel niet zo gelukkig geweest, maar het heeft mijn jongen het leven gered. En die verbanddoos zal ook zijn nut hebben.”

Het blijkt, dat het met de arm nogal losloopt. De kogel is door de mouw van het overhemd gegaan en heeft maar even de arm geraakt. Na verbonden te zijn wordt de waard door De Harde en Freek naar de kano gedragen.

„Zou het gaan, Benito?” vraagt De Harde.

„O, ik peddel wel voor twee, vader,” zegt Freek en zo is het. Hij wil graag voor Benito het vuur uit zijn sloffen lopen, want hij denkt nu wel heel anders over de gaucho dan vroeger.

Maar Benito is weer over het ergste heen. Hij grijpt zijn peddel beet en even later pagaaien ze op huis aan.

Het is een prachtige avond.

De volle maan schildert zilveren contouren langs de palmen bij Juarez' huis en onder die palmen zitten de gezinnen van de baas en De Harde te genieten van de weldadige rust na een dag vol spanning. In de schaduw op zij van het huis staat de jeep. Die jeep heeft druk dienst gedaan vandaag en Juarez is blij, dat alles nu geregeld is. „Volgens de dokter komt de zaak weer helemaal in orde. Die kerel is ijzersterk en de kogel had alleen maar een vleeswond veroorzaakt. Hij haalt het er wel weer bovenop.”

„Gelukkig maar,” vindt Maria. „Je had er nog een hoop last mee kunnen krijgen en wat koop je daarvoor?”

Die kerel... last...

De Harde stoot zijn vrouw ongemerkt eens aan en moeder Jantien begrijpt wat hij bedoelt. Het is blijkbaar alleen de last, die de baas ondervonden zou kunnen hebben. Dat zit hem dwars; niet het feit, dat hij haast een mens gedood had.

„Laten we maar blij zijn, dat alles zo goed afgelopen is”, zegt moeder Jantien. „Juarez, ik kan niet zeggen hoe dankbaar ik je ben, dat je Freek gered hebt.”

„Het was geloof ik meer geluk dan wijsheid, dat ik die jacaré precies in zijn oog schoot,” antwoordt Juarez, „en verder... ach, bedanken... je man zou voor mij precies hetzelfde gedaan hebben enne... als hij me geen zet gegeven had, nou, dan weet ik nog zo net niet hoe het met José afgelopen was. Ik geloof, dat de stand wel 1-1 is.”

„Alles goed en wel, maar Freek heeft nog iets op zijn hart,” verklaart De Harde. „Freek, kom op, jô!”

„Ja, baas,” begint Freek en hij is maar blij, dat het donker is, want de vlammen slaan hem uit nu hij zijn woordje doen moet, „vader heeft gelijk. Als u er niet geweest was, zat ik hier nu misschien niet en...” Boeh, het valt lang niet mee om te zeggen wat je op je hart hebt. „... ik... eh... vriendelijk bedankt en dit is voor u.”

Hij duwt Juarez een kistje sigaren in zijn hand, een kistje, dat vader al een tijd in huis heeft, maar nu graag offert.

Juarez wil er eerst niets van weten, maar het eind is toch, dat hij er meteen eentje opsteekt.

„Eigenlijk heeft Benito wel een sigaar verdiend,” zegt hij. „Ik snap

er geen steek van, waarom hij die vent opdook. Als er piranhas geweest waren, had hij het niet overleefd. En hij hoefde het niet te doen voor mijn plezier, want ik kan die kerel niet luchten!" De Harde doet eens een diepe haal aan zijn pijp en zegt dan: „We hadden het een poosje geleden over een wit voetje halen, weet u nog? Ik geloofde, dat het iets anders was en nu weet ik het wel zeker. Benito heeft God gevonden en het Onze Vader leren bidden, u weet wel, het gebed van de Heer Jezus, waarin staat: gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren!"

„Hmm, misschien heb je gelijk," geeft Juarez toe, „maar ik begrijp dat niet, net zomin als ik snap hoe jullie Benito destijds wilden verzorgen."

Nee, de baas begrijpt dat niet.

Maar moeder Jantien des te beter en Freek ook.

Freek kan die avond niet gauw slapen. Hij moet steeds aan Benito denken. Gelukkig maar, dat de gaucho vroeg naar bed gegaan is en niet gehoord heeft wat er allemaal over hem gezegd is. Hij ziet weer de krokodil voor zich en huivert nog, als hij aan die opengesperde muil denkt. Alles trekt opnieuw aan zijn geest voorbij. Hij hoort weer vaders woorden: „... ik geloofde, dat het wat anders was en nu weet ik het wel zeker!"

„Ja," denkt Freek, „vader heeft gelijk. Benito heeft God gevonden en ik geloof, dat hij er nu ook wel eens met vader over praten zal." Dan slaapt hij met een wonderlijk blij gevoel in.

INHOUD

1. Hij lijkt me niet erg!	7
2. De toekan krijgt	16
3. Carlos ziet een beest	28
4. Er komt visite	37
5. Instituto Butantan	44
6. Freek ontdekt wat	49
7. De Harde begrijpt er niets van	54
8. Columbus, wat heb je toch ontdekt?	67
9. Benito grijpt mis!	73
10. „Ze merken niets!”	92
11. De Harde hoort iets	101
12. Zo'n vreemde Hollander	108
13. Carlos maakt Benito wakker	113
14. „Ik geloof, dat Benito hier een goaltje gemaakt heeft”	119
15. José vangt bot	130
16. „Daar gaat ie!”	136
17. De Harde krijgt gelijk	144